

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.69, tel.: (+373) 22 266 002, fax: (+373) 22 266 100,
www.ccrm.md; e-mail: ccrm@ccrm.md

RAPORTUL **de audit al conformității devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții** **ale Băncii Naționale a Moldovei pe anii 2019-2022**

CUPRINS

Lista acronimelor	3
Glosar	3
I. SINTEZA	3
II. PREZENTAREA GENERALĂ	5
2.1 Subiectul auditat	5
2.2 Cadrul instituțional	6
2.3 Analiza devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții aprobate și executate de către BNM pentru anii 2019-2022	7
2.4 Prevederile Legii cu privire la BNM și ale actelor normative interne aprobate cu privire la elaborarea și executarea bugetului BNM	9
2.5 Informații cu privire la soldul profitului disponibil pentru distribuire în anii 2020-2022, transferat la venitul BS de către BNM	10
2.6 Responsabilitățile părților implicate în procesul de planificare, executare și raportare a devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții	11
III. SFERA ȘI ABORDAREA AUDITULUI	12
3.1 Temeiul și scopul auditului	12
3.2 Abordarea auditului	13
3.3 Responsabilitatea auditorului	13
IV. CONSTATĂRI	14
4.1 Obiectivul nr.1: Există un cadru normativ exhaustiv și transparent, dezvoltat prin acte interne suficiente la planificarea și executarea de către BNM a devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții?	14
4.2 Obiectivul nr.2: A asigurat BNM elaborarea și executarea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții conform cadrului normativ aplicabil?	15
4.3 Obiectivul nr.3: Procedurile de achiziții publice de bunuri, lucrări și servicii au fost efectuate de către BNM în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicat?	28
4.4. În condițiile neatribuirii BNM a prevederilor Legii nr.229 din 23.09.2010, sistemul de control financiar intern în procesul de planificare și executare a devizelor de cheltuieli și a alocațiilor pentru investiții a fost organizat conform reglementărilor interne bazate pe managementul riscurilor, având potențial de îmbunătățire	33
4.5 Implementarea la nivel de 93,8% a recomandărilor din Hotărârea Curții de Conturi precedentă	36
V. CONCLUZIA GENERALĂ	36
VI. RECOMANDĂRI BNM	38
VII. ANEXE	39

Lista acronimelor

Acronimul	Termenul abreviat
APC	Autorități publice centrale
ANSC	Agencia Națională pentru Soluționarea Contestațiilor
BNM	Banca Națională a Moldovei
CA	Comitetul de audit
CE	Comitetul executiv
CS	Consiliul de supraveghere
COP	Cererea ofertelor de prețuri
DAI	Departamentul de audit intern
DSORU	Departamentul strategie, organizare și resurse umane
HG	Hotărârea Guvernului
IFRS	Standardele Internaționale de Raportare Financiară
NFP	Negociere fără publicare
LD	Licitație deschisă
SI	Sistem informațional

Glosar

Deviz de cheltuieli – previziune detaliată a cheltuielilor administrative pe o perioadă determinată de timp și care servește ca instrument esențial pentru gestionarea activității operaționale și de întreținere a băncii.

Cheltuieli administrative – totalitatea cheltuielilor ce țin de activitatea operațională și de întreținere a băncii.

Alocații pentru investiții – limita maximă a mijloacelor financiare planificate de a fi alocate în scopul achiziționării și modernizării imobilizărilor corporale și necorporale, precum și în scopul achiziționării unor bunuri, servicii sau lucrări ale căror termen de utilizare/prestare/efectuare este mai mare decât anul gestionar.

Investiții capitale – mijloace financiare utilizate în scopul achiziționării și modernizării imobilizărilor corporale și necorporale.

Noțiuni preluate din Regulamentul privind elaborarea și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei nr.5 din 23.12.2015.

I. SINTEZA

BNM este banca centrală a RM, care funcționează ca persoană juridică publică autonomă responsabilă față de Parlament și conlucrează cu Guvernul în problemele financiare și bugetare. Obiectivul fundamental al BNM este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. BNM menține inflația pentru creșterea și dezvoltarea economică a Republicii Moldova pe termen mediu. Astfel, BNM informează societatea despre evoluția inflației anuale, strategia de politică monetară, rezultatele analizei macroeconomice, evoluției pieței financiare și informația statistică, inclusiv privind masa monetară, acordarea creditelor, balanța de plăți și situația pieței valutare.

BNM dispune de două organe colegiale de conducere, Consiliul de supraveghere și Comitetul executiv. Anual, toate cheltuielile administrative și investițiile capitale ale BNM se prevăd în devizul de cheltuieli și, respectiv, în alocațiile pentru investiții, care se aprobă de către Consiliul de supraveghere.

În conformitate cu prevederile art.32, alin.(7) din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova¹ ale art.21 din Legea nr.548 din 21.07.1995² și în conformitate cu Programele activității de audit ale Curții de Conturi pe anii 2023³ și, respectiv, 2024⁴, Curtea de Conturi a efectuat auditul Băncii Naționale a Moldovei exclusiv în limitele și condițiile prevăzute de Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei. Perioada auditată a cuprins anii 2019-2022, fiind stabilită prin aplicarea criteriului periodicității de acoperire cu activități de audit a autorităților publice (*o dată la 3-5 ani*), ultima misiune de audit la BNM a fost efectuată pentru anii 2015-2018⁵.

Scopul misiunii de audit a constat în evaluarea conformității devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale BNM pe anii 2019-2022, în raport cu prevederile cadrului normativ aplicabil, fiind formulate 3 obiective specifice de audit. Abordarea auditului conformității a fost bazată pe riscuri, concentrarea fiind pe domeniile/procesele expuse riscului de neconformitate cu impact major. Totodată, la colectarea probelor de audit a fost utilizată o combinație de tehnici de audit, cu accent pe testarea sistemului de control intern instituit în cadrul BNM, cu determinarea ulterioară a riscurilor de neconformitate, și pe aplicarea procedurilor de fond.

Generalizând constatările și concluziile formulate de auditul public extern, ca urmare a verificării legalității și regularității executării devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții de către BNM în perioada 2019-2022, se prezintă sinteza acestora după cum urmează:

- unele reglementări privind planificarea și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții necesită îmbunătățire/revizuire (*pct. 4.1.1*);
- planificarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții în perioada 2019-2022 include estimarea necesităților anuale cu un nivel redus de executare a acestora (*pct. 4.2.1*);
- din totalul cheltuielilor administrative executate de către BNM în perioada 2019-2022, ponderea semnificativă (73,8%) constituie cheltuielile privind retribuirea personalului, fiind executate în conformitate cu reglementările interne (*pct. 4.2.2*);
- la executarea cheltuielilor pentru delegarea și instruirea profesională a salariaților BNM au fost identificate unele carențe (*pct. 4.2.3*);
- se atestă neremedierea problematicei constatate anterior de către Curtea de Conturi, nefiind actualizate reglementările interne privind cheltuielile de reprezentanță (*pct. 4.2.4*);
- executarea unor cheltuieli sociale care nu se regăsesc expres în cadrul normativ intern aprobat, iar asupra unui obiectiv social-cultural nu a fost înregistrat dreptul de proprietate (*pct. 4.2.5*);
- beneficii oferite angajaților BNM, prin crearea cantinei, însă în lipsa unei evidențe separate a acestora și în lipsa reglementării calculului adaosului comercial (*pct. 4.2.6*);
- nevalorificarea mijloacelor financiare planificate pentru achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor în perioada auditată și organizarea procedurilor de achiziții cu unele problematice (*pct. 4.3.1*);

¹ Legea nr.260 din 07.12.2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova.

² Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995.

³ Hotărârea Curții de Conturi nr.65 din 22.12.2022 „Privind aprobarea Programului activității de audit al Curții de Conturi pe anul 2023” (cu modificările ulterioare).

⁴ Hotărârea Curții de Conturi nr.55 din 15.12.2023 „Privind aprobarea Programului activității de audit al Curții de Conturi pe anul 2024”.

⁵ Raportul auditului privind conformitatea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale BNM pe anii 2015-2018, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.62 din 05.11.2019.

- la organizarea procedurilor de achiziții a lucrărilor se evidențiază unele dificultăți la selectarea ofertelor câștigătoare, aspect identificat și de către BNM (*pct. 4.3.2*);
- cheltuielile pentru lucrările de reparație în sumă de 3,2 mil. lei efectuate în perioada auditată au fost reflectate la cheltuieli administrative, dar nu atribuite la majorarea valorii bunului, deși sunt îndeplinite criteriile de recunoaștere potrivit prevederilor IAS 16 „Imobilizări corporale”. În acest aspect, auditul a evidențiat necesitatea aplicării conforme a cadrului de raportare aplicabil (*pct. 4.3.2*);
- BNM dispune de un sistem de control intern aferent executării devizului de cheltuieli, organizarea și funcționarea acestuia fiind bazate pe managementul riscurilor conform reglementărilor interne, având potențial de îmbunătățire. De menționat că Regulamentul privind Sistemul de Control Intern în cadrul BNM, aprobat în anul 2010, este în proces de elaborare în redacție nouă, pentru alinierea acestuia la ultimele modificări ale standardelor internaționale și cele mai bune practici din domeniu (*pct.4.4*);
- descrierea și aprobarea proceselor operaționale cu grad de urgență sporit pentru asigurarea continuității activității BNM sunt prioritare, iar cele ce țin de executarea devizului de cheltuieli au fost identificate, dar nu au fost toate descrise și aprobate (*pct.4.4*);
- neasigurarea implementării integrale a recomandărilor înaintate de către DAI și neaplicarea măsurilor de remediere a deficiențelor aferente controalelor interne (*pct.4.4*).

Constatările și concluzia asupra aspectelor auditate în cadrul misiunii de audit sunt redată în compartimentele respective ale prezentului Raport de audit. Pentru remedierea deficiențelor constatate și consolidarea cadrului normativ aferent, au fost înaintate recomandările de rigoare, care au fost comunicate și coordonate cu organele de conducere ale BNM.

II. PREZENTAREA GENERALĂ

2.1 Subiectul auditat

BNM este banca centrală a Republicii Moldova și funcționează ca o persoană juridică publică autonomă, responsabilă față de Parlament. Obiectivul fundamental al BNM este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, totodată urmărește asigurarea stabilității și viabilității sistemului bancar și sprijină politica economică generală a statului.

Organele de conducere ale BNM sunt Consiliul de supraveghere⁶ și Comitetul executiv⁷, fiind organe colegiale. Se menționează că membrii organelor de conducere ale BNM sunt numiți în funcție de Parlament. Astfel, un membru al Consiliului de supraveghere care este și viceguvernator al BNM, este numit de Parlament la propunerea Guvernatorului BNM. Totodată, 4 membri ai Consiliului de supraveghere, care nu sunt salariați ai BNM, sunt numiți de Parlament la propunerea Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului. Guvernatorul BNM este numit de Parlament la propunerea Președintelui Parlamentului și este președinte al Consiliului de supraveghere și al Comitetului executiv.

---

⁶ **Consiliul de supraveghere** – este unul din organele de conducere ale BNM, responsabil de organizarea unui sistem eficient de supraveghere publică independentă a activității BNM și este compus din 7 membri (*un președinte, care este și Guvernator al BNM; un vicepreședinte, care este și prim-viceguvernator al BNM; un membru, care este și viceguvernator al BNM; patru membri, care nu sunt salariați ai BNM*).

⁷ **Comitetul executiv** – exercită conducerea executivă a BNM și asigură realizarea independentă a atribuțiilor de bază ale acesteia și este compus din 5 membri (*un președinte, care este și Guvernator al BNM; un vicepreședinte, care este și prim-viceguvernator al BNM; trei membri, care sunt și viceguvernatori ai BNM*).

Curtea de Conturi, în condițiile legii⁸, auditează conformitatea executării de către Banca Națională a Moldovei a devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții, limitându-se la examinarea eficienței operaționale a deciziilor luate de conducerea acesteia, cu excepția celor ce țin de implementarea politicii monetare și valutare și de gestionarea rezervelor valutare ale statului.

Anual, toate cheltuielile administrative și investițiile capitale ale BNM se prevăd în devizul de cheltuieli și, respectiv, în alocațiile pentru investiții, care se aprobă de către Consiliul de supraveghere și se verifică, în execuție, conform practicilor și procedurilor controlului și auditului intern⁹. Devizul de cheltuieli se execută și se raportează conform *metodei de angajamente*, iar alocațiile pentru investiții conform *metodei de casă*.

Devizul de cheltuieli al BNM cuprinde următoarele elemente de cheltuieli: (i) cheltuieli privind serviciile acordate BNM, (ii) cheltuieli cu personalul, (iii) cheltuieli privind asigurările obligatorii și facultative, (iv) cheltuieli generale, (v) cheltuieli de întreținere și reparații, (vi) cheltuieli privind scoaterea din uz a imobilizărilor corporale și necorporale și a altor active materiale, (vii) cheltuieli sociale, (viii) cheltuieli privind deprecierea activelor și cu provizioane, (ix) cheltuieli privind amortizarea și (x) cheltuieli neafectate activității operaționale. Pe parcursul anului, după aprobarea devizului de cheltuieli de către Consiliul de supraveghere, acesta este publicat pe pagina web oficială a BNM.

BNM elaborează și alocațiile pentru investiții, care reflectă mijloacele financiare utilizate în scopul achiziționării și modernizării imobilizărilor corporale și necorporale ale entității, al căror termen de utilizare și prestare este anul gestionar și perioadele ulterioare. Conform reglementărilor interne ale BNM, alocațiile pentru investiții se planifică și se aprobă în două nivele: (i) sumele alocate pentru inițierea achizițiilor în anul respectiv, inclusiv pentru cele preconizate a fi achitate parțial sau integral în anul/anii următor/următori, (ii) sumele preconizate a fi achitate în anul respectiv, inclusiv cele aferente achizițiilor inițiate în anul/anii precedent/precedenți.

În alocațiile pentru investiții ale BNM se prevăd investițiile capitale ale BNM aprobate pentru: (i) tehnică de calcul, (ii) produse programate, (iii) utilaj și echipament, (iv) mijloace fixe de gospodărie, (v) lucrări de reconstrucție, construcție și (vi) alte bunuri, servicii și lucrări.

Semestrial și anual, rezultatele analizei executării devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale BNM se expun în *Raportul privind executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale BNM*. Raportul menționat mai sus se examinează de către Departamentul audit intern, confirmând rezultatele examinării prin aviz, ulterior se prezintă spre coordonare Comitetului executiv și spre examinare – Consiliului de supraveghere.

2.2 Cadrul instituțional

BNM își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995, alte acte normative, inclusiv cu reglementările interne, având independență în exercitarea atribuțiilor sale conform art.6 alin.(4) din legea nominalizată. Astfel, BNM și membrii organelor de conducere ale acesteia sunt independenți în exercitarea atribuțiilor stabilite de lege și nu pot solicita și nici accepta instrucțiuni de la autoritățile publice sau de la orice altă autoritate.

---

⁸ Art.32 alin.(7) din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr.260 din 07.12.2017 (în continuare – Legea nr.260 din 07.12.2017) și art.21 alin.(2) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995 (în continuare – Legea nr.548 din 21.07.1995).

⁹ Art.21 din Legea nr.548 din 21.07.1995.

În scopul îndeplinirii atribuțiilor sale, BNM are dreptul să emită hotărâri, regulamente, instrucțiuni și ordonanțe¹⁰. Totodată, conform art.37 din Legea nr.100 din 22.12.2017¹¹ și art.11 alin. (3²) din Legea nr.548/1995, actele normative emise de BNM nu se supun expertizei juridice a Ministerului Justiției, dar acestea se transmit, după adoptare, Ministerului Justiției pentru a fi înregistrate în Registrul de stat al actelor juridice.

În perioada 2019-2022, organele de conducere ale BNM și-au exercitat atribuțiile în baza Legii nr.548 din 21.07.1995, Regulamentelor de organizare și funcționare a Consiliului de supraveghere și Comitetului executiv¹², actelor normative interne care reglementează domeniile de activitate ale BNM. Devizul de cheltuieli și alocațiile pentru investiții se elaborează, se execută și se raportează în baza Regulamentului aprobat prin Hotărârea Consiliului de supraveghere nr.5 din 23.12.2015¹³. *Lista actelor normative aplicate de BNM este prezentată în Anexa nr.1 la prezentul Raport de audit.*

BNM dispune de Planul de conturi, aprobat în redacție nouă prin Hotărârea Comitetului executiv nr.362 din 28.12.2017 (cu modificările și completările ulterioare), care este elaborat potrivit Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) și procedurilor contabile acceptate în practica internațională. În condițiile prevederilor legale actuale, Curtea de Conturi auditează clasa 9 „Cheltuielile administrative” și alocațiile pentru investiții la imobilizările corporale și necorporale înregistrate de către BNM.

Totodată, prin Hotărârile Comitetului executiv al BNM anual se aprobă Politicile contabile, care constituie instrumentul principal de realizare a prevederilor IFRS, având ca scop stabilirea principiilor fundamentale de contabilitate, metodelor și regulilor specifice care stau la baza întocmirii și prezentării situațiilor financiare ale BNM. Politicile contabile ale BNM sunt elaborate în conformitate cu prevederile IFRS, Legii contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017 și Legii cu privire la BNM nr.548 din 21.07.1995.

2.3 Analiza devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții aprobate și executate de către BNM pentru anii 2019-2022

BNM a elaborat și a aprobat devizele de cheltuieli pentru anii 2019-2022 cu o tendință de creștere de la 245,1 mil. lei în anul 2019 până la 361,8 mil. lei în anul 2022. Potrivit motivației BNM, factorii care au dus la majorarea sumelor aprobate sunt: evoluția ratei inflației din RM și alte state prestatoare de servicii, a cursului valutar, revizuirea strategiilor de dezvoltare pe anumite direcții, modificări ale actelor normative interne/externe etc.

Imaginea de ansamblu privind nivelul de executare a cheltuielilor față de cele aprobate și rectificate ulterior a deviat anual, înregistrând 81,1% în anul 2022, 80,5% în anul 2021, 82,7% în anul 2020 și 89,5% în anul 2019. Nivelul de executare a cheltuielilor executate, comparativ celor prognozate, se explică prin situația generată de pandemia COVID-19, dar și prin: (i) anularea unor proceduri de achiziții, (ii) lipsa necesității unor servicii planificate, (iii) servicii contractate la sfârșitul anului etc. *Sinteza executării devizelor de cheltuieli în perioada 2019-2022 se prezintă în Tabelul nr.1.*

¹⁰ Art.11, alin.(1) din Legea nr.548 din 21.07.1995.

¹¹ Legea nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative.

¹² Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului de supraveghere al BNM, aprobat prin Hotărârea Consiliului de supraveghere nr.25 din 23.08.2019. Regulamentul de funcționare a Comitetului executiv, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv nr.214 din 24.09.2020.

¹³ Regulament privind elaborarea și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei nr.5 din 23.12.2015 (în continuare – Regulamentul aprobat prin HCS nr.5 din 23.12.2015).

Sinteza executării devizelor de cheltuieli în perioada 2019-2022

(mil. lei)

Denumirea articolului	Anul 2019		Anul 2020		Anul 2021		Anul 2022		Total
	Aprobat	Executat	Aprobat	Executat	Aprobat	Executat	Aprobat	Executat	Executat
Cheltuieli privind serviciile acordate BNM	3,80	1,06	4,92	1,34	9,58	1,28	10,54	4,14	7,82
Cheltuieli cu personalul	132,51	129,85	134,63	121,88	142,28	127,75	203,88	173,56	553,04
Cheltuieli privind asigurările obligatorii și facultative	34,90	34,29	35,20	33,43	39,81	36,84	57,34	49,63	154,19
Cheltuieli generale	20,28	14,97	22,79	16,06	21,16	15,99	22,69	18,03	65,05
Cheltuieli de întreținere și reparații	19,65	8,42	24,31	9,17	25,38	10,50	27,38	18,84	46,93
Cheltuieli privind amortizarea	31,67	30,08	32,81	29,56	33,47	26,50	34,44	27,99	114,13
Alte cheltuieli	2,28	0,75	2,11	0,84	2,04	1,41	5,51	1,22	4,21
TOTAL cheltuieli	245,1	219,4	256,8	212,3	273,7	220,3	361,8	293,4	945,4
Nivelul de executare	89,5%		82,7%		80,5%		81,1%		83,1%

Sursă: Date generalizate de către echipa de audit în baza rapoartelor privind executarea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții pe anii 2019-2022.

Datele din tabel relevă că majoritatea articolelor de cheltuieli au fost sporite. Astfel, cele mai semnificative creșteri la executarea cheltuielilor în anul 2022, față de anul 2019, se înregistrează la cheltuielile cu personalul – de 43,7 mil. lei, cheltuielile privind asigurările obligatorii și facultative – de 15,3 mil. lei, și cheltuielile de întreținere și reparații – de 10,4 mil. lei. Majorările cheltuielilor au fost determinate de cheltuielile executate pentru actualizarea sistemului de salarizare a angajaților BNM/grilelor de salarizare, contribuțiilor asigurărilor sociale, cheltuielilor de încălzire și reparația clădirii BNM și construcțiilor auxiliare în anul 2022.

Auditul menționează că, cheltuielile aprobate inițial au fost rectificate pe parcursul anului doar între categoriile de cheltuieli, dar nu a fost influențată suma totală aprobată inițial. Totodată, modificarea sumelor la nivel de articol s-a efectuat prin decizia Consiliului de supraveghere.

În scopul achiziționării și modernizării fondului de imobilizări corporale și necorporale ale BNM, precum și pentru asigurarea achiziționării unor lucrări și servicii, au fost aprobate alocații pentru investiții, după cum urmează:

- anii 2019-2021, în sumă de 174,4 mil. lei, pentru a fi achitate în anul 2019 – 23,2 mil. lei, din care au fost valorificate mijloace bănești în sumă de 13,8 mil. lei, sau 59,5%;
- anii 2020-2021, în sumă de 160,8 mil. lei, pentru a fi achitate în anul 2020 – 46,5 mil. lei, din care au fost valorificate mijloace bănești în sumă de 11,8 mil. lei, sau 25,4%;
- anii 2021-2022, în sumă de 178,5 mil. lei, pentru a fi achitate în anul 2021 – 76,9 mil. lei, din care au fost valorificate mijloace bănești în sumă de 20,3 mil. lei, sau 26,4%;
- anii 2022-2027, în sumă de 200,8 mil. lei, sau pe o perioadă de circa 6 ani, iar pentru a fi achitate în anul 2022 – 79,0 mil. lei, din care au fost valorificate mijloace bănești în sumă de 32,3 mil. lei, sau 40,9%. Sinteza executării alocațiilor pentru investiții în perioada 2019-2022 se prezintă în Tabelul nr.2.

Sinteza executării alocațiilor pentru investiții în perioada 2019-2022

(mil. lei)

Denumirea	Planificat rectificat	Executat 2019	Planificat rectificat	Executat 2020	Planificat rectificat	Executat 2021	Planificat rectificat	Executat 2022
Tehnică de calcul	5,6	3,7	4,0	3,9	4,9	3,1	8,6	7,8
Produce programate	8,4	6,2	8,1	2,1	12,5	7,1	9,9	8,0
Utilaj și echipament	0,3	0,2	0,6	0,1	0,4	0,0	1,3	0,5
Mijloace fixe de gospodărie	2,2	0,3	3,3	1,7	2,5	0,3	5,1	0,5
Lucrări de reconstrucție, construcție	0,1	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0	-	-
Alte bunuri, servicii și lucrări	6,6	3,4	30,3	4,1	56,3	9,7	54,1	15,5
Total	23,2	13,8	46,5	11,8	76,9	20,3	79,0	32,3
Nivelul de executare (%)	59,5%		25,4%		26,4%		40,9%	

Sursă: Date generalizate de către echipa de audit în baza rapoartelor privind executarea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții pe anii 2019-2022.

Datele din tabel relevă valorificarea la un nivel redus a alocațiilor anuale de către BNM, fapt condiționat de anularea sau tergiversarea procedurilor de achiziții ori de alți factori de temporizare care au intervenit în perioada de gestiune.

Cele mai semnificative creșteri la executarea alocațiilor pentru investiții în anul 2022, față de anul 2019, se înregistrează la alte bunuri, servicii și lucrări, de 12,1 mil. lei; tehnică de calcul – de 4,1 mil. lei, și la produse programate – de 1,8 mil. lei. *La alte bunuri, servicii și lucrări* au fost executate alocații pentru modernizarea sistemului automatizat de plăți interbancare (SAPI), extinderea capacităților de infrastructură, menținerea licențelor etc.; *la tehnica de calcul* – pentru platforme informatice, terminale mobile, stații de lucru etc., și *la produse programate* – pentru subscrieri anuale pentru licențe privind produsele Microsoft, soluții antivirus etc. *Informații detaliate privind planificarea și executarea alocațiilor pentru investiții se regăsesc în subcapitolul 4.2.1 al prezentului Raport de audit.*

2.4 Prevederile Legii cu privire la BNM și ale actelor normative interne aprobate cu privire la elaborarea și executarea bugetului BNM

Conform prevederilor art.27, alin.(1), lit. g) din Legea nr.548 din 21.07.1995, Comitetul executiv planifică activitatea curentă a BNM și adoptă reglementări interne cu privire la activitatea curentă a acesteia.

În conformitate cu prevederile art.21 din Legea nr.548 din 21.07.1995, BNM menționează că a aprobat prin Hotărârea CE nr.88 din 05.11.2015 „Regulamentul privind elaborarea și executarea Bugetului BNM” (cu modificările ulterioare), însă prevederile Legii nu stipulează noțiunea de „buget”, ci doar că „*anual, toate cheltuielile administrative și investițiile capitale ale BNM se prevăd în devizul de cheltuieli și, respectiv, în alocațiile pentru investiții*”. În acest sens, prin Hotărârea CS nr.5 din 23.12.2015, BNM a aprobat și „Regulamentul privind elaborarea și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale BNM”. Totodată, auditul denotă că în art.2 al Legii cu privire la BNM nu se definește nici noțiunea de „*buget*”, nici noțiunea de „*deviz de cheltuieli*”.

Potrivit motivației BNM, reglementarea elaborării bugetului este pentru prognoza internă și bugetul conține ca parte obligatorie devizul de cheltuieli și alocațiile pentru investiții, fiind

aprobate prin aceste două Regulamente divizate pentru buget și devizul de cheltuieli. Auditul a studiat și bunele practici ale altor țări¹⁴.

Regulamentul aprobat de către BNM, menționat mai sus, are ca scop definirea procedurii de elaborare, executare și raportare a bugetului BNM, inclusiv a devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții. Concomitent, prevederile Regulamentului permit, la necesitate, subdiviziunilor responsabile, în cazuri excepționale, planificarea cheltuielilor care nu se regăsesc în Regulament, dar derivă din activitatea curentă a BNM.

În lipsa definirii noțiunii de „buget” în Legea cu privire la BNM, conform Regulamentului menționat mai sus, noțiunea respectivă este definită astfel: „o previziune detaliată a veniturilor, cheltuielilor și alocațiilor pentru investiții, pe o perioadă determinată de timp și care servește ca instrument esențial pentru gestionarea activității economico-financiare a BNM”. Totodată, procesul de planificare a bugetului pe parcursul anului cuprinde două etape: (i) elaborarea bugetului pe termen mediu pentru următorii 3 ani; (ii) elaborarea bugetului anual al BNM.

În acest context, conform reglementărilor interne ale BNM, în atribuțiile de bază ale Departamentului buget, finanțe și contabilitate se regăsește doar elaborarea bugetului BNM, urmărirea, analiza și raportarea asupra executării acestuia și perfectarea Situațiilor financiare ale BNM. Totodată, în atribuțiile de bază ale DAI se regăsește verificarea trimestrială și anuală a: situațiilor financiare, raportului privind executarea bugetului BNM, devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții. Conform prevederilor Regulamentului, rezultatele analizei executării veniturilor, cheltuielilor și alocațiilor pentru investiții ale BNM se expun în „Raportul privind executarea bugetului BNM”.

Astfel, BNM întocmește: (i) Raportul privind executarea bugetului BNM, (ii) Raportul privind executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții și (iii) situațiile financiare. Totodată, executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții se auditează de către Curtea de Conturi, situațiile financiare – de către o organizație de audit extern, iar executarea bugetului nu se auditează, nu se raportează și nu se publică.

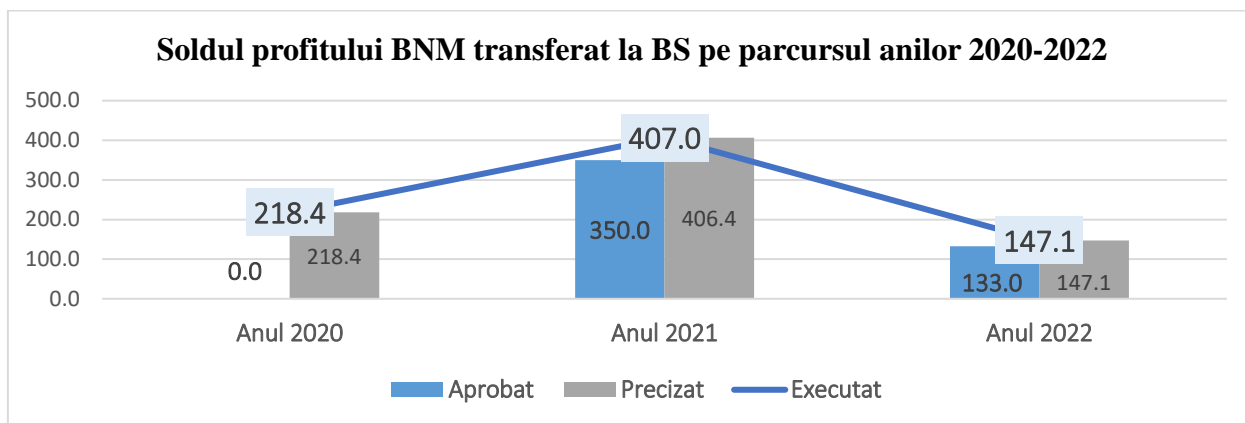
2.5 Informații cu privire la soldul profitului disponibil pentru distribuire în anii 2020-2022, transferat la venitul BS de către BNM

Conform prevederilor art.20 din Legea nr.548/1995, modificat în anul 2020¹⁵, soldul profitului disponibil pentru distribuire se transferă la venitul bugetului de stat. Auditul relevă că cele mai puține venituri la BS au fost transferate de către BNM în anul 2022, în sumă de 147,1 mil. lei, sau cu 259,9 mil. lei mai puțin față de anul 2021, și cu 71,3 mil. lei față de anul 2020. *Soldul profitului BNM transferat la BS pe parcursul anilor 2020-2022 se prezintă în Diagrama nr.1.*

*Diagrama nr.1
(mil. lei)*

¹⁴ În România, conform legislației europene, „Bugetul anual de venituri și cheltuieli se aprobă de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României”, iar „Operațiunile comerciale efectuate de Banca Națională a României, care se reflectă în bugetul de venituri și cheltuieli și în situațiile financiare anuale, sunt supuse controlului ulterior al Curții de Conturi”. În Lituania, Article 21 Budget of the Bank of Lithuania „The Bank of Lithuania shall plan its annual budget taking into account the needs related to the implementation of the objectives and functions, as well as its activities prescribed by this Law. The budget shall consist of operating expenses and investment in tangible and intangible assets.

¹⁵ Legea nr.42 din 06.03.2020 cu privire la modificarea unor acte legislative.

Sursă: Rapoartele privind executarea bugetului de stat pentru anii 2020-2022, întocmite de către MF.

În condițiile prevederilor cadrului normativ actual, corectitudinea soldului profitului BNM transferat la bugetul de stat nu poate fi auditat de către Curtea de Conturi. Astfel, soldul profitului disponibil pentru distribuire se transferă la venitul BS în termen de 15 zile după primirea raportului auditorului extern asupra situațiilor financiare ale BNM¹⁶.

Conform art.68 din Legea nr.548/1995, situațiile financiare anuale, conturile și registrele BNM sunt supuse auditului extern anual, în conformitate cu standardele internaționale de audit, efectuat de către o organizație de audit extern, selectată de Consiliul de supraveghere pe bază de licitație. Procedura de selectare a organizației de audit extern este stabilită și aprobată printr-un Regulament intern¹⁷. Rapoartele auditorilor externi pe anii 2019-2022 au fost publicate pe site-ul oficial al BNM, împreună cu situațiile financiare anuale ale BNM, fiind specificat că situațiile financiare consolidate și individuale oferă o imagine fidelă. Totodată, situațiile financiare confirmate de auditorul extern au fost prezentate Parlamentului¹⁸.

În perioada 2019-2022, BNM a achitat onorariul pentru serviciile de audit asupra situațiilor financiare anuale în sumă totală de 3,6 mil. lei, din care: în anul 2019 – 0,7 mil. lei, în anul 2020 – 0,4 mil. lei, în anul 2021 – 1,04 mil. lei, în anul 2022 – 1,5 mil. lei. Ca urmare a verificărilor de audit, s-a constatat că BNM s-a conformat prevederilor legale cu referire la faptul că aceeași organizație de audit extern nu poate fi numită consecutiv pentru o perioadă ce depășește 5 ani și a inițiat o procedură de achiziție prin licitație deschisă în anul 2020. În baza prevederilor contractului nr.11/77-1/2021-LD din 26.05.2021 în sumă de 5,2 mil. lei, pentru perioada 26.05.2021 – 26.05.2025, serviciile de audit extern se vor presta anual și pentru următorii ani de raportare 2023 și 2024.

2.6 Responsabilitățile părților implicate în procesul de planificare, executare și raportare a devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții

Guvernatorul organizează și conduce activitatea BNM, activează, fără procură, în numele acesteia, o reprezintă în relațiile cu orice persoană juridică sau fizică atât în RM, cât și în afara ei, emite ordine și dispoziții obligatorii pentru salariații BNM, controlează executarea lor, semnează, direct sau prin persoane împuternicite de el, acordurile și alte acte încheiate de BNM.

Responsabilitatea organelor de conducere ale BNM (Consiliul de supraveghere și Comitetul executiv, al căror președinte este Guvernatorul), în conformitate cu normele legale, constă în asigurarea conformității executării devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții, cu

¹⁶ Art.20, alin.(6) din Legea nr.548 din 21.07.1995.

¹⁷ Regulamentul cu privire la selectarea, mandatul și revocarea organizației de audit pentru efectuarea auditului extern al situațiilor financiare anuale, conturilor și registrelor BNM, aprobat prin HCS nr.27 din 12.10.2020.

¹⁸ Art.69 din Legea nr.548 din 21.07.1995.

respectarea principiilor eficienței operaționale și organizarea unui sistem de management financiar și control intern.

*Consiliul de supraveghere are următoarele atribuții*¹⁹: (i) aprobă raportul anual și situațiile financiare anuale ce urmează a fi prezentate de către BNM autorităților competente; (ii) adoptă standardele sistemului de control intern, verifică și evaluează în mod continuu funcționarea sistemului de control intern și a elementelor acestuia; (iii) determină fondul de salarizare al BNM și nivelul salarizării membrilor Comitetului executiv; (iv) stabilește condițiile de acordare a creditelor pentru salariații BNM; (v) aprobă devizul de cheltuieli și alocațiile pentru investiții ale BNM și monitorizează executarea acestora etc.

*Comitetul executiv are următoarele atribuții*²⁰: (i) adoptă actele normative ale BNM și aprobă recomandările ce urmează a fi prezentate de BNM autorităților competente; (ii) asigură implementarea hotărârilor Consiliului de supraveghere; (iii) planifică activitatea curentă a BNM și adoptă reglementări interne cu privire la activitatea curentă a acesteia etc. Astfel, Comitetul executiv este responsabil de modalitatea detaliată de planificare și executare a cheltuielilor și alocațiilor pentru investiții, de determinarea detaliată a tipurilor de cheltuieli planificate, de stabilirea subdiviziunilor responsabile, precum și de supravegherea întregului proces de planificare și luare a deciziilor de acceptare/respingere a cheltuielilor necesare a fi efectuate.

III. SFERA ȘI ABORDAREA AUDITULUI

3.1 Temeiul și scopul auditului

Misiunea de audit public extern a fost desfășurată în temeiul prevederilor art.31 și art.32 din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova²¹ și în conformitate cu Programul activității de audit pe anul 2023²², având scopul evaluării conformității asupra devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei pe anii 2019-2022, în raport cu prevederile cadrului normativ aplicabil.

În conformitate cu prevederile art.32, alin.(7) din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, Curtea de Conturi a efectuat auditul Băncii Naționale a Moldovei exclusiv în limitele și condițiile prevăzute de Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei. Astfel, potrivit prevederilor art.21 din Legea nr.548 din 21.07.1995, auditul a efectuat verificarea legalității și regularității devizelor de cheltuieli și a alocațiilor pentru investiții ale BNM și s-a limitat la examinarea eficienței operaționale a deciziilor luate de conducerea BNM, excluzându-se cele ce țin de implementarea politicii monetare și valutare a Băncii Naționale și de gestionarea rezervelor valutare ale statului.

În contextul realizării scopului misiunii de audit și luând în considerare riscurile identificate, au fost stabilite următoarele obiective specifice:

- *Obiectivul nr.1: Există un cadru normativ exhaustiv și transparent, dezvoltat prin acte interne suficiente la planificarea și executarea de către BNM a devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții?*
- *Obiectivul nr.2: A asigurat BNM elaborarea și executarea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții conform cadrului normativ aplicabil?*
- *Obiectivul nr.3: Procedurile de achiziții publice de bunuri, lucrări și servicii au fost efectuate de către BNM în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicat?*

¹⁹ Art.26 din Legea nr.548 din 21.07.1995.

²⁰ Art.27 din Legea nr.548 din 21.07.1995.

²¹ Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr.260 din 07.12.2017.

²² Hotărârea Curții de Conturi nr.65 din 22.12.2022 „Privind aprobarea Programului activității de audit al Curții de Conturi pe anul 2023” (cu modificările și completările ulterioare).

3.2 Abordarea auditului

Misiunea de audit public extern a fost realizată în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI 100, ISSAI 400 și ISSAI 4000) aprobate de Curtea de Conturi²³.

Abordarea de audit public extern s-a bazat pe evaluarea concentrată a proceselor de planificare, executare și raportare a devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei pe anii 2019-2022. Angajamentul auditului a fost cel de raportare directă, prin urmare procesele auditate au fost evaluate în raport cu criteriile de audit extrase din prevederile cadrului normativ aplicabil, iar asigurarea limitată oferită permite, în baza constatărilor susținute de probele de audit, să formulăm concluzia generală.

Probele de audit au fost obținute la BNM prin testarea controalelor și procedurile de fond, prin examinarea rapoartelor, documentelor primare și extraselor din înregistrările în sistemele informaționale ale entității; interviuarea persoanelor responsabile de domeniile auditate; calcularea și compararea informațiilor prezentate; analiza dosarelor de achiziții; suprapunerea informațiilor din documentele primare cu informațiile înregistrate în devizele de cheltuieli și în alocațiile pentru investiții.

BNM deține independența instituțională, funcțională, organizatorică și financiară, călăuzindu-se de prevederile legii speciale²⁴. Astfel, drept surse de criterii au servit actele normative aferente tematicii misiunii de audit, aplicate de către BNM dar, în același timp, regulamentele interne aferente exercitării competențelor atribuite prin lege.

Sfera și abordarea auditului, criteriile de audit și procedurile de audit aplicate *se prezintă în Anexa nr.2 la prezentul Raport de audit*.

Prin prisma prevederilor cadrului normativ actual, auditul verifică devizele de cheltuieli și alocațiile pentru investiții, fără a se expune exhaustiv asupra următoarelor aspecte aferente:

- alocațiilor pentru investiții, în scopul achiziționării și modernizării fondului de imobilizări corporale și necorporale ale BNM, în lipsa auditării Bilanțului contabil;
- cheltuielilor pentru cantina BNM, care includ cheltuielile directe (costul de achiziție al produselor alimentare) și cheltuielile indirecte (pentru procurarea materialelor de uz casnic, bunurilor, reparația utilajului cantinei, întreținerea cantinei), neavând dreptul de verificare a veniturilor încasate din contul angajaților BNM și stocurilor de produse alimentare;
- cheltuielilor pentru întreținerea obiectivelor social-culturale, nevizualizând și veniturile încasate din biletele vândute angajaților BNM și familiilor acestora;
- sistemelor informaționale modernizate și a licențelor procurate în perioada auditată la valori semnificative (41,5%) din valoarea totală a alocațiilor pentru investiții, având în vedere că sfera prezentului audit nu cuprinde evaluarea funcționalității și aplicabilității acestora.

3.3 Responsabilitatea auditorului

Responsabilitatea auditorului într-un audit al conformității constă în evaluarea conformității subiectului auditat, în raport cu prevederile cadrului normativ aplicabil, prin obținerea probelor de audit suficiente și adecvate pentru susținerea constatărilor de audit și concluziei generale. Auditorul nu este responsabil de prevenirea faptelor de fraudă și eroare. Auditorul public a fost independent față de entitate și a îndeplinit responsabilitățile de etică în conformitate cu cerințele Codului etic al Curții de Conturi²⁵.

²³ Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cadrul Declarațiilor Profesionale ale „INTOSAI”.

²⁴ Legea nr.548 din 21.07.1995.

²⁵ Hotărârea Curții de Conturi nr.19 din 05.04.2019 „Cu privire la aprobarea Codului etic al Curții de Conturi”.

IV. CONSTATĂRI

4.1 Obiectivul nr.1: Există un cadru normativ exhaustiv și transparent, dezvoltat prin acte interne suficiente la planificarea și executarea de către BNM a devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții?

Auditul evidențiază că nu se asigură în totalitate revizuirea actelor normative interne ale BNM ce țin de executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții.

4.1.1 Unele din reglementările privind planificarea și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții necesită a fi revizuite.

În scopul îndeplinirii atribuțiilor sale, BNM are dreptul să emită hotărâri, regulamente, instrucțiuni și ordonanțe, dar numai actele normative care sunt obligatorii pentru bănci și pentru alte persoane juridice și fizice se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova²⁶.

Astfel, actele normative aprobate de către BNM, ce reglementează planificarea și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții, sunt de uz intern și sunt disponibile pe pagina web internă a BNM, în lipsa cerinței stabilite în actele normative naționale. Totodată, în cadrul subdiviziunilor BNM se aplică acte cu statut intern confidențial, strict limitat, care se clasifică în funcție de gradul de confidențialitate în 3 nivele în conformitate cu politica de securitate a informației în BNM. Astfel, la aprobarea actelor normative interne, organele de conducere ale BNM au transpus dispozițiile legislației europene și includ practici aferente altor bănci centrale.

Auditul a constatat că BNM deține un Registru al actelor interne repartizate pe departamente, care include atât actele BNM (regulamente, instrucțiuni etc.), cât și actele ce țin de planificarea și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții, prezentat auditului la data de 05.09.2023. La solicitarea echipei de audit din data de 15.08.2023, lista actelor normative interne și externe aplicate la executarea devizului de cheltuieli, unele conținându-se în Registrul menționat, dar conform modelului solicitat a fost prezentată de către BNM într-un termen extins, la data de 18.12.2023 (*Lista se anexează în Anexa nr.1 la prezentul Raport de audit*).

Totodată, actele normative aplicate domeniului executării devizului de cheltuieli sunt gestionate de către fiecare subdiviziune în parte și nu se asigură un control referitor la actualizarea și unificarea acestora. Astfel, mai multe acte normative aferente domeniului menționat necesită revizuire din punctul de vedere al aplicabilității.

Auditul a constatat că, în conformitate cu pct.3.7. din Regulamentul nr.5/2015, după aprobarea devizului de cheltuieli de către CS, BNM publică pe pagina sa web, într-un format restrâns, doar devizul de cheltuieli aprobat și executat. Totodată, cadrul normativ extern pentru perioada auditată nu prevedea obligativitatea BNM privind publicarea devizului de cheltuieli și/sau alocațiilor pentru investiții. În opinia echipei de audit, pentru asigurarea transparenței totale și nu parțiale, se consideră necesară aprobarea unor norme în acest sens. Auditul a constatat că pe pagina web oficială a BNM nu se regăseau informații privind executarea devizului de cheltuieli aprobat pentru anul 2021.

Notă: Pe parcursul misiunii de audit de către BNM: (i) a fost publicată executarea devizului de cheltuieli aprobat pentru anul 2021; (ii) au fost publicate alocațiile pentru investiții ale BNM pentru anul 2024; (iii) unele acte normative interne au fost actualizate.

Potrivit Politicii contabile, aceasta se aprobă anual și se modifică la necesitate, ultima modificare fiind efectuată prin Hotărârea CE nr.270 din 30.12.2021. Totodată, Politicile contabile constituie

²⁶ Art.11 din Legea nr.548 din 21.07.1995.

instrumentul principal de realizare a prevederilor IFRS în BNM, dar acestea nu definesc metoda de casă, ci doar cea de angajamente²⁷.

4.2 Obiectivul nr.2: A asigurat BNM elaborarea și executarea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții conform cadrului normativ aplicabil?

BNM planifică anual alocații cu rezerve/supraestimate, iar executarea acestora într-un termen îndelungat determină și majorarea cheltuielilor în scopurile atribuite anterior, motivând că, în cea mai mare parte, această situație derivă din diferențele de curs valutar.

Cheltuielile administrative executate de către BNM se execută în limitele prevederilor actelor normative interne aprobate, cu excepția unor tipuri de cheltuieli sociale care nu sunt prevăzute expres în cadrul normativ intern, acestea fiind detaliate în cap. 4.2.5.

4.2.1 Auditul denotă că nivelul de executare a devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții în perioada 2019-2022 este sub nivelul planificat.

Deși conform Regulamentului privind elaborarea și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale BNM, planificarea cheltuielilor administrative și a investițiilor capitale se efectuează în baza unor principii esențiale (*prudență, consultare, exhaustivitate, responsabilitate, optimizare, raționalitate și eficiență*), verificările auditului denotă că acestea nu au fost respectate în totalitate.

Auditul a constatat că, în perioada 2019-2022, BNM nu a valorificat resursele aprobate în devizul de cheltuieli în sumă de 192,0 mil. lei, sau 16,9%, și alocațiile aprobate pentru investiții în sumă de 147,4 mil. lei, sau 65,3%.

La fel, auditul relevă că, în perioada auditată, BNM a planificat în creștere alocațiile pentru investiții, acestea nefiind executate în limita și în termenul aprobat, iar sumele aprobate per proiect se modifică anual. Potrivit BNM, modificările de sume sunt justificate prin identificarea unor necesități suplimentare argumentate, în baza fișelor de proiecte și/sau prin estimarea sumelor în valută, ceea ce generează devieri în funcție de evoluția cursului valutar.

Astfel, conform reglementărilor interne ale BNM, alocațiile pentru investiții au fost planificate și aprobate în două nivele: (i) sumele alocate pentru inițierea achizițiilor în anul respectiv, inclusiv pentru cele preconizate a fi achitate parțial sau integral în anii următori, respectiv pentru 3 ani (2019-2021), 2 ani (2020-2021), 2 ani (2021-2022) și pentru 6 ani (2022-2027), (ii) sumele preconizate a fi achitate în anii 2019-2022, inclusiv cele aferente achizițiilor inițiate în anii precedenți.

În perioada 2019-2022, au fost executate alocații pentru proiectele noi cu termenul de execuție mai mare de un an la „Alte bunuri, servicii și lucrări” în sumă totală de 32,8 mil. lei. Astfel, în anul 2022 au fost executate alocații în sumă de 15,5 mil. lei, sau 28,6% față de suma planificată pe an (54,1 mil. lei), și de 8,8% față de suma planificată per proiecte (175,9 mil. lei). În anul 2021 au fost executate alocații în sumă de 9,7 mil. lei, sau 17,3% față de suma planificată pe an (56,3 mil. lei) și 6,2% față de suma planificată per proiecte (157,9 mil. lei). Iar în anii 2020 și 2019 au fost executate alocații în sumă de 4,1 mil. lei și, respectiv, de 3,4 mil. lei. Unii dintre factorii ce au cauzat nevalorificarea alocațiilor pentru investiții au fost: pandemia COVID-19, suspendarea procedurilor de achiziții din cauza suprapunerii cu alte activități de importanță majoră, insuficiența personalului, temporizarea achiziției din cauza regândirii proiectului ce urmează a fi implementat,

---

²⁷ Contabilitatea de angajamente – efectele tranzacțiilor și ale altor evenimente, veniturile și cheltuielile se recunosc în perioada de raportare în care se produc, sunt obținute sau efectuate, indiferent de momentul încasării sau achitării acestora.

necesitatea modificării fișei de proiect și a caietului de sarcini pentru corespunderea noilor criterii. În contextul celor expuse, auditul exemplifică:

- pentru „*Sistemul de gestionare a resurselor corporative și operațiuni bancare (transform BNM)*” din anul 2019 se aprobă alocații pentru investiții per proiect în majorare din cauza creșterii cursului valutar (anul 2019 – 88,1 mil. lei, anul 2020 – 89,5 mil. lei, anul 2021 – 93,4 mil. lei, anul 2022 – 97,2 mil. lei), dar până la situația din 31.12.2022 nu au fost executate alocațiile aprobate. Potrivit motivației BNM, principalul factor de temporizare aferent achiziției a constituit necesitatea determinării la nivelul BNM, în cadrul normativ intern aferent achizițiilor, dar în lipsa unor prevederi exprese în cadrul național aferent achizițiilor publice, a aspectului privind limitarea răspunderii de către operatorii economici, la o anumită sumă din contractul de achiziții publice în situația producerii eventualelor daune, a executării neconforme sau neexecutării integrale a prevederilor contractuale. Acest aspect a fost considerat prin aprobarea, prin Hotărârea CE nr.42 din 23.02.2023, a modificărilor la Instrucțiunea privind modul de planificare, organizare și desfășurare a achizițiilor în BNM. Auditul a constatat că Proiectul²⁸ este în derulare din anul 2012 și este finanțat exclusiv din sursele BNM. Acesta se află în cea de a doua etapă, aceasta presupunând desfășurarea procedurilor de achiziții publice pentru achiziționarea sistemelor informaționale, prima etapă fiind realizată prin achiziționarea serviciilor de consultanță²⁹ în sumă de 51,6 mii euro. BNM a afirmat că, pe parcursul anului 2023 a fost derulată procedura de consultare a pieței în cadrul proiectului respectiv, în vederea pregătirii și desfășurării ulterioare a procedurii de achiziție;

- pentru „*Soluția de plăți instant (inclusiv infrastructura)*”, din anul 2019 se aprobă alocații pentru investiții per proiect în majorare (anul 2019 – 17,4 mil. lei, anul 2020 – 20,8 mil. lei, anul 2021 – 20,8 mil. lei, și în anul 2022 – 23,7 mil. lei), dar până la situația din 31.12.2022 nu au fost executate alocațiile aprobate. Potrivit motivației BNM, principalul factor de temporizare este derularea procedurilor de achiziție, revizuirea strategiei de dezvoltare a plăților în RM, proces care a fost finalizat cu un nou concept „privind dezvoltarea domeniului de plăți din RM”, aprobat prin HCE nr.84 la data de 27.03.2020. În plus, un alt factor de temporizare a fost asociat cu necesitatea finalizării modernizării SAPI, considerată precondiție esențială pentru a demara implementarea componentei de plăți instant. În anul 2022 a fost încheiat un contract³⁰ în sumă de 603,1 mii dolari SUA, dar nu au fost executate cheltuieli, conform Planului de proiect executarea contractului se extinde pentru anii 2023-2024;

- pentru proiectul „*Dezvoltarea funcționalităților soluției pentru eficientizarea procesului de licențiere, autorizare și notificare*”, s-a aprobat decizia de inițiere a proiectului și, respectiv, de alocare a mijloacelor financiare în alocațiile pentru investiții ale BNM (în anul 2019 – 2,0 mil. lei, în anul 2020 – 1,8 mil. lei), ulterior s-a renunțat la proiect în perioada 2021-2022, nefiind executate alocațiile. Potrivit explicației BNM, neexecutarea alocațiilor respective are la bază necesitatea elaborării unui nou concept în vederea dezvoltării funcționalităților sistemului informativ cu privire la licențiere, autorizare și notificare (CRM), corelat cu o analiză amplă pe aspecte de supraveghere a diferitor domenii în cadrul BNM, în contextul preluării noilor atribuții de la Comisia Națională a Pieței Financiare. *Sinteza alocațiilor pentru investiții aprobate și executate*

²⁸ Transformarea proceselor de activitate ale BNM aferente operațiunilor bancare, operațiunilor cu numerar, gestionării resurselor financiare, materiale și umane, precum și modernizarea sistemului informatic bancar al BNM, pentru eficientizarea activității operaționale a BNM.

²⁹ Contractul nr.25/183 din 19.12.2012.

³⁰ Contractul nr.25/154 din 29.07.2022 în sumă de 603.100,0 dolari SUA pentru perioada 29.07.2022 – 31.05.2024.

în perioada 2019-2022 pentru proiecte cu termenul de execuție mai mari de un an, se prezintă în Anexa nr.3 la prezentul Raport de audit.

Concomitent, în anul 2022 la „Mijloace fixe de gospodărie” au fost executate alocații în sumă de 0,5 mil. lei, sau doar 9,8% față de suma planificată. Auditul denotă că, pe parcursul a 3 ani BNM a planificat alocații pentru achiziționarea autovehiculelor (*anul 2022 – 3,7 mil. lei, anul 2021 – 1,8 mil. lei, anul 2020 – 1,3 mil. lei*), dar până la finele anului 2022 nu au fost procurate. Motivațiile BNM au fost următoarele: (i) în anul 2020, în legătură cu pandemia și declararea situației de urgență în RM, achiziția nu a fost inițiată; (ii) în anul 2021, în legătură cu situația pandemică, achiziția a fost amânată pentru anul 2022; (iii) în anul 2022, în contextul incertitudinilor legate de situația din regiune, achiziția a fost transferată în anul 2023.

BNM a mai invocat că nu poate aplica prevederile Legii nr.121 din 04.05.2007³¹ („*activele neutilizate pot fi vândute la decizia consiliului întreprinderii de stat/municipale sau al societății comerciale cu capital integral sau majoritar public, având acordul prealabil al autorității administrației publice centrale sau locale*”), iar în cadrul BNM nu este aprobat un Regulament pentru comercializarea bunurilor neutilizate de către BNM propuse spre înlocuire, deoarece din anul 2020 sunt întreprinse acțiuni de modificare a Legii organice, cu includerea dreptului BNM de a înstrăina bunurile scoase din uz. Astfel, nu pot fi achiziționate autovehicule noi până nu este o certitudine privind modalitatea de scoatere din evidența contabilă a bunurilor depășite moral și tehnic.

Totodată, auditul a constatat că BNM *planifică anual unele alocații în devizul de cheltuieli care nu se execută în decurs de 4 ani* sau se execută la un nivel scăzut. Exemplificăm unele dintre acestea:

- din anul 2019 BNM a aprobat cheltuieli pentru reparația curentă a edificiului, dar acestea au fost executate parțial doar în anul 2022. Astfel, în acest scop, în anul 2019 s-au planificat 2,7 mil. lei (executate – 0,4 mil. lei), în anul 2020 – 8,4 mil. lei (executate – 8,97 mii lei), în anul 2021 – 8,4 mil. lei (executate – 0,7 mil. lei), și în anul 2022 s-au planificat 7,7 mil. lei, din care au fost executate 5,4 mil. lei. Potrivit explicațiilor BNM, în anii 2020-2021 majoritatea achizițiilor aferente reparațiilor au fost suspendate din cauza pandemiei COVID-19, iar în anul 2022 unele achiziții au fost republicate de câteva ori din mai multe motive, cum ar fi: neparticiparea operatorilor economici, contestațiile depuse sau anularea achiziției, unele achiziții începute la sfârșitul anului 2022;

- anual BNM planifică cheltuieli pentru servicii de consultanță și reprezentanță juridică în caz de necesitate, dar care nu se execută. Astfel, în anul 2022 au fost planificate alocații în sumă de 4,9 mil. lei, acestea nefiind executate, în anul 2021 au fost planificate 4,4 mil. lei, fiind executate 0,02 mil. lei, în anul 2020 au fost planificate 1,4 mil. lei, fiind executate 0,16 mil. lei, și în anul 2019 au fost planificate 2,2 mil. lei, fiind executate 0,03 mil. lei;

- au fost planificate cheltuieli pentru realizarea anuală sau lansarea proiectelor informaționale semnificative privind serviciile de testare a sistemelor informaționale la vulnerabilități, dar care până la finele anului 2022 nu au fost executate din diverse motive, fiind realizate proceduri de achiziții și servicii doar în anii 2020 și 2022. Astfel, (i) în anul 2019 s-au planificat 0,4 mil. lei însă acestea nefiind executate din cauza că au fost realocate resursele la alte proiecte de importanță strategică și procedura de achiziție a fost lansată în trimestrul IV al anului 2019; (ii) în anul 2020 s-au planificat 1,1 mil. lei, din care au fost executate 0,2 mil. lei (pentru testarea anuală 2019), iar

³¹ Legea privind administrarea și deținerea proprietății publice nr.121 din 04.05.2007.

testarea secundă planificată pentru anul 2020 a fost anulată în contextul pandemiei; (iii) în anul 2021 s-au planificat 0,8 mil. lei, acestea nefiind executate din cauza că procedura de achiziție a urmat după finalizarea implementării unui proiect; (iv) în anul 2022 s-au planificat 1,1 mil. lei, din care au fost executate 0,3 mil. lei, fiind motivată extinderea achiziției.

4.2.2 Din totalul cheltuielilor administrative executate de către BNM în perioada 2019-2022, ponderea semnificativă (73,8%) o constituie cheltuielile privind retribuirea personalului, fiind executate în conformitate cu reglementările interne.

În perioada auditată, salarizarea angajaților BNM s-a efectuat în conformitate cu Legea nr.847 din 14.02.2002³² și cu regulamentul aprobat de către Consiliul de supraveghere al BNM³³.

Ponderea semnificativă în totalul cheltuielilor administrative executate de către BNM (945,4 mil. lei) se înregistrează pentru fondul de retribuire a muncii (697,4 mil. lei), în medie 73,8%, și anume: în anul 2019 – 72,6% (159,2 mil. lei), în anul 2020 – 72,7% (154,4 mil. lei), în anul 2021 – 74,4% (163,8 mil. lei), și în anul 2022 – 75,0% (220,0 mil. lei).

Conform datelor din „Rapoartele privind executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale BNM” pentru anii 2019-2022, pentru retribuirea muncii au fost aprobate alocații în sumă de 756,7 mil. lei³⁴, din care au fost executate 697,4 mil. lei, sau la nivel de circa 92,2%.

Conform prevederilor art.26 din Legea organică și Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului de supraveghere al BNM³⁵, „*Consiliul de supraveghere determină fondul de salarizare al BNM, care se aprobă până la 15 decembrie a fiecărui an și poate fi rectificat în decursul anului de exercițiu, în baza propunerilor înaintate anual de către Comitetul executiv până la data de 1 decembrie*³⁶”. Totodată, stabilește nivelul salarizării membrilor Comitetului executiv.

Astfel, prin Hotărârile CS³⁷ a fost aprobat Fondul de salarizare al BNM pentru anii 2019-2022, în sumă totală de 584,5 mil. lei, din care în anul 2019 – 121,3 mil. lei, în anul 2020 – 128,1 mil. lei, în anul 2021 – 137,2 mil. lei, și în anul 2022 – 197,9 mil. lei. Auditul relevă că, în evoluție, Fondul de salarizare a fost majorat anual, fiind cu 76,6 mil. lei mai mare în anul 2022 față de anul 2019. Potrivit motivației BNM, creșterea Fondului de salarizare se datorează preponderent actualizării sistemului de salarizare, promovării angajaților în trepte salariale și creșterea numărului de angajați activi în anul 2022.

Cheltuielile cu personalul planificate includ și cheltuielile aferente beneficiilor înregistrate pentru concediile neutilizate, creat în conformitate cu IAS 19 „Beneficiile angajaților”. Beneficiile angajaților pentru zilele de concediu nefolosite se estimează în baza zilelor de concediu câștigate de către salariații BNM până la finele anului, dar nerevendicate și a salariilor medii. Astfel, pentru anul 2019 au fost calculate beneficii angajaților în sumă de 8,6 mil. lei, anul 2020 – de 2,7 mil. lei, anul 2021 – de 0,4 mil. lei, și pentru anul 2022 – de 4,6 mil. lei. Politicile contabile ale BNM prevăd doar că BNM formează provizion pentru acoperirea riscurilor și pierderilor posibile din

³² Art.25¹ din Legea salarizării nr.847 din 14.02.2002.

³³ „Regulamentul privind salarizarea angajaților BNM” aprobat prin Hotărârea CS nr.15 din 11.07.2018 (cu modificările ulterioare).

³⁴ Anul 2019 – 161,6 mil. lei, anul 2020 – 163,1 mil. lei, anul 2021 – 176,9 mil. lei, și în anul 2022 – 265,1 mil. lei.

³⁵ Pct. 4, lit. e) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului de supraveghere al BNM.

³⁶ Pct. 24 și pct.28 din HCS nr. 25 din 23.08.2019 Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei.

³⁷ HCS nr.34 din 28.11.2018, HCS nr. 40 din 12.12.2020, HCS nr.32 din 16.12.2020, HCS nr.39 din 20.12.2021.

litigii³⁸, nu și pentru beneficiile angajaților, fiind abordări diferențiate deși sunt semnificative în aspectul fondului de salarizare.

Potrivit pct.28 din Regulamentul privind salarizarea angajaților BNM, sistemul de remunerare a muncii prevede oportunitatea de actualizare a salariilor în funcție de evoluțiile semnificative în activitatea BNM și pe piața muncii, *dar nu mai rar decât o dată la 5 ani, de către o companie de consultanță cu renume în domeniul resurse umane.*

Astfel, în anul 2021, în scopul actualizării sistemului de salarizare a angajaților BNM/grilelor de salarizare, luând în considerare evoluția pieței muncii în RM, au fost aprobate alocații pentru contractarea serviciilor de consultanță în sumă de 1,4 mil. lei, din care au fost executate cheltuieli în sumă de 1,3 mil. lei³⁹, sau 94,3%. În raportul prezentat BNM de către compania de consultanță contractată, s-a evaluat sistemul și nivelul de salarizare a unor companii naționale, internaționale/private din diverse domenii, inclusiv bănci comerciale din RM.

De menționat că, în anul 2017, același agent economic a prestat, iar BNM a beneficiat de servicii de implementare a unui sistem integrat de gestiune a resurselor umane. O parte importantă a contractului a constituit-o implementarea unui nou sistem de salarizare a angajaților BNM bazat pe valoarea postului și aliniat la piața de referință. Sistemul integrat de management al resurselor umane din cadrul BNM a fost implementat ca urmare a prestării serviciilor de consultanță în baza contractului de achiziții nr.15/215-LD din 12.09.2017, în sumă de 112,3 mii euro/2.300,2 mii lei. Din suma totală de 112,3 mii euro/2.300,2 mii lei, 70,7 mii euro/1.447,2 mii lei au fost pentru serviciile integrate de consultanță în resurse umane, iar 41,6 mii euro/853,1 mii lei – pentru servicii de instruire în abilitățile manageriale.

Conform prevederilor art.34 din Legea cu privire la BNM, **Comitetul executiv** aprobă Regulamentul cu privire la personalul BNM și decide asupra remunerării personalului scriptic în conformitate cu legislația. Totodată, BNM stabilește și menține sistemul de remunerare a angajaților săi într-un mod care, potrivit principiilor acceptate în practica internațională, asigură echitatea internă și competitivitatea externă, consolidarea capacităților instituționale, continuitatea activității și resurselor umane. În acest scop, nivelul de remunerare a angajaților BNM nu este inferior nivelului de remunerare a posturilor similare, ca impact și complexitate, din sectorul bancar și/sau de pe piața generală de servicii specializate⁴⁰.

Astfel, prin Hotărârile CE⁴¹ au fost aprobate anual statele de personal, care au fost modificate pe parcurs înregistrând în anul 2019 – 519 unități, în anul 2020 – 518 unități, în anul 2021 – 522 de unități, și în anul 2022 – 574 de unități, fiind cu 55 de unități mai mult în anul 2022 față de anul 2019. Această creștere a fost motivată în principal de necesitatea consolidării capacității BNM în domeniul supravegherii, precum și educației financiare.

Ca urmare a verificărilor auditului, s-a constatat că, deși numărul de unități aprobat conform statelor de personal este în creștere, angajați activi se înregistrează anual mai puțini sau în medie cu circa 111 unități, astfel activi la finele anului au fost: în anul 2019 – 419 unități, 2020 – 408 unități, 2021 – 415 unități, și în anul 2022 – 444 de unități. Totodată, auditul relevă că, deși numărul mediu de unități active constituie 79,0% (21,0% de posturi vacante), alocațiile aprobate pentru cheltuielile de personal au fost executate în medie la nivel de 92,2%. Conform motivației

³⁸ IAS 37 „Provizioane, datorii contingente și active contingente”. În perioada 2019-2022, au fost executate cheltuieli de judecată și taxele de stat în sumă totală de 2.431,3 mii lei, ceea ce constituie 0,25% din totalul cheltuielilor administrative (945,4 mil. lei), din care în anul 2019 – 168,8 mii lei, în anul 2020 – 687,9 mii lei, în anul 2021 – 835,4 mii lei, și în anul 2022 – 739,2 mii lei.

³⁹ Contractul nr.15/169/2021 – NFP din 07.12.2021, în sumă de 53.088,0 euro/1.283,5 mii lei, pentru perioada 07.12.2021 – 31.12.2022.

⁴⁰ Art.34, alin. (3) al Legii nr.548 din 21.07.1995.

⁴¹ HCE nr. 318 din 20.12.2018, HCE nr. 353 din 27.12.2019, HCE nr. 304 din 30.12.2020, HCE nr. 262 din 23.12.2021 și HCE nr. 53 din 21.03.2022.

BNM, aceasta se datorează faptului că, la planificarea cheltuielilor de personal este luat în calcul numărul de angajați activi la momentul planificării, plus estimarea de completare a locurilor vacante, și nu structura de state în mărime completă. Sporurile pentru cumulare de funcții au fost achitate în sumă totală de 4.342,2 mii lei.

Salariile de bază lunare pentru angajații BNM se stabilesc în conformitate cu nivelul de referință a postului (funcției), conform Regulamentului privind salarizarea angajaților BNM, aprobat prin Hotărârea CS al BNM nr.15 din 11.07.2018 (cu modificările ulterioare). Salarizarea se face în funcție de contribuția postului (funcției) la realizarea obiectivelor BNM, responsabilitatea și valoarea acestuia.

Auditul relevă că serviciile de consultanță în domeniul resurselor umane contractate la sfârșitul anului 2021, luna decembrie, de către BNM⁴² au fost recepționate în luna februarie 2022, ulterior a fost modificat Regulamentul privind salarizarea angajaților BNM la data de 14 martie 2022 și, respectiv, statele de personal la data de 21 martie 2022.

Astfel, începând cu luna martie 2022, ca urmare a revizuirii pieței de referință și a grilelor de salarizare, se înregistrează o majorare semnificativă a salariilor de bază stabilite, fiind cu circa 31,2% mai mult față de luna ianuarie 2022 și cu 41,4% mai mult față de anul 2019. Potrivit motivației BNM, această majorare cuprinde evoluția salariilor medii aferente perioadei 2018-2021, în această perioadă sistemul de salarizare nefiind ajustat. Salariile medii lunare stabilite la 21 martie 2022 s-au majorat, față de anul 2019, în funcție de nivelul de referință a postului, astfel cele mai mari fiind la: șefii de direcție – cu 60,7%, directorii de departamente – cu 57,8%, secretarii – cu 55,4%, personalul tehnic – cu 54,4%, șefii adjuncți ai secțiilor – cu 51,7% etc. Aceste creșteri nu consideră sporul pentru acces la secretul de stat, care era stabilit la salariul de bază în anul 2019, fiind ulterior exclus. *Analiza unităților de personal și salariilor de bază stabilite pe funcții, se prezintă în Anexa nr.4 la prezentul Raport de audit.*

Auditul denotă că, componentele sistemului de salarizare a angajaților BNM și remunerarea membrilor CS includ cheltuielile executate în perioada auditată (697,4 mil. lei) formate din: salariul de bază – 480,2 mil. lei (68,9%), premii și alte drepturi – 40,0 mil. lei (5,7%), indemnizații CS – 16,2 mil. lei (2,3%), ajutoare materiale – 5,2 mil. lei (0,7%), indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă – 2,0 mil. lei (0,3%), și prime de asigurare – 153,9 mil. lei (22,1%). Astfel, cheltuielile pentru retribuirea personalului scriptic (salariul de bază) în perioada auditată au constituit: în anul 2019 – 111,8 mil. lei, 2020 – 106,2 mil. lei, 2021 – 111,0 mil. lei și în anul 2022 – 151,2 mil. lei.

Ca urmare a verificării unui eșantion reprezentativ selectat de către echipa de audit cu privire la corectitudinea calculării și achitării salariilor angajaților BNM, nu au fost constatate abateri de la prevederile cadrului normativ intern aprobat de către BNM.

De menționat că, condițiile de salarizare a angajaților BNM sunt diferențiate de sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Astfel, în baza prevederilor Codului muncii, Regulamentului privind salarizarea angajaților BNM și conform Ordinilor conducerii BNM, în perioada 2019-2022 *au fost executate cheltuieli pentru stimulare și compensare*, după cum urmează: (i) remunerarea în regim de staționare – 3.351,9 mii lei (pe parcursul perioadei pandemice); (ii) angajații aflați mai mult de 6 luni, pe parcursul unui an calendaristic, în concediu de maternitate sau de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani, beneficiază anual de un ajutor material în mărime de un salariu de bază – 2.306,8 mii lei; (iii) la încetarea contractului individual de muncă, angajații care dețin statutul de

⁴² *Etapa 1:* înaintarea propunerilor de actualizare a sistemului de salarizare a angajaților BNM și managementul de proiect – Actul nr.2 din 07.02.2022, în sumă de 22.405 euro/455,6 mii lei (TVA 4.481 euro/92,5 mii lei); *Etapa a 2-a:* actualizarea grilelor (benzilor) salariale conform datelor actuale ale pieței de referință din RM – Actul nr.1 din 04.02.2022, în sumă de 21.191,0 euro/430,96 mii lei (TVA 4.238 euro/86,2 mii lei).

pensionar pentru limita de vârstă și nu au încheiat un alt contract de muncă pe perioadă determinată, beneficiază de o primă unică în mărimea unui salariu de bază lunar – 247,1 mii lei; (iv) spor pentru certificare profesională de gradul I și II – 132,7 mii lei; (v) noii angajați, fără experiență de muncă sau cu experiență în domeniul solicitat mai mică de 12 luni, cu excepția personalului tehnic, beneficiază în primele 2 săptămâni de muncă de la angajare în BNM de un suport financiar de 3,0 mii lei – 45,0 mii lei. Totodată, au fost executate și alte cheltuieli *pentru stimulare și compensare*: ajutor material unic (COVID) – 2.555,0 mii lei, spor pentru grad științific – 402,8 mii lei etc.

Verificările auditului privind reținerile salariale au constatat că, pe parcursul anilor 2019-2022, din salariile calculate angajaților beneficiari de credite au fost reținute sumele de rambursare a creditului și dobânda aferentă în sumă totală de 10.963,2 mii lei, din care dobânda constituie 1.344,1 mii lei. Totodată, facilitarea creditelor acordate în perioada 2019-2022 a constituit 4.501,6 mii lei⁴³. Potrivit prevederilor Legii nr.548 din 21.07.1995⁴⁴ și Regulamentului aprobat de Consiliul de supraveghere, BNM poate să acorde credite oricărui salariat al său în corespundere cu criteriile de eligibilitate. Se menționează că, creditele acordate salariaților BNM nu se încadrează în aria de audit în conformitate cu prevederile cadrului normativ actual.

4.2.3 La executarea cheltuielilor pentru delegarea și instruirea profesională a salariaților BNM, au fost identificate unele carențe.

În procesul de delegare a salariaților, BNM se conduce de prevederile cadrului normativ național specific domeniului⁴⁵ și ale actelor normative interne aprobate de către BNM⁴⁶.

În perioada 2019-2022, pentru deplasările de serviciu ale salariaților au fost aprobate alocații în devizele de cheltuieli în sumă totală de 7.064,0 mii lei, din care au fost executate 3.549,1 mii lei, sau 50,2%. Astfel, în anul 2019 au fost executate cheltuieli la nivel de 95,2% (1 871,6 mii lei), în anul 2020 – la nivel de 5,6% (111,8 mii lei), în anul 2021 – la nivel de 4,2% (50,4 mii lei), și în anul 2022 – la nivel de 79,8% (1.515,3 mii lei). Potrivit explicațiilor BNM, nivelul scăzut de executare a cheltuielilor în anii 2020 și 2021 este generat de situația epidemiologică la nivel mondial și de deciziile Comitetului executiv de a aplica măsuri sporite de protecție a angajaților BNM în contextul răspândirii infecției COVID-19, inclusiv prin instituirea moratorului asupra deplasărilor peste hotarele țării. Astfel, procesul de instruire a fost consolidat prin dezvoltarea capacităților de instruire internă, în format on-line, care necesită cheltuieli mai mici, precum și prin realizarea unor proiecte de asistență tehnică.

Drept urmare a verificărilor de audit s-a constatat că, contrar prevederilor pct.42 și pct.43 din HG nr.10 din 05.01.2012, BNM a înregistrat cheltuielile în contabilitate în moneda națională a RM, cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil față de valutele străine la data întoarcerii angajatului din deplasare. Deși cheltuielile urmau a fi înregistrate cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil față de valutele străine la ziua eliberării avansului, iar în caz de neacordare a avansului – la ziua precedentă delegării. Auditul a recalculat diferențele de curs, acestea fiind nesemnificative (anul 2019 – 1,1 mii lei, anul 2020 – 1,6 mii lei, anul 2021 – 0,2 mii lei, și în anul 2022 – 2,1 mii lei).

⁴³ Art.19, lit. d) din Codul fiscal.

⁴⁴ Art.71, alin. (2), lit. d) din Legea nr.548 din 21.07.1995.

⁴⁵ HG nr.10 din 05.01.2012 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din RM”; Codul muncii nr.154/2003; Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199/2010.

⁴⁶ Regulamentul intern al Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin HCE al BNM nr.62/2016 (cu modificările ulterioare); „Instrucțiunea privind modul de planificare, organizare și desfășurare a achizițiilor în Banca Națională a Moldovei” aprobată prin HCE al BNM nr.218 din 16.08.2019, modificată prin HCE nr.193 din 30.09.2021.

Totodată, auditul a constatat că, în conformitate cu cadrul intern, cheltuielile pentru deplasări au fost efectuate în baza solicitărilor de deplasare, iar Ordinele de deplasare au fost semnate într-un format standardizat, nefiind luate în considerare datele din invitațiile de participare referitor la plata diurnei și cazării.

Dreptul angajaților BNM la dezvoltarea profesională, reciclare și perfecționare, în conformitate cu Codul muncii și cu alte acte normative, precum și obligativitatea raportării privind perfecționarea cunoștințelor prin participarea la seminare/cursuri de instruire este stabilit de Regulamentul intern al Băncii Naționale a Moldovei⁴⁷. Totodată, modalitatea de organizare a managementului performanței și a dezvoltării profesionale a angajaților BNM este reglementată de Regulamentul privind sistemul de management al performanței și dezvoltarea profesională a angajaților BNM⁴⁸.

În perioada 2019-2022, pentru pregătirea și perfecționarea personalului au fost aprobate inițial de către BNM alocații în sumă totală de 18.728,0 mii lei, ulterior fiind reduse la 16.343,0 mii lei, din care au fost executate 5.949,6 mii lei, sau 36,4%. Astfel, în anul 2019 au fost executate cheltuieli față de alocațiile aprobate la nivel de 80,5% (2.983,9 mii lei), în anul 2020 la nivel de 16,1% (737,1 mii lei), în anul 2021 la nivel de 15,7% (604,2 mii lei) și în anul 2022 la nivel de 38,6% (1.624,4 mii lei).

Potrivit prevederilor Codului muncii⁴⁹, pentru formarea profesională angajatorul este obligat să aloce mijloace financiare în mărime de cel puțin 2% din fondul de salarizare al unității. Verificările auditului denotă că BNM a respectat și a aprobat alocații pentru formarea profesională a personalului în limita prevederilor cadrului normativ, fiind prevăzute: în anul 2019 – 4,3%, în anul 2020 – 3,4%, în anul 2021 – 2,7%, și în anul 2022 – 2,4%. Deși nivelul de executare a cheltuielilor se încadrează în limita prevederilor doar în anul 2019 (2,3%), nefiind respectat pentru anii 2020-2022, constituind doar de la 0,5% la 0,9%. Conform motivației BNM, aceasta a avut loc din cauza impactului pandemiei COVID-19, urmare a căreia evenimentele de instruire au fost transpuse în format online, participarea la majoritatea acestora fiind gratuită.

Auditul a constatat că BNM a întocmit Planuri anuale de instruire privind distribuirea bugetului pe subdiviziuni, dar pe unele dintre acestea au fost înregistrate modificări. Astfel, la unele subdiviziuni a fost depășit plafonul, iar la altele nu a fost atins. Potrivit motivației BNM, normele interne prevăd o anumită flexibilitate în gestiunea bugetului de instruire distribuit pe subdiviziuni, la solicitare acesta poate fi majorat cu circa 10% din contul altor subdiviziuni sau al rezervei deținute la nivelul DSORU.

Verificările de audit asupra documentelor privind executarea cheltuielilor pentru instruire relevă că diurnele și cheltuielile pentru cazare ale salariaților delegați au fost executate în conformitate cu normele diurnelor și plafoanelor de cazare stabilite prin Hotărârea Guvernului nr.10 din 05.01.2012. Doar într-un caz, în anul 2019, au fost înregistrate cheltuieli de locațiune peste plafoanele de cazare stabilite, dar organizatorii au venit cu recomandarea doar a unui hotel cu tarife speciale.

4.2.4 Se atestă neremedierea problematicei constatate anterior de către Curtea de Conturi, nefiind actualizate reglementările interne privind cheltuielile de reprezentanță.

⁴⁷ Regulamentul Intern al Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.62 din 16.03.2016 (cu modificările ulterioare).

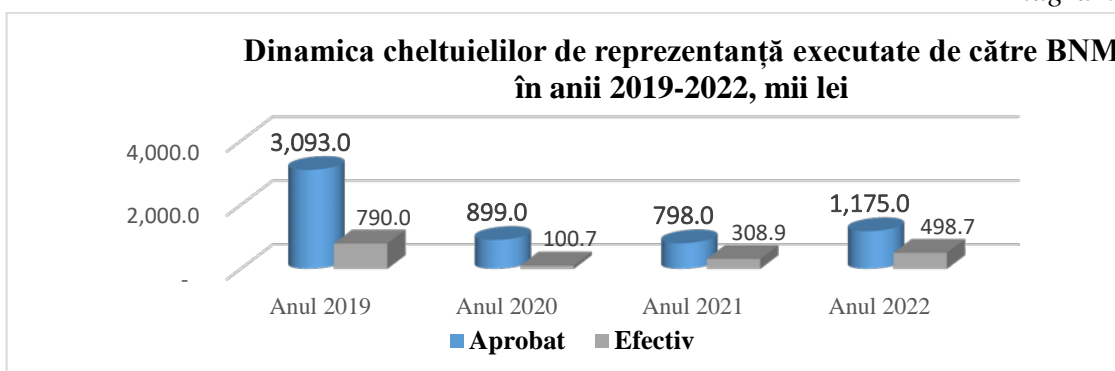
⁴⁸ Regulamentul privind sistemul de management al performanței și dezvoltarea profesională a angajaților BNM, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.201 din 02.10.2014.

⁴⁹ Art.213, pct. (3) al Codului muncii nr.154 din 28.03.2003.

Regulamentul privind cheltuielile de reprezentanță, aprobat de către Comitetul executiv⁵⁰, stabilește modul de planificare și efectuare a cheltuielilor de reprezentanță pentru organizarea primirii delegațiilor străine, membrilor misiunilor de asistență tehnică, persoanelor oficiale din RM și a personalităților remarcabile care vizitează BNM. Auditul menționează că Regulamentul menționat mai sus a fost aprobat de către BNM în limitele stabilite prin HG nr.101 din 30.01.2018⁵¹.

În perioada 2019-2022 se atestă un nivel scăzut de executare a alocațiilor aprobate de către BNM pentru cheltuielile de reprezentanță, constituind în anul 2019, 25,5%, în anul 2020 – 11,2%, în anul 2021 – 38,7%, și în anul 2022 – 42,4%. Rata mică de valorificare a fost condiționată de anularea evenimentelor, în situația pandemică, criza de război, criza energetică și presiunile inflaționiste care au determinat BNM să își adapteze obiectivele și prioritățile la noile condiții. *Dinamica cheltuielilor de reprezentanță executate față de alocațiile aprobate de către BNM în perioada 2019-2022, se prezintă în Diagrama nr.2.*

Diagrama nr.2

Sursă: Date generalizate de către echipa de audit în baza rapoartelor privind executarea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții pe anii 2019-2022.

Auditul remarcă că problematicile constatate în misiunea de audit precedentă (din anul 2019) se mențin și în perioada auditată actual. Astfel, reglementările interne ale BNM nu atestă clar și expres cheltuielile de promovare a imaginii BNM drept cheltuieli de reprezentanță, ceea ce lasă loc de interpretări.

În contextul categoriilor atribuite, auditul a constatat o incertitudine la planificarea și executarea cheltuielilor de promovare a imaginii BNM în perioada 2019-2022.

În anul 2019, BNM a planificat alocații în devizul de cheltuieli, la cheltuieli de reprezentanță, de 1200,0 mii lei pentru aniversarea a 28 ani ai BNM, acestea nefiind executate. Concomitent, pentru organizarea evenimentului de prezentare a Raportului de activitate 2019 al BNM au fost planificate mijloace pentru pregătirea și perfecționarea personalului în sumă de 335,0 mii lei, din care au fost executate 302,9 mii lei, sau la nivel de 90,4%. Totodată, la aceeași categorie de cheltuieli, „pregătirea și perfecționarea personalului”, în anul 2022 pentru desfășurarea evenimentului de prezentare a Raportului de activitate 2021 au fost executate 74,5 mii lei.

BNM, la momentul efectuării auditului, a afirmat că Regulamentul privind cheltuielile de reprezentanță a fost completat cu „cheltuielile privind organizarea evenimentelor de promovare a imaginii BNM”, urmând a fi aprobat până la 31.12.2023. BNM a comunicat că Regulamentul

⁵⁰ Regulamentul privind cheltuielile de reprezentanță, aprobat prin HCE nr.238 din 08.09.2016 (cu modificările ulterioare).

⁵¹ HG nr.101 din 30.01.2018 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de utilizare a mijloacelor financiare pentru deservirea delegațiilor și persoanelor oficiale străine”.

privind cheltuielile de reprezentanță va fi abrogat și aprobat un nou Regulament privind evenimentele interne și externe care va cuprinde un spectru mai larg de cheltuieli.

4.2.5 Executarea unor cheltuieli sociale care nu se regăsesc expres în cadrul normativ intern aprobat, iar asupra unui obiectiv social-cultural nu a fost înregistrat dreptul de proprietate.

Cheltuielile sociale aprobate pe parcursul anilor 2019-2022 au fost executate la un nivel scăzut, doar în anul 2021 se înregistrează un nivel de executare mai ridicat. Astfel, în anul 2019 au fost executate cheltuieli sociale la nivel de 34,8% (671,9 mii lei), în anul 2020 – la nivel de 42,3% (835,1 mii lei), în anul 2021 – la nivel de 67,8% (1.261,4 mii lei), și în anul 2022 – la nivel de doar 21,7% (1.183,3 mii lei).

În perioada auditată, cea mai semnificativă pondere de executare a cheltuielilor sociale se înregistrează pentru: (i) asigurări facultative de sănătate – 1.657,05 mii lei, (ii) ajutor material pensionarilor, invalizilor – 1.188,5 mii lei, (iii) cheltuieli de întreținere și reparație a obiectivelor social-culturale (Casa de odihnă „La Nistru”) – 281,8 mii lei, (iv) cheltuieli de întreținere și reparație a obiectelor social-culturale („Oficiul de protocol nr.9 din Holercani”) – 227,7 mii lei, precum și alte cheltuieli.

Conform art.8 din Legea nr.1585 din 27.02.1998⁵², volumul serviciilor prestate în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală poate fi extins în temeiul condițiilor asigurării facultative de sănătate. Asigurarea facultativă de sănătate oferă protecție pentru eventualele dereglări ale sănătății și acces garantat și în timp util la servicii medicale de calitate oferite atât de instituțiile private, cât și de cele de stat.

Pe parcursul anilor 2019-2022, BNM a încheiat 3 contracte de achiziționare a serviciilor de asigurare facultativă în sumă totală de 2.315,7 mii lei, un contract fiind încheiat prin procedura de achiziție COP și 2 contracte – prin LD.

Astfel, în anul 2019 prin COP s-au contractat servicii în sumă de 625,4 mii lei, pentru perioada 01.08.2019-31.07.2020 fiind executate la nivel de 90,0%, sau 562,8 mii lei, deoarece BNM, conform condițiilor contractuale, a obținut 10% reducere la achitarea integrală. Pe parcursul anilor 2019 și 2020, 165 de persoane au beneficiat de aceste servicii, prima de asigurare pentru o persoană constituind 3,8 mii lei. Totodată, prin licitație deschisă în anul 2021 a fost încheiat un contract⁵³ de asigurare medicală benevolă în sumă de 734,5 mii lei, acesta fiind executat integral, de servicii beneficiind 130 de persoane. În anul 2022 au fost contractate servicii în sumă de 955,8 mii lei, dar au fost executate cheltuieli în sumă de numai 359,7 mii lei, deoarece termenul contractului a expirat la 15 august 2023, de aceste servicii beneficiind 162 de persoane (actualizat ulterior). Potrivit prevederilor contractuale, numărul persoanelor asigurate a fost modificat pe parcursul anului.

Auditul a constatat că BNM, cu acordul angajaților doritori de asigurare facultativă, a contractat serviciile respective și a executat cheltuieli care nu au fost specificate în Politicile contabile sau în alt act normativ aprobat de BNM. Totodată, conform prevederilor Regulamentului intern al BNM⁵⁴, salariatul are dreptul doar la asigurarea socială și asigurarea medicală obligatorie, nu și la cea facultativă.

⁵² Legea nr.1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

⁵³ Contractul nr.AM200 24/16/2021 din 01.02.2021 de asigurare medicală benevolă.

⁵⁴ Pct.32, lit. o) din Regulamentul intern al BNM, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.62 din 16.03.2016.

În condițiile prevederilor contractuale, BNM a primit de la asigurători rapoarte privind sumele asigurate utilizate/neutilizate de către persoanele asigurate. Astfel, în perioada 2019-2023 au fost achitate despăgubiri în sumă totală de 2.644,5 mii lei.

De menționat că instituțiile medicale care deserveșc angajații BNM asigurați facultativ se regășesc și în lista instituțiilor care oferă asigurare obligatorie de asistență medicală. Totodată, asistența și serviciile medicale specificate în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală reprezintă un pachet universal de servicii, iar conform contractelor încheiate se prestează servicii în limita sumei de asigurare a programului și poliței de asigurare, în volumul și ordinea prevăzute de Contractul de asigurare. Conform motivației BNM *„din considerentele că serviciile medicale se prestează un cu întârziere, angajații recurg la serviciile de asigurare medicală facultativă, pentru a beneficia de serviciile asigurate în timp util în cazul în care persoana se îmbolnăvește, odată ce nu pot beneficia la necesitate”*.

BNM a achitat primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în perioada 2019-2021 în sumă totală de 10.522,3 mii lei, iar conform cadrului normativ în anul 2022 achitarea primelor a fost efectuată din contul angajaților⁵⁵.

Pe parcursul anilor 2019-2022, în baza Hotărârilor CS au fost acordate ajutoare materiale pensionarilor și invalizilor, foști angajați ai BNM, în sumă totală de 1.188,5 mii lei, din care în anul 2019 – 287,5 mii lei, în anul 2020 – 300,0 mii lei, în anul 2021 – 300,0 mii lei, și în anul 2022 – 301,0 mii lei. Auditul relevă că ajutoarele materiale acordate foștilor angajați pensionați nu se încadrează în prevederile cadrului normativ național, acestea fiind acordate în baza Hotărârilor Consiliului de supraveghere, în reglementările interne regășindu-se doar în Instrucțiunea privind contabilizarea cheltuielilor. Totodată, în *„Situatiile financiare consolidate și individuale din Raportul auditorului independent”* pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2022, se evidențiază că *„BNM nu participă la nicio altă schemă de pensionare și nu are nicio obligație de a oferi alte beneficii foștilor sau actualilor angajați”*⁵⁶.

Casa de odihnă „La Nistru”, situată în satul Molovata Nouă, raionul Dubăsari și Oficiul de protocol nr.9, situat în satul Holercani, raionul Dubăsari reprezintă obiective de menire social-culturală și sunt părți ale patrimoniului BNM. Scopul principal al activității Oficiului de protocol nr.9 este asigurarea condițiilor de odihnă ale conducerii BNM și asigurarea condițiilor privind primirea delegațiilor străine, membrilor misiunilor de asistență tehnică, persoanelor oficiale din RM, personalităților remarcabile care vizitează BNM, iar Casa de odihnă „La Nistru” asigură condiții de odihnă și de dezvoltare profesională pentru angajații BNM.

Drept bază pentru cazarea și transportarea vilegiaturiștilor servește biletul de odihnă care se revizuieste anual până la începutul sezonului estival. Ca urmare a verificărilor de audit, s-a constatat că în regulamentele interne nu se specifică prin ce act normativ se stabilește costul biletului de odihnă la casele de odihnă. BNM a afirmat că prețurile se revizuiesc anual până la începutul sezonului estival și se aprobă de Viceguvernatorul de domeniu, ordinele respective nefiind prezentate echipei de audit.

În perioada 2019-2022, au fost executate cheltuieli de întreținere și reparație a obiectivelor social-culturale în sumă totală de 509,5 mii lei, din care pentru Casa de odihnă „La Nistru” – 281,8 mii lei, și pentru Oficiul de protocol nr.9 din Holercani – 227,7 mii lei. Cheltuielile executate au fost destinate pentru achitarea serviciilor comunale, de telefonie fixă, pentru deservirea tehnică a cazanelor etc. Suplimentar, cheltuielile suportate conform normelor de consum aprobate pentru

⁵⁵ Art.17 din Legea nr.1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, modificat prin Legea nr.60 din 23.04.2020.

⁵⁶ https://bnm.md/files/Situatii%20financiare%20_semnat_RAI.pdf (pag.31)

bunurile igienico-sanitare, achiziționarea diverselor bunuri și servicii se raportează la cheltuielile administrative și investițiile executate de către BNM.

Auditul a constatat că, deși BNM a executat cheltuieli de întreținere și reparație a Oficiului de protocol nr.9 din Holercani, transmis la bilanța BNM în baza Dispoziției Guvernului din anul 1998, în HG nr.351 din 23.03.2005⁵⁷ acest obiectiv nu se regăsește ca proprietate publică a BNM și nu a fost înregistrat la Agenția Servicii Publice, fapt constatat și în anul 2015 de către misiunea de audit a Curții de Conturi⁵⁸. Totodată, BNM raportează anual la Agenția Proprietății Publice „Lista bunurilor imobile proprietate publică a statului din gestiunea Băncii Naționale a Moldovei”, care include și Oficiul de protocol nr.9. BNM a motivat că s-a adresat la instituțiile de resort în acest scop, dar demersurile nu au dat rezultate. Astfel, situația rămâne incertă deoarece obiectivul respectiv a fost transmis la bilanța BNM prin decizia Guvernului.

La Casa de odihnă „La Nistru” sunt angajate 8 persoane, pentru care a fost calculată remunerarea muncii în sumă totală de 3.304,0 mii lei, pentru perioada 2019-2022, sau 413,0 mii lei în medie per persoană. Totodată, la Oficiul de protocol nr.9 din Holercani este angajată doar o persoană, fiind calculată remunerarea muncii, în perioada 2019-2022, în sumă totală de 264,3 mii lei.

Totodată, în perioada auditată au fost executate și diverse cheltuieli sociale în sumă totală de 451,1 mii lei, din care, pentru participarea la Chișinău Marathon – în sumă totală de 18,2 mii lei, cheltuieli care nu se regăsesc în cadrul normativ intern al BNM.

4.2.6 Beneficii oferite angajaților BNM, prin crearea cantinei, în lipsa unei evidențe separate a acestora și în lipsa reglementării calculului adaosului comercial.

În cadrul BNM funcționează o cantină și o sală de sport, ca activități conexe. În anul 2021 au fost executate lucrări de reparație a sălii de sport din sediul BNM, în sumă de 242,3 mii lei⁵⁹, în care se antrenează personalul din serviciul de securitate.

Activitatea cantinei se desfășoară în conformitate cu prevederile HG nr.1209 din 08.11.2007 „Cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică”, cu legislația în domeniu a RM, ordinele și dispozițiile conducerii BNM și Regulamentul privind activitatea cantinei din cadrul BNM⁶⁰.

Auditul relevă că la cantina BNM sunt angajate 10 persoane (bucătari, casier etc.), în perioada 2019-2022 fiind remunerate în sumă totală de 3.450,8 mii lei, din care în anul 2019 – 745,1 mii lei, în anul 2020 – 779,0 mii lei, în anul 2021 – 763,3 mii lei, și în anul 2022 – 1.163,4 mii lei. În anul 2022 au fost înregistrate cheltuieli pentru remunerarea muncii mai mari cu 400,1 mii lei față de anul precedent, deoarece salariile de bază ale angajaților cantinei BNM au fost majorate cu circa 30,0%.

Conform „Instrucțiunii privind modul de planificare, organizare și desfășurare a achizițiilor în Banca Națională a Moldovei”, BNM anual aprobă Planul de achiziții general al BNM și Planul de achiziții pentru cantina BNM privind achiziționarea produselor alimentare.

În perioada auditată, au fost planificate și efectuate doar proceduri de achiziții de valoare mică la achiziționarea produselor alimentare. Verificările auditului au constatat că BNM nu corelează alocațiile aprobate anual pentru produsele alimentare în Planurile de achiziții și devizele de cheltuieli aprobate. Ca urmare nu se asigură un proces eficient de monitorizare în acest aspect.

⁵⁷ HG nr.351 din 23.03.2005 „Cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile”.

⁵⁸ Hotărârea Curții de Conturi nr.22 din 06.07.2015 „Privind Raportul auditului conformității executării devizului de cheltuieli la BNM pe anii 2013-2014”.

⁵⁹ Lucrările au fost executate conform Contractului nr.24/145/2021-LD din 01.11.2021.

⁶⁰ Pct.8 „operațiuni privind achiziționarea și utilizarea produselor alimentare în Cantina BNM” din Instrucțiunea privind organizarea și efectuarea operațiunilor contabile și documentelor aferente acestora în BNM, nr.11-01104/375 din 31.12.2014.

Informațiile sintetizate privind alocațiile aprobate/executate pentru procurarea produselor alimentare, se prezintă în Tabelul nr.3.

Tabelul nr.3

Alocațiile aprobate/executate pentru procurarea produselor alimentare la Cantina BNM în perioada 2019-2022

(mii lei)

Anul	Planul general de achiziții	Planul de achiziții pentru cantina BNM	Alocații aprobate în Devizul de cheltuieli	Diferențe (+/-)	Alocații executate
1	2	3	4	5=4-3	6
2019	900,0	1.096,4	900,0	-196,4	815,7
2020	706,4	979,5	884,0	-95,5	471,4
2021	555,0	700,0	771,0	+71,0	546,9
2022	1.025,0	1.025,0	1.120,0	+95,0	939,1
Total	3.186,4	3.800,9	3.675,0	-125,9	2.773,1

Sursă: Planurile de achiziții ale BNM, Devizele de cheltuieli aprobate pentru anii 2019-2022.

Auditul relevă că cheltuielile executate pentru cantina BNM nu se țin în evidență contabilă separată, fiind integrate cu cheltuielile totale ale BNM, doar produsele alimentare procurate se dețin într-un cont analitic separat (923713). Astfel, pe parcursul anilor 2019-2022, au fost planificate alocații în sumă de 3.675,0 mii lei pentru procurarea produselor alimentare, din care au fost executate cheltuieli în sumă de 2.773,1 mii lei, sau la nivel de 75,5%, din care: în anul 2019 – 815,7 mii lei, în anul 2020 – 471,4 mii lei, în anul 2021 – 546,9 mii lei, și în anul 2022 – 939,1 mii lei. În urma aplicării măsurilor suplimentare de organizare a activității BNM în perioada pandemică COVID-19, organizarea activității angajaților a fost supusă unor regimuri ciclice de lucru. Respectiv, produsele alimentare au fost procurate și consumate în cantități mai mici decât a fost estimat, în funcție de prezența fizică a angajaților la sediul BNM.

Achiziția produselor și serviciilor de alimentație se face și prin factură. Verificările auditului au stabilit că, în anul 2022, deși în Planul de achiziții a fost planificată achiziționarea cărnii și produselor din carne prin contract de valoare mică în sumă de 420,0 mii lei, aceste produse au fost procurate prin factură în sumă de 228,9 mii lei. Potrivit motivației BNM, ținând cont de instabilitatea prețurilor la carne și la produsele din carne, existentă pe piață ca rezultat al conflictului dintre Federația Rusă și Ucraina, în trimestrul II 2022 s-a decis revizuirea periodicității de achiziție a cărnii, fiind modificat Planul de achiziție a produselor alimentare pentru Cantină. Măsura a fost luată în urma anulării procedurii de achiziție de valoare mică, precum și ca urmare a altor impedimente.

Auditul a constatat că au fost întocmite „Rapoarte de sinteză privind executarea Planului de achiziții al BNM”, dar în lipsa unei structuri definite și aprobate, în Rapoartele de sinteză privind executarea Planului de achiziții al BNM pentru anii 2019-2022 nu se regăsește clar divizată executarea procedurilor de achiziții pentru cantină.

Verificările auditului relevă că, pentru cantina BNM au fost executate și alte cheltuieli pentru procurarea materialelor de uz casnic, bunurilor, reparația utilajului cantinei, întreținerea cantinei (control medical, plata pentru autorizații, servicii de laborator, măsuri de dezinsecție etc.), dar acestea nu pot fi delimitate. Totodată, în perioada 2019-2022 au fost executate alocații pentru investiții în sumă de 176,3 mii lei pentru: construcția cantinei – 116,9 mii lei, procurarea meselor din inox – 39,2 mii lei, și procurarea roboților de bucătărie – 20,2 mii lei.

Conform prevederilor art.39 din HG nr.1209 din 08.11.2007⁶¹, unitățile de alimentație publică formează prețurile la produsele fabricate și comercializate în baza prețurilor de achiziție a produselor, inclusiv a materiei prime, cu aplicarea adaosului comercial la totalul cheltuielilor activității operaționale a unității de alimentație publică. Cheltuielile de servire a produselor se acoperă din contul adaosului comercial. Auditul a constatat că, conform reglementărilor interne, cheltuielile indirecte se aplică ca un adaos procentual la cheltuielile directe (pentru produse alimentare) și se actualizează la necesitate anual, fără a fi specificat ce adaos comercial și fără a cunoaște exact cheltuielile executate pentru cantină. La solicitarea auditului, pe parcursul misiunii de audit nu au fost prezentate documentele prin care se aprobă adaosul comercial, dar abia la etapa de comunicare a auditului, la data de 19.01.2024, a fost prezentat Ordinul BNM nr.306 din 31.12.2010, prin care este stabilită mărimea adaosului comercial (30,0%) față de prețul liber cu amănuntul și față de costul setului de materie primă la calcularea bucatelor și produselor realizate în cantina BNM.

4.3 Obiectivul nr.3: Procedurile de achiziții publice de bunuri, lucrări și servicii au fost efectuate de către BNM în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicat?

Deși la planificarea contractelor de achiziții publice, una din condițiile de planificare a contractului de achiziții publice este cunoașterea exactă a necesităților de bunuri, lucrări sau servicii, BNM, în perioada auditată 2019-2022, nu a valorificat mijloacele financiare destinate achizițiilor publice în sumă de 655,7 mil. lei. Totodată, auditul a constatat unele problematice la planificarea și organizarea procedurilor de achiziții publice în cadrul BNM.

4.3.1 Nevalorificarea mijloacelor financiare planificate pentru achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor în perioada auditată și organizarea procedurilor de achiziții cu unele problematice

Conform art.3 din Legea nr.548 din 21.07.1995, de competența BNM ține achiziționarea și dispunerea de bunuri mobile și imobile în scopul exercitării atribuțiilor sale și pentru necesitățile sale de funcționare. Procedurile de achiziții publice se realizează în conformitate cu Legea privind achizițiile publice nr.131/2015⁶², regulamentele aprobate prin HG, documentația standard aprobată de MF, Instrucțiunea aprobată de către BNM⁶³ și alte acte normative în domeniul achizițiilor publice. Prin Ordinul guvernatorului BNM⁶⁴, au fost instituite grupurile de lucru pentru achiziții de bunuri, lucrări și servicii pentru necesitățile de funcționare ale BNM.

Conform cadrului normativ⁶⁵, Planul de achiziții publice se coordonează cu bugetul entității, în corespundere cu strategia de dezvoltare a entității, iar eficacitatea procesului de planificare strategică în BNM se efectuează de către DAI.

Auditul relevă că, din totalul cheltuielilor administrative și alocațiilor pentru investiții executate anual, prin proceduri de achiziții BNM a achiziționat: în anul 2019, din totalul de 233,2 mil.lei – 29,7 mil. lei, sau 12,7%; în anul 2020, din totalul de 224,1 mil. lei – 18,6 mil. lei, sau 8,3%; în anul 2021, din totalul de 240,6 mil. lei – 45,4 mil. lei, sau 18,9%, și în anul 2022, din totalul de 325,7 mil. lei – 41,7 mil. lei, sau 12,8%.

⁶¹ HG nr.1209 din 08.11.2007 „Cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică” (abrogată din 24.11.2023).

⁶² Legea nr.131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice.

⁶³ Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.218 din 16.08.2019 „Instrucțiune privind modul de planificare, organizare și desfășurare a achizițiilor în Banca Națională a Moldovei”.

⁶⁴ Ordinul BNM nr.335 din 18.11.2019 „Privind crearea grupurilor de lucru pentru achiziții” (cu modificările ulterioare).

⁶⁵ Pct.13 din HG nr.1419 din 28.12.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice”.

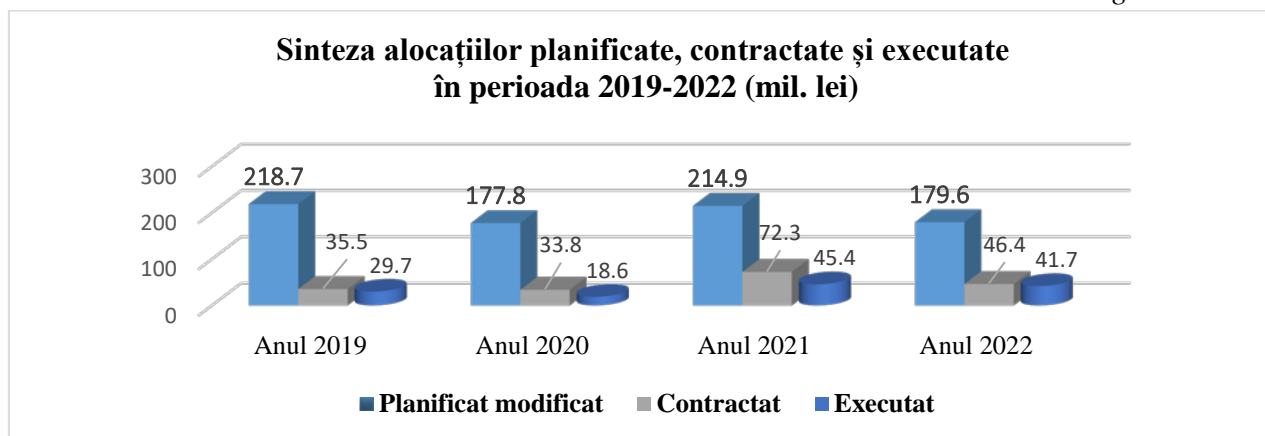
În baza informațiilor sintetizate de audit privind executarea Planului de achiziții al BNM pentru perioada 2019-2022, se relevă că BNM a realizat procedurile de achiziții planificate în anul 2019 la nivel de 69,1%, în anul 2020 – de 77,3%, în anul 2021 – de 77,8%, și în anul 2022 – de 78,6%. Astfel, mai multe proceduri au fost anulate din diverse motive: în anul 2019 au fost anulate 20 de proceduri, în anii 2020 și 2021 – câte 7 proceduri, și în anul 2022 – 80 de proceduri. În anul 2022 au fost anulate 30 de proceduri din cauza că nu a fost depusă nicio ofertă, 31 de proceduri – din cauza de necorespondere/necalificare a ofertanților, și 19 proceduri au fost anulate parțial pe unele loturi.

Deși la planificarea contractelor de achiziții publice⁶⁶, una din condițiile de planificare a contractului de achiziții publice este cunoașterea exactă a necesităților de bunuri, lucrări sau servicii, iar Planul se modifică ori se completează dacă apar modificări în buget și, respectiv, sunt identificate noi resurse financiare⁶⁷, verificările de audit atestă că, în perioada supusă auditului, BNM a modificat de mai multe ori Planurile de achiziții aprobate, atât la valorile planificate, cât și la procedurile de achiziții inițial planificate, prin excludere și adăugare.

Autoritatea contractată este obligată să publice pe pagina sa web planul provizoriu/anual de achiziții, în termen de 15 zile de la aprobarea acestuia sau în 5 zile de la modificarea acestuia⁶⁸, auditul neavând însă posibilitatea verificării plasării acestora, deoarece Planurile pentru anii precedenți nu se regăsesc pe pagină, iar pentru anii 2023/2024 au fost plasate.

Conform datelor raportate, în perioada 2019-2022 au fost planificate alocații pentru achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor în sumă totală de 791,0 mil. lei, fiind contractate în sumă de 188,0 mil. lei, din care au fost executate cheltuieli în sumă de 135,3 mil. lei, sau 17,1%. Auditul a constatat că BNM, în perioada auditată 2019-2022, nu a valorificat mijloacele financiare destinate achizițiilor publice în sumă de 655,7 mil. lei. *Sinteza alocațiilor planificate, contractate și executate în perioada 2019-2022 se prezintă în Diagrama nr.3.*

Diagrama nr.3

Sursă: Informații sintetizate de către echipa de audit din Rapoartele de sinteză privind executarea Planului de achiziții al BNM (Date în baza Planului de achiziții).

Datele din Diagramă relevă că nivelul de executare a alocațiilor planificate pentru achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor în anul 2019 constituie 13,6% (29,7 mil. lei), în anul 2020 – 10,4% (18,6 mil. lei), în anul 2021 – 21,1% (45,4 mil. lei), și în anul 2022 – 23,2% (41,7 mil. lei).

⁶⁶ Art.4 din Legea nr.131 din 03.07.2015; HG nr.1419 din 28.12.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice”.

⁶⁷ Pct.13 din HG nr.1419 din 28.12.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice”.

⁶⁸ Pct.18 din HG nr.1419 din 28.12.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice”.

Cel mai mic nivel de valorificare a alocațiilor se înregistrează la lucrări, în perioada auditată 2019-2022 au fost planificate alocații în sumă de 43,5 mil. lei, fiind contractate lucrări în sumă de 7,7 mil. lei, din care au fost executate doar 1,9 mil. lei, sau 4,3% din suma preconizată. Concomitent și la achiziționarea serviciilor și bunurilor se înregistrează un nivel scăzut de executare, la servicii înregistrând un nivel de 11,9% și la bunuri – de 35,4%, față de alocațiile planificate. *Informații detaliate privind executarea alocațiilor planificate pentru achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor în perioada 2019-2022 se prezintă în Anexa nr.5 la prezentul Raport de audit.*

Partea preponderentă a bunurilor materiale și serviciilor a fost achiziționată prin intermediul licitațiilor deschise, dar ca număr de contracte încheiate prevalează contractele de mică valoare – 75,4% (811 contracte), fiind încheiate: în anul 2019 – 371 de contracte, în anul 2020 – 206 contracte, în anul 2021 – 218 contracte, și în anul 2022 – 281 de contracte. *Informații privind procedurile de achiziții planificate, realizate și numărul contractelor încheiate de către BNM în perioada 2019-2022, se prezintă detaliat în Anexa nr.6 la prezentul Raport de audit.*

Totodată, drept urmare a analizei efectuate de audit, BNM în perioada 2019-2022 a executat cheltuieli în sumă totală de 144,2 mil. lei în baza contractelor încheiate anual prin procedurile de achiziții: LD – 89,5 mil. lei, sau 62,1%, contracte de valoare mică – 22,1 mil. lei, sau 15,3%, NFP – 20,3 mil. lei, sau 14,1%, COP – 9,9 mil. lei, sau 6,8%, și exceptate – 2,4 mil. lei, sau 1,6%. *Informații privind numărul contractelor încheiate, valoarea contractată și executată în perioada 2019-2022 după tipul procedurii de achiziție se prezintă în Anexa nr.7 la prezentul Raport de audit.*

În perioada 2019-2022, BNM, în temeiul art.56, alin.(1), lit. c) din Legea nr.131 din 03.07.2015 („din motive tehnice, de creație sau referitoare la protecția drepturilor exclusive, un singur operator economic dispune de bunurile, lucrările și serviciile necesare și nu există o altă alternativă”), a utilizat procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare și a încheiat 31 de contracte în sumă totală de 34,4 mil. lei, din care:

- (i) în anul 2019 au fost încheiate 10 contracte în sumă de 6,4 mil. lei;
- (ii) în anul 2020 au fost încheiate 6 contracte în sumă de 5,6 mil. lei;
- (iii) în anul 2021 au fost încheiate 6 contracte în sumă de 15,8 mil. lei (servicii de consultanță în domeniul resurselor umane – 53.088,0 euro, modernizarea SAPI – 311,0 mii dolari SUA, furnizarea gazelor naturale – 2.799,4 mii lei etc.);
- (iv) în anul 2022 au fost încheiate 9 contracte în sumă de 6,6 mil. lei (servicii de transport aerian de pasageri clasa business – 628,5 mii lei etc.).

Verificările auditului au relevat unele problematice la planificarea și organizarea procedurilor de achiziții publice în cadrul BNM. Astfel,

- BNM, în anul 2020 a planificat și a executat 2 proceduri de achiziții de valoare mică în sumă totală de 400,0 mii lei, contrar prevederilor art.2 din Legea nr.131 din 03.07.2015, deși urmau să fie aplicate alte proceduri de achiziții publice;

- au fost planificate alocații pentru servicii de curățenie în sumă de 983,0 mii lei, din care au fost executate cheltuieli în sumă de 974,2 mii lei, sau 99,1%, în baza: (i) contractului nr.24/19/2022-VM din 27.01.2022, pentru perioada 03.01.2022 – 28.02.2022, în sumă de 177,7 mii lei, din care în anul 2022 s-au executat 136,5 mii lei; (ii) contractului nr.24/45/2022-LD din 28.02.2022 încheiat cu același agent economic, pentru perioada 01.03.2022 – 15.01.2023, în sumă de 933,7 mii lei, din care în anul 2022 s-au executat 741,5 mii lei. Auditul a constatat că, contractul de valoare mică este încheiat cu data ulterioară față de perioada de executare a contractului. Conform motivației BNM, formalitățile de procedură au durat în timp, dar serviciile au fost

prestate de la începutul lunii ianuarie de către operatorul economic care a depus oferta corespunzătoare la prețul cel mai scăzut în cadrul licitației deschise, cu încheierea unui contract de valoare mică pe perioada soluționării de către ANSC a contestației depuse;

- în perioada 2019-2022, BNM a contractat servicii de formare profesională, auditul constatând că BNM a evitat organizarea procedurilor de achiziții conforme. Astfel, (i) în anul 2020, 7 contracte de valoare mică (10,5 mii euro și de 3,9 mii RON) fiind executate în sumă de 207,3 mii lei; în baza a 2 facturi – 6,4 mii lei; (ii) în anul 2021 – 3 contracte de valoare mică în sumă de 10,5 mii euro, fiind executat 59,9 mii lei; în baza a 5 facturi – 31,4 mii lei; (iii) și în anul 2022 – 6 contracte de valoare mică (17,3 mii euro și 4,9 mii RON), fiind executate 230,5 mii lei; în baza a 3 facturi – 14,2 mii lei.

Notă: Pentru anul 2024, BNM a semnat Contractul de valoare mică nr.15/17/2024-VM din 25.01.2024 privind achiziția serviciilor de formare, programe, certificări etc., cu suma totală orientativă de 20.764,00 euro, costul final al Contractului fiind determinat în funcție de volumul serviciilor solicitate și recepționate de către Beneficiar și nu va depăși suma totală orientativă a contractului.

Sistemul integrat de management al resurselor umane din cadrul BNM a fost implementat ca urmare a prestării serviciilor de consultanță în baza Contractului de achiziții nr.15/215-LD din 12.09.2017, în sumă de 112,3 mii euro (fără TVA)/2.300,2 mii lei, ulterior serviciile fiind prestate în anul 2021. Auditul a constatat că pe pagina oficială a AAP (www.tender.gov.md), în lista contractelor atribuite se indică suma, dar nu se specifică valuta. Astfel, prin asemenea mod se induce în eroare referitor la sumele bunurilor/serviciilor contractate de către instituțiile din RM. Pentru contractul menționat mai sus, se indică 112.300,0, ceea ce constituie în valuta națională 2 300,2 mii lei, deși BNM a prezentat Darea de seamă cu valoarea în MDL.

4.3.2. La organizarea procedurilor de achiziții a lucrărilor se evidențiază unele dificultăți la selectarea ofertelor câștigătoare, aspect identificat și de către BNM.

În urma verificărilor de audit s-a constatat că BNM nu a executat mijloacele alocate în perioada 2019-2022 pentru reparația clădirii, utilajului și transportului (clădirii) din cauza necesității de anulare a procedurilor de achiziții organizate. Auditul relevă că în anul 2019 au fost planificate alocații pentru reparația curentă a clădirii în sumă de 2.724,0 mii lei, din care au fost executate cheltuieli **în sumă de 399,9 mii lei, sau 14,7%**; în anul 2020 au fost planificate alocații în sumă de 8.440,0 mii lei, din care au fost executate cheltuieli **în sumă de 8,97 mii lei, sau 0,1%**; în anul 2021 au fost planificate alocații în sumă de 8.445,0 mii lei, din care au fost executate cheltuieli **în sumă de 669,83 mii lei, sau 7,9%**, și în anul 2022 au fost planificate alocații în sumă de 7.669,0 mii lei, din care au fost executate cheltuieli **în sumă de 5.377,14 mii lei, sau 70,1%**.

Auditul a constatat că BNM în anul 2022 a organizat diferite proceduri de achiziții și a estimat valorile achizițiilor majorate condiționând selectarea ofertelor câștigătoare de către grupul de lucru al BNM. Potrivit motivației BNM, ofertele care nu au corespuns cerințelor de calificare și selecție au fost respinse în condițiile legislației în vigoare, iar selectarea ofertelor câștigătoare s-a efectuat la prețul cel mai scăzut cu corespunderea cerințelor de calificare și selecție. În acest aspect exemplificăm următoarele:

- la data de 02.07.2021 a fost organizată o procedură de achiziție prin LD a **lucrărilor de montare a ferestrelor, inclusiv dezinstalarea**, fiind depuse 5 oferte, dar a fost anulată⁶⁹ din cauza că toate ofertele nu au îndeplinit cerințele de calificare și selecție și nu au corespuns cerințelor

⁶⁹ Darea de seamă de anulare a procedurii de atribuire nr.1 din 21.09.2021.

expuse în documentația de atribuire. Grupul de lucru a decis adresarea cu plângere către Consiliul Concurenței pentru verificarea documentelor referitor la suspiciunile de denaturare a concurenței⁷⁰. Auditul a constatat că, deși plângerea a fost întocmită, aceasta nu a fost expediată de către BNM la Consiliul Concurenței.

Ulterior, a fost organizată o procedură de achiziție repetată, pe data de 07.12.2021, cu aceeași valoare estimată a achiziției în sumă de 3.333,0 mii lei, fiind depuse 2 oferte de către agenții economici care au participat și la procedura de achiziție anulată anterior, doar că la prețuri mai mari. Ca urmare a evaluării ofertelor de către grupul de lucru, a fost desemnată câștigătoare o ofertă mai mare, fiind încheiat de către BNM Contractul nr.24/78/2022-LD din 07.04.2022 în sumă de 3.848,2 mii lei, din care s-au executat 3.177,2 mii lei⁷¹.

Verificările de audit relevă că câștigătorul cu oferta de 3.207,0 mii lei (fără TVA) la prima procedură de achiziție organizată de către BNM a depus oferta cu 230,5 mii lei mai puțin, sau în sumă de 2.976,5 mii lei. Totodată, oferta câștigătoare de 3.207,0 mii lei este cu 387,5 mii lei mai mare față de oferta descalificată (2.819,5 mii lei).

Abia în anul 2023 BNM a depus o plângere (nr.29-007/217/2222) la Consiliul Concurenței cu privire la faptul că, în cadrul procedurii de achiziții publice de tip LD (*construcția sălilor de ședință/lucrări de demontare și montare geamuri*), s-a depistat participarea cu oferte a două companii fondate de către același fondator, ceea ce ridică semne de întrebare cu referire la depunerea ofertelor truate prin denaturarea concurenței. Art.4 din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012 definește noțiunea de *trucare a ofertelor* ca realizare, prin intermediul licitațiilor sau altor forme de concurs de oferte, a acordurilor anticoncurențiale ale întreprinderilor concurente referitoare la prețuri, la împărțirea piețelor, la sursele de aprovizionare sau la calitatea produselor. Consiliul Concurenței a răspuns BNM că companiile se încadrează în noțiunea de grup de întreprinderi, având același fondator, doar că acțiunile întreprinderilor nu pot fi calificate ca acorduri anticoncurențiale. Totodată, circumstanțele prezentate ar putea constitui temei pentru includerea reclamanților în lista de interdicție a operatorilor economici⁷². Ca urmare, BNM a solicitat Agenției Achiziții Publice includerea în lista de interdicție a operatorilor economici menționați, dar s-a decis de a nu-i înscrie în listă⁷³. Totodată, Centrul Național Anticorupție a informat BNM că nu s-au stabilit temeiuri pentru inițierea unor investigații;

- în anul 2022, ***pentru montarea plafoanelor LED și demontare*** au fost executate cheltuieli în sumă de 417,9 mii lei, conform Contractului nr.24/147-COP din 21.07.2022. În cadrul procedurii de achiziție prin COP au fost evaluate 3 oferte (de 299,0 mii lei, 304,4 mii lei și de 348,3 mii lei), fiind selectată oferta cu 49,3 mii lei mai mare. Ofertele cu prețuri mai mici au fost respinse deoarece nu au corespuns cerințelor din documentația de atribuire și nu au îndeplinit cerințele de calificare și selecție. Auditul relevă că valoarea estimată a achiziției în sumă de 350,0 mii lei a permis selectarea unei oferte mai mari;

- în anul 2022, ***pentru lucrări de reparație a grupurilor sanitare din sediul BNM*** au fost executate cheltuieli în sumă de 1.202,87 mii lei, conform Contractului nr.24/145/2021-LD din 01.11.2021, în sumă de 2.360,99 mii lei. În cadrul procedurii de achiziție prin LD din 29 iunie 2021, pentru acest lot au fost evaluate 2 oferte (de 966,7 mii lei și de 1.126,2 mii lei), fiind selectată oferta cu 159,5 mii lei mai mult. S-a decis reevaluarea și respingerea unei oferte din motivele

⁷⁰ Procesul-verbal al grupului de lucru pentru achiziții din 28.07.2021.

⁷¹ A fost aplicată penalitate în mărime de 5,43 mii lei pentru executarea cu întârziere a lucrărilor.

⁷² Scrisoarea nr.DA-05/218-1153 din 28.07.2023.

⁷³ Decizia Agenției Achiziții Publice nr.11 din 02.10.2023.

invocate în Decizia ANSC nr.03D-596-21 din 24.08.2021, dar valoarea estimată în sumă de 1.500,0 mii lei a permis selectarea ofertei mai mari;

- în anul 2022, **pentru lucrări de reparație a depozitului, inclusiv a acoperișului**, au fost executate cheltuieli în sumă de 168,1 mii lei, conform Contractului de valoare mică nr.24/235 din 24.11.2022.

Mai multe lucrări de reparație planificate în anul 2022 au fost amânate pentru anul următor. Astfel, în anul 2022 au fost planificate 3,1 mil. lei pentru reparația acoperișului și încăperilor casei de odihnă „La Nistru”, dar achiziția a fost transferată pentru anul 2023, fiind încheiat și executat Contractul de valoare mică nr.24/236 din 24.11.2022, în sumă de 33,6 mii lei, pentru reparația unei părți a acoperișului. Totodată, procedurile de achiziții de lucrări pentru reparația scărilor la intrarea în sediul BNM, de canalizare etc., au fost transferate pentru anul 2023.

Auditul a constatat că, cheltuielile pentru montarea ferestrelor în sumă de 3.177,2 mii lei efectuate în perioada auditată se reflectă la cheltuieli administrative și nu majorează valoarea bunului. Potrivit prevederilor IAS 16 „Imobilizări corporale” și Politicilor contabile, o entitate recunoaște în valoarea contabilă a unui element de imobilizări corporale costul părții înlocuite a unui astfel de element atunci când acel cost este suportat, dacă sunt îndeplinite criteriile de recunoaștere. Totodată, costul unui element de imobilizări corporale trebuie recunoscut ca activ dacă este probabilă generarea de beneficii economice viitoare aferente elementului pentru entitate și costul elementului poate fi evaluat în mod fiabil.

4.4. În condițiile neatribuirii BNM a prevederilor Legii nr.229 din 23.09.2010, sistemul de control financiar intern în procesul de planificare și executare a devizelor de cheltuieli și a alocațiilor pentru investiții a fost organizat conform reglementărilor interne bazate pe managementul riscurilor, având potențial de îmbunătățire.

Prevederile Legii nr.229 din 23.09.2010⁷⁴ nu sunt aplicabile de către BNM. Astfel, potrivit art.26, alin.(1), lit. b) din Legea nr.548/1995, Consiliul de supraveghere adoptă standardele sistemului de control intern, verifică și evaluează în mod continuu funcționarea sistemului de control intern și a elementelor acestuia.

Auditul a constatat că BNM, ținând cont de practicile internaționale acceptate în acest domeniu, a elaborat și a aprobat, de către Consiliul de administrație, Regulamentul privind Sistemul de Control Intern în cadrul BNM⁷⁵ din anul 2010. Potrivit motivației BNM, actualmente Regulamentul SCI este în proces de elaborare într-o redacție nouă, pentru alinierea acestuia la ultimele evoluții în standardele internaționale și cele mai bune practici din domeniu.

Astfel, BNM aliniază guvernarea sistemului de control intern și gestiunea riscurilor operaționale la standardele internaționale COSO, ISO 31000, la bunele practici în domeniu, inclusiv ale Grupului Internațional de Lucru privind Riscul Operațional în Băncile Centrale (International Operational Risk Working Group (IORWG)), fiind membră a acestuia. Din anul 2018, BNM este evaluat de IORWG⁷⁶, ca rezultat nivelul maturității gestiunii riscurilor operaționale a înregistrat o creștere în anul 2022, de 82,52 puncte, față de anul 2019 (70,0).

Conform reglementărilor interne, conducătorii subdiviziunilor structurale ale BNM sunt responsabili pentru elaborarea, implementarea și menținerea sistemului de control intern adecvat, care să evalueze și să reducă riscurile aferente. Cartografierea proceselor este realizată prin

⁷⁴ Legea privind controlul financiar public intern nr.229 din 23.09.2010.

⁷⁵ Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.72 din 08.04.2010 „Privind aprobarea Regulamentului privind Sistemul de Control Intern în cadrul BNM”.

⁷⁶ International Operational Risk Working Group, circa 120 de bănci centrale.

intermediul aplicației exploatate gratuit „ARIS”. În perioada auditată, au fost aprobate alocații pentru investiții în vederea procurării „sistemului de gestionare a proceselor”, în majorare din anul 2019 de la 1.805,0 mii lei până la 1.938,0 mii lei, sau cu 133,0 mii lei mai mult în anul 2022, luând în calcul diferențele de curs valutar, lipsa furnizorilor de servicii de implementare a unor astfel de sisteme în RM, însă acestea nu au fost executate. Astfel, au fost aprobate alocații:

(i) în anul 2019 – în sumă de 1.805,0 mii lei; la planificarea achiziției au existat dificultăți de lucru cu aplicația existentă „ARIS”, inclusiv incidente de pierdere a informației. Ulterior situația s-a ameliorat și s-a decis amânarea achiziției;

(ii) în anul 2020 – în sumă de 1.828,0 mii lei; procedura de achiziție a fost transferată, printre factorii care au influențat acest transfer fiind: realocarea resurselor la alte proiecte/activități de importanță majoră pentru BNM, situația generată de COVID-19, lipsa de resurse umane;

(iii) în anul 2021 – în sumă de 1.936,0 mii lei; inițierea achiziției a fost temporizată de suprapunerea activităților de importanță majoră, precum și de insuficiența personalului la elaborarea și aprobarea Ghidului privind sistemul de gestiune a proceselor de activitate;

(iv) în anul 2022 – în sumă de 1.938,0 mii lei; inițierea achiziției a fost temporizată, au continuat activitățile de definitivare a „Conceptului privind implementarea sistemului de gestiune a proceselor”.

BNM descrie procesele de activitate conform noii metodologii, bazate pe standarde internaționale. Ca urmare a verificărilor de audit s-a constatat că descrierea conform noii metodologii și aprobarea proceselor operaționale ce țin de activitatea de bază a BNM sunt prioritare după gradul de urgență, iar cele ce țin de executarea devizului de cheltuieli au fost identificate, dar nu au fost toate descrise și aprobate. Astfel, doar procesele operaționale ce țin de achizițiile publice, elaborarea bugetului, deplasările de serviciu și instruirii au fost descrise, dar nu au fost toate aprobate. Potrivit motivației BNM, pentru procesele nedescrise în totalitate ce țin de remunerarea personalului și alte plăți din devizul de cheltuieli, riscurile se evaluează în baza obiectivelor stabilite. Astfel, în domeniile auditate există oportunități de îmbunătățire a calității și eficienței activităților/proceselor de competența BNM.

Comitetul de audit monitorizează eficiența sistemului de control intern și de management al riscurilor, monitorizează și direcționează funcția de audit intern, monitorizează procesul de raportare financiară și monitorizează independența și activitatea auditului extern⁷⁷. Astfel, pe parcursul anilor 2019-2022 au fost întocmite de către Comitetul de audit „Rapoarte privind activitatea de monitorizare” și au fost prezentate Consiliului de supraveghere. În raportul pe anul 2022 se specifică că, în sistemul de control și management și de management al riscurilor se implementează conceptul denumit „3 linii de apărare”⁷⁸, iar mediul de control este definit suficient și este aplicabil pentru atenuarea riscurilor existente.

Concomitent, în anul 2021 a fost efectuat un audit intern cu tematica „Monitorizarea și evaluarea performanței proceselor de activitate”, constatând că realizarea Planului este în întârziere. La momentul efectuării auditului, Lista proceselor de activitate în BNM a fost aprobată în versiune actualizată de către Guvernatorul BNM la data de 05.10.2023.

BNM are un organ de audit intern, constituit din specialiști cu competențe în domeniile auditului, contabilității, finanțelor și tehnologiilor informaționale. DAI este o subdiviziune structurală independentă, care din punct de vedere funcțional este subordonată și raportează Consiliului de supraveghere/Comitetului de audit, iar din punct de vedere administrativ se subordonează

⁷⁷ Art.28, alin.(3) din Legea nr.548 din 21.07.1995.

⁷⁸ Nivelul operațional ce posedă și gestionează riscurile; nivelul ce oferă suport metodologic, organizează, coordonează, supraveghează procesul și raportează gestiunea riscurilor; nivelul ce oferă asigurare obiectivă și independentă.

Guvernatorului BNM⁷⁹. DAI structural se divizează în 2 unități, Direcția audit operațional și Direcția audit tehnologii informaționale.

Activitatea de audit se efectuează într-un sistem informațional, iar pentru menținerea SI de gestiune, BNM a achitat 679,0 mii lei pentru perioada 2019-2022.

DAI este condus de către Controlorul General, care este numit în funcție de Consiliul de supraveghere pe un termen de 5 ani la propunerea Comitetului de audit. Controlorul general, în comun cu specialiștii organului de audit intern, stabilesc procedurile de audit intern; examinează și evaluează procesele de activitate, inclusiv calitatea metodelor de control și de gestiune a riscurilor, sistemele informatice utilizate, precum și examinează situațiile financiare și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale BNM, confirmând aceasta printr-un aviz⁸⁰.

De menționat că atribuțiile de verificare trimestrială și anuală a situațiilor financiare, raportului privind executarea bugetului BNM, devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții sunt atribuite Direcției audit operațional, unitate structurală a DAI. Auditul relevă că veridicitatea datelor din „Rapoartele privind executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale BNM pentru anii 2019-2022” a fost confirmată prin avize. În avizele emise anual se menționează că auditul nu a identificat informații financiare care să fie în mod semnificativ neconcordante cu informațiile prezentate de subdiviziuni și disponibile în SI al BNM.

Totodată, în perioada auditată, *DAI a planificat și a efectuat 9 misiuni de audit intern*, în care au fost evaluate procesele ce țin de executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții, și anume la: (i) deplasări ale salariaților în scop de formare profesională și de serviciu⁸¹, (ii) realizarea achizițiilor, elaborarea, aprobarea, urmărirea și raportarea executării Planului de achiziții⁸², (iii) deschiderea și închiderea zilei operaționale, deschiderea și închiderea lunii/trimestrului/semestrului/anului operațional și întocmirea situațiilor financiare, a rapoartelor statistice, a declarațiilor fiscale etc.⁸³, (iv) organizarea securității și sănătății în muncă a colaboratorilor BNM⁸⁴, (v) servicii externalizate⁸⁵, (vi) gestiunea deservirii utilajului⁸⁶, (vii) implementarea unui sistem integrat de management al resurselor umane⁸⁷, (viii) evidența timpului de muncă, salarizarea personalului, managementul performanței, demisia angajatului⁸⁸.

În atribuțiile de bază ale DAI se include și monitorizarea și evaluarea nivelului de implementare a recomandărilor de audit, raportarea gradului de realizare a recomandărilor CS/CE/CA. Astfel, ca urmare a misiunilor de audit efectuate (9), au fost înaintate 16 recomandări și 8 propuneri. Auditul relevă că, în Manualul de audit, recomandarea și propunerea se definesc astfel: (i) *recomandare* – rezultă din constatări ce implică careva riscuri și necesită acțiuni din partea subdiviziunii; (ii) *propunere* – este o oportunitate de îmbunătățire.

Conform informațiilor prezentate auditului, din cele 16 recomandări înaintate, doar o recomandare este considerată funcțională, iar pentru 15 recomandări sunt necesare îmbunătățiri minore, ceea ce denotă că sistemul de control intern urmează a fi îmbunătățit.

⁷⁹ Pct.1.2 din Regulamentul cu privire la funcționarea Departamentului Audit Intern al BNM, aprobat prin HCS al BNM nr.32 din 12.12.2019.

⁸⁰ Art.33, alin.(3) din Legea nr.548 din 21.07.1995.

⁸¹ Raport de audit nr.1 din 29.01.2020 „Deplasări ale salariaților în scop de formare profesională și de serviciu”.

⁸² Raport de audit nr.7 din 27.02.2020 „Realizarea achizițiilor. Elaborarea și aprobarea Planului de achiziții al BNM. Monitorizarea realizării achizițiilor și raportarea executării Planului de achiziții al BNM”; Raport de audit nr.1 din 20.01.2022 „Realizarea achizițiilor. Elaborarea și aprobarea Planului de achiziții al BNM. Monitorizarea realizării achizițiilor și raportarea executării Planului de achiziții al BNM”.

⁸³ Raport de audit nr.9 din 09.03.2020 „Întocmirea situațiilor financiare, a rapoartelor statistice, a declarațiilor fiscale etc. și deschiderea și închiderea zilei operaționale”.

⁸⁴ Raport de audit nr.11 din 26.07.2021 „Organizarea securității și sănătății în muncă a colaboratorilor BNM”.

⁸⁵ Raport de audit nr.17 din 30.09.2021 „Servicii externalizate: consultanță juridică, servicii de traducere, servicii de curățenie”.

⁸⁶ Raport de audit nr.09 din 28.03.2022 „Gestiunea deservirii utilajului”.

⁸⁷ Raport de audit nr.4 din 21.02.2020 „Implementarea unui sistem integrat de management al resurselor umane”.

⁸⁸ Raport de audit nr.5 din 03.03.2022 „Evidența timpului de muncă, salarizarea personalului, managementul performanței, demisia angajatului”

Totodată, din cele 8 propuneri înaintate, 6 au fost realizate, iar 2 sunt în proces de definitivare, fiind extinse termenele de realizare. În viziunea auditului, aceste 2 propuneri se încadrează mai mult în categoria recomandărilor și nu reprezintă o oportunitate de îmbunătățire.

Auditul a constatat că, deși recomandările/propunerile înaintate și termenul de implementare a acestora se acceptă de către subdiviziunile responsabile, de fapt nu se implementează pe deplin în termenul stabilit, fiind întocmite note de prelungire a termenului.

4.5 Implementarea la nivel de 93,8% a recomandărilor din Hotărârea Curții de Conturi precedentă

Prin Hotărârea Curții de Conturi nr.62 din 05.11.2019⁸⁹, BNM i-au fost înaintate 7 recomandări și MF – o recomandare. Recomandările au fost evaluate de audit ca implementate, doar o recomandare fiind evaluată ca parțial implementată, sau cumulativ realizate la nivel de 93,8%.

La recomandarea înaintată BNM „Să ajusteze reglementările interne cu prevederi exhaustive aferente cheltuielilor de promovare a imaginii BNM”, s-a afirmat că proiectul Regulamentului a fost completat cu tipurile de cheltuieli de reprezentanță, care includ și cheltuielile privind organizarea evenimentelor de promovare a imaginii BNM cu reglementările procedurale aferente, dar se află repetat la etapa de coordonare și avizare în subdiviziunile implicate, cu extinderea termenului de realizare.

Astfel, nivelul de implementare permite excluderea hotărârii sus-menționate din regim de monitorizare, cu reiterarea în prezentul Raport a unor problematice vizate. *Rezultatele verificărilor efectuate, precum și informațiile prezentate de BNM/MF în vederea executării recomandărilor din Hotărârea Curții de Conturi nr.62 din 05.11.2019 se prezintă în Anexa nr.8 la prezentul Raport de audit.*

V. CONCLUZIA GENERALĂ

În condițiile legii⁹⁰, Curtea de Conturi auditează legalitatea și regularitatea devizelor de cheltuieli și a alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale, auditul public extern limitându-se la examinarea eficienței operaționale a deciziilor luate de conducerea acesteia, excluzându-se cele ce țin de implementarea politicii monetare și valutare și de gestionarea rezervelor valutare ale statului.

Ca urmare a evaluărilor efectuate de către auditul public extern asupra conformității executării devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții pe anii 2019-2022, se concluzionează că unele activități, procese și proceduri ale Băncii Naționale necesită îmbunătățiri prin dezvoltarea cadrului de reglementare intern aferent domeniilor auditate, acestea fiind bazate pe următoarele:

- conform reglementărilor interne⁹¹, anual toate cheltuielile administrative și investițiile capitale ale Băncii Naționale se prevăd în devizul de cheltuieli și, respectiv, în alocațiile pentru investiții care se aprobă de Consiliul de supraveghere. Rezultatele analizei executării devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții se expun, semestrial și anual, în „Raportul privind executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei”, care se prezintă spre coordonare Comitetului executiv și spre examinare – Consiliului de supraveghere;

⁸⁹ Hotărârea Curții de Conturi nr.62 din 05.11.2019 „Cu privire la Raportul auditului privind conformitatea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei pe anii 2015-2018”.

⁹⁰ Art.32 alin.(7) din Legea nr.260 din 07.12.2017 și art.21 alin.(2) din Legea nr.548 din 21.07.1995.

⁹¹ Regulamentul privind elaborarea și executarea Bugetului Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.88 din 05.11.2015 (cu modificările ulterioare).

- devizele de cheltuieli pentru anii 2019-2022 au fost aprobate în sumă totală de 1.137,4 mil. lei, din care au fost executate cheltuieli în sumă de 945,4 mil. lei, sau la nivel de 83,1%. Ponderea semnificativă în totalul acestor cheltuieli (945,4 mil. lei) o înregistrează cele pentru fondul de retribuire a muncii (697,4 mil. lei), ce constituie circa 73,8%. Totodată, alocațiile pentru investiții aprobate în sumă totală de 225,6 mil. lei au fost executate în total de 78,2 mil. lei, sau la un nivel de doar 34,7%;

- la planificarea devizului de cheltuieli și a alocațiilor pentru investiții nu au fost respectate unele dintre principiile esențiale aprobate (*prudență, consultare, exhaustivitate, responsabilitate, optimizare, raționalitate și eficiență*), drept urmare nefiind valorificate alocațiile aprobate în devizele de cheltuieli în sumă de circa 192,0 mil. lei, sau ceea ce constituie 16,9%. Din totalul alocațiilor aprobate pentru investiții, nu au fost valorificate circa 147,4 mil. lei, sau 65,3%;

- în baza Hotărârilor Consiliului de supraveghere, dar în lipsa unor reglementări distincte și clare, au fost acordate ajutoare materiale (1,2 mil. lei) foștilor angajați pensionați, ca prevedere internă fiind aplicată doar Instrucțiunea privind contabilizarea cheltuielilor;

- asigurarea unor beneficii sociale angajaților Băncii Naționale prin crearea cantinei, însă în lipsa divizării cheltuielilor în evidența contabilă, fiind necesară completarea și dezvoltarea reglementărilor interne aferente acestei activități conexe și reglementarea calculului adaosului comercial la acest tip de activitate;

- deși au fost executate cheltuieli de întreținere și reparație în sumă de 0,2 mil. lei a Oficiului de protocol nr.9 din cadrul I.P. „Pensiunea din Holercani”, transmis la balanța Băncii Naționale în baza Dispoziției Guvernului din anul 1998, în Hotărârea Guvernului nr.351 din 23.03.2005⁹² acest obiectiv nu se regăsește ca proprietate publică și nu a fost înregistrat la Agenția Servicii Publice, fapt constatat și în anul 2015 de către Curtea de Conturi⁹³;

- la organizarea unor proceduri de achiziții a lucrărilor au fost evidențiate unele dificultăți la selectarea ofertelor câștigătoare, iar în anul 2021, deși grupul de lucru din cadrul Băncii Naționale a decis adresarea pentru verificarea documentelor referitor la suspiciunile de denaturare a concurenței⁹⁴, demersul nu a fost expediat Consiliului Concurenței;

- cheltuielile pentru unele lucrări de reparație în sumă de 3,2 mil. lei efectuate în perioada auditată au fost reflectate la executarea devizului de cheltuieli, dar nu fost atribuite la majorarea valorii bunului, deși sunt îndeplinite criteriile de recunoaștere potrivit prevederilor IAS 16 „Imobilizări corporale”. În acest aspect, auditul evidențiază necesitatea aplicării conforme a cadrului de raportare aplicabil.

Concomitent, auditul public extern atestă că prevederile Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995 statuează distinct că toate cheltuielile administrative și investițiile capitale se prevăd în devizul de cheltuieli și, respectiv, în alocațiile pentru investiții, în timp ce cadrul intern reglementează mecanismul de elaborare și executare a bugetului Băncii Naționale⁹⁵, definiție care nu se regăsește în legea sus-menționată.

Ca urmare a formulării concluziei, auditul public extern a adus la cunoștință constatările de audit organelor de conducere ale BNM, acestea fiind acceptate. Totodată, recomandările de rigoare

⁹² Hotărârea Guvernului nr.351 din 23.03.2005 „Cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile”.

⁹³ Hotărârea Curții de Conturi nr.22 din 06.07.2015 „Privind Raportul auditului conformității executării devizului de cheltuieli la Banca Națională a Moldovei pe anii 2013-2014”.

⁹⁴ Proces-verbal al grupului de lucru pentru achiziții din 28.07.2021.

⁹⁵ Regulamentul privind elaborarea și executarea Bugetului Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.88 din 05.11.2015 (cu modificările ulterioare).

enunțate în prezentul Raport de audit, pentru remedierea situațiilor constatate, au fost comunicate BNM și acceptate ca realizabile.

VI. RECOMANDĂRI BNM

1. Asigurarea revizuirii periodice/la necesitate a actelor normative interne ale BNM ce țin de planificarea și executarea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții, în vederea racordării acestora la cadrul legal în vigoare (*pct. 4.1.1*);

2. Asigurarea transparenței prin publicarea consecventă pe pagina oficială a BNM a devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții (*pct. 4.1.1*);

3. Ajustarea reglementărilor interne cu prevederi exhaustive privind normele de consum la evenimentele interne și externe organizate de către BNM (*pct. 4.2.4*);

4. Asigurarea corelării alocațiilor pentru produsele alimentare, aprobate în devizele de cheltuieli anuale, cu Planurile de achiziții și reglementarea/aprobarea unui model de raport-sinteză privind executarea Planului de achiziții al BNM (*pct. 4.2.6*);

5. Asigurarea evidenței și raportării separate a cheltuielilor executate pentru cantină și reglementarea modului de calculare a adaosului comercial (*pct. 4.2.6*);

6. Elaborarea Planului anual de achiziții conform necesităților reale și îmbunătățirea procesului de organizare a achizițiilor publice (*pct.4.3*);

7. Actualizarea/elaborarea actelor normative în domeniul sistemului de control intern, precum și definitivarea/actualizarea descrierii proceselor operaționale ce țin de executarea devizului de cheltuieli, cu aprobarea corespunzătoare a acestora (*pct. 4.4*).

SEMNĂTURILE ECHIPEI DE AUDIT

Maia Savva _____

șefa echipei de audit/șefa Direcției audit I

în cadrul Direcției generale de audit I: Bugetul de stat și APC

Svetlana Ostafi _____

auditoare publică principală

Vera Borșevschi _____

auditoare publică principală

Ana Durbailo _____

auditoare publică superioară

Partenera misiunii: Natalia Trofim _____

șefa Direcției generale de audit I: Bugetul de stat și APC

VII. ANEXE

Anexa nr.1 Cadrul legislativ și instituțional de reglementare

Planificarea, elaborarea, aprobarea, rectificarea, executarea și raportarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții	
2019-2022	Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995, cu modificările ulterioare
2019-2022	Proces Elaborarea și executarea bugetului BNM, inclusiv a devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții - anual și pe termen mediu
2019-2022	Regulamentul privind elaborarea și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei, HCS nr.5 din 23.12.2015
2019-2022	Regulament cu privire la gestiunea Tehnologiei Informației și Comunicațiilor în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, HCE, Nr.59 din 28.03.2018
2019-2022	Concept cu privire la implementarea cadrului de gestiune a proiectelor și programelor în Banca Națională a Moldovei, HCA, Nr.276 din 26.12.2013
2020-2022	Cadrul general privind sistemul de gestiune a proiectelor și programelor în Banca Națională a Moldovei, HCE, Nr.21 din 30.01.2020
2019-2022	Cadrul general privind planificarea strategică în Banca Națională a Moldovei, HCE, Nr.92 din 03.05.2018
2019-2022	Cadrul general privind sistemul de gestiune a proceselor de activitate în Banca Națională a Moldovei, HCE, Nr.82 din 30.10.2015
2019-2022	Cadrul privind gestiunea riscurilor operaționale în Banca Națională a Moldovei, HCS, Nr.28 din 28.11.2018
2019-2022	Regulamentul privind Sistemul de Control Intern în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, HCA, Nr.72 din 08.04.2010
2019-2022	Regulamente de activitate ale Subdiviziunilor participante la procesul de planificare și executare a Devizului de cheltuieli și alocații pentru investiții
2019-2022	Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei HCS, Nr.25 din 23.08.2019
2020-2022	Regulamentul de funcționare a Comitetului executiv, HCE, Nr.214 din 24.09.2020
2020-2022	Politica de continuitate a activității Băncii Naționale a Moldovei, HCS, Nr.2 din 14.04.2020
2020-2022	Regulamentul privind gestiunea continuității activității Băncii Naționale a Moldovei, HCE, Nr.116 din 07.05.2020

Generale de evidență contabilă și impozitare, aplicabile procesului de executare a devizului de cheltuieli și alocații pentru investiții

2019-2022	Legea 287/2017 contabilității și raportării financiare, cu modificările ulterioare
2019-2022	Standardele internaționale de raportare financiară (IFRS)
2019-2022	Politici contabile ale Băncii Naționale a Moldovei, HCE 315/2019 cu modificările HCE 354/2019, HCE 301/2020; HCE 270/2021
2019-2022	Planul de conturi al Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin HCE nr. 362 din 28.12.2017, cu modificările ulterioare;
2019-2022	Codul Fiscal al Republicii Moldova; Legea 1164-XIII din 24.04.1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II al Codului fiscal
2019-2022	HG 693/2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit
2019-2022	Hotărârea Guvernului nr. 697/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la reținerea impozitului pe venit din salariu și din alte plăți efectuate de către patron în folosul angajatului, precum și din plățile achitate în folosul persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător pentru serviciile prestate și/sau efectuarea de lucrări;
2019-2022	Lege 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, cu modificările ulterioare
2019-2022	Lege 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, cu modificările ulterioare
2019-2022	Legile bugetelor de asigurări sociale de stat anuale (2019-2022), Legile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală anuale (2019-2022)
2019-2022	Legea nr. 62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară, cu modificările ulterioare
2019-2022	Codul Civil

Servicii prestate BNM, cotizații în Organizații de profil

2019-2022	Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.1995, cu modificările ulterioare
2020-2022	Regulament cu privire la selectarea, mandatul și revocarea organizației de audit pentru efectuarea auditului extern al situațiilor financiare anuale, conturilor și registrelor Băncii Naționale a Moldovei HCS, Nr.27 din 12.10.2020
2019-2022	Legea 271/2017 privind auditul situațiilor financiare, cu modificările ulterioare
2019-2022	Legea 232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor, cu modificările ulterioare
2019-2022	Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, cu modificările ulterioare
2019-2022	Regulamentului cu privire la asistența de lichiditate în situații de urgență, HCE 343/2019 cu modificări ulterioare
2019-2022	Strategia de comunicare a BNM, HCE, 28.08.2017
2019-2022	Regulamentul cu privire la activitate Direcției stabilitate financiară (2017;2021)
2019-2022	LEGE Nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică
2019-2022	Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995, cu modificările ulterioare

2019-2022	HCA nr. 39 din 25.02.1998 - aderarea la Grupul supraveghetorilor Bancari din Europa Centrală și de est
2019-2022	HCA nr.70 din 04.04.2014 cu privire la aderarea Băncii Naționale a Moldovei la Asociația Europeană a Caselor de Compensare Automata (European Automated Clearing House Association), în calitate de membru
2019-2022	HCA nr. 254 din 11.12.2013 Cu privire la aderarea Băncii Naționale a Moldovei la Asociația Europeană de Istorie Bancară și Financiară (The European Association for Banking and Financial History), în calitate de membru cu drepturi depline
2019-2022	Proces - MSI 742 Asigurarea securității informației în cadrul BNM
2019-2022	SWIFT Customer Security Controls Framework în cadrul programului CSP al SWIFT (Customer security programe)
2019-2022	Standarde de securitate a informației (ISO 27000)

Alte cheltuieli și taxe

2019-2022	Cod 1149/2000 Codul Vamal Al Republicii Moldova* cu modificările ulterioare
2019-2022	LEGE Nr. 1380 / 1997 cu privire la tariful vamal*, cu modificări ulterioare
2019-2022	LEGE Nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, cu modificări ulterioare
2019-2022	LEGE Nr. 1422/ 1997 privind protecția aerului atmosferic, cu modificări ulterioare
2019-2022	LEGE Nr. 1540/ 1998 privind plata pentru poluarea mediului, cu modificări ulterioare
2019-2022	Instrucțiune privind reglementarea categoriilor de cheltuieli și procedurilor de suportare de către Banca Națională a Moldovei a cheltuielilor ocazionate de procedurile penale, civile sau administrative inițiate împotriva membrilor organelor de conducere a Băncii Naționale a Moldovei și a personalului acesteia, HCE, Nr.18 din 23.01.2017
2019-2022	Înregistrări contabile aferente cheltuielilor activității operaționale a BNM, nr.11-01204/64 din 16.05.2006

Remunerarea personalului scriptic și nescriptic

2019-2022	Codul Muncii al Republicii Moldova nr.154 din 28.03.2003
2019-2022	Codul Fiscal al Republicii Moldova
2019-2022	Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995, cu modificările ulterioare
2019-2022	Legea Nr. 199 din 16-07-2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică
2019-2022	Legea nr. 847/2002 salarizării, cu modificările ulterioare;
2019-2022	LEGE Nr. 186 din 10-07-2008 securității și sănătății în muncă
2019-2022	Legea asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale nr.756-XIV din 24.12.1999
2019-2022	Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr.289 din 22.07.2004
2019-2022	Lege 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, cu modificările ulterioare
2019-2022	Lege 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, cu modificările ulterioare
2019-2022	Legile bugetelor de asigurări sociale de stat anuale (2019-2022), Legile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală anuale (2019-2022)
2019-2022	Convenția colectivă (nivel național) nr.2 din 09.07.2004
2019-2022	Regulament privind salarizarea angajaților Băncii Naționale a Moldovei (cu modificările ulterioare), HCS nr.15 din 11.07.2018
2019-2022	Regulamentul intern al BNM, HCE nr.62 din 16.03.2016, cu modificările ulterioare
2019-2022	Regulamentul privind sistemul de management al performanței și dezvoltarea profesională a angajaților în Banca Națională a Moldovei. HCE, Nr.321 din 05.12.2019
2019-2022	Hotărârea nr. 139/2010 a Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la concediile de odihnă anuale suplimentare și cuantumul lor acordate salariaților Băncii Naționale a Moldovei
2019-2022	Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, HG 108 din 03.02.2005
2019-2022	Regulamentul cu privire la reținerea impozitului pe venit din salariu și din alte plăți efectuate de către patron în folosul angajatului, precum și din plățile achitate în folosul persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător pentru serviciile prestate și/sau efectuare de lucrări, HG nr.697 din 22.08.2014;
2019-2022	HG nr.426 din 26.04.2004 „Privind aprobarea Modulului de calculare a salariului mediu”
2019-2022	Procesul 661 Angajarea personalului
2019-2022	Procesul 662 Elaborarea și modificarea structurii de state
2019-2022	Procesul 663 Evidența timpului de munca
2019-2022	Procesul 664 Salarizarea personalului
2019-2022	Procesul 670 Încetarea contractului individual de muncă
2019-2022	Procesul 672 Gestiunea relațiilor de muncă
2019-2022	Înregistrări contabile aferente remunerării personalului Băncii Naționale a Moldovei, nr. 11-01205/19 din 06.03.2002, cu modificările ulterioare
2022	Înregistrări contabile aferente remunerațiilor personalului Băncii Naționale a Moldovei, nr. 11-01102/1 din 23.06.2022
2019-2022	Ordinul guvernatorului privind împuternicirile de vizare și semnare a contractelor, rapoartelor, documentelor de plată, de casă și contabile, precum și a altor documente bancare, care consemnează operațiunile economice și financiare ale Băncii Naționale a Moldovei (cu modificările ulterioare) nr.335 din 28.11.2018
2020-2022	CONVENȚIE COLECTIVĂ Nr. 17 din 28-02-2020 (nivel național) cu privire la modelul Tabelului de evidență a timpului de muncă

2020-2022	CONVENȚIE COLECTIVĂ Nr. 19 din 28-02-2020 (nivel național) cu privire la modelul Programării concediilor de odihnă anuale
2021-2022	Lista certificărilor profesionale care corespund domeniilor de activitate ale Băncii Naționale a Moldovei, HCE, Nr.66 din 15.04.2021
2020-2021	Hotărârea Comitetului executiv nr. 67 din 16.03.2020 Cu privire la aplicarea masurilor sporite suplimentare de protecție a angajaților și continuității activității BNM în contextul răspândirii infecției COVID-19 cu modificările ulterioare
2020-2021	Hotărârea Comitetului executiv nr. 61 din 09.03.2020 Cu privire la aplicarea masurilor sporite de protecție a angajaților Băncii Naționale a Moldovei în contextul răspândirii infecției COVID-19 cu modificările ulterioare
2020-2021	Hotărârea Comitetului executiv nr. 153 din 26.06.2020 Cu privire la aplicarea masurilor sporite suplimentare de protecție a angajaților și asigurarea continuității activității Băncii Naționale a Moldovei în contextul răspândirii infecției COVID-19 cu modificările ulterioare
2021-2022	HCE 128 din 01.07.2021 "Cu privire la modificarea HCE nr. 99 din 03.06.2021 Cu privire la aplicarea masurilor de protecție a angajaților și asigurarea continuității activității Băncii Naționale a Moldovei în perioada gradului de alerta de orice tip referitor la situația epidemiologică prin infecția cu COVID-19"
2021-2022	HCE nr. 99 din 03.06.2021 Cu privire la aplicarea masurilor de protecție a angajaților și asigurarea continuității activității Băncii Naționale a Moldovei în perioada gradului de alerte de orice tip referitor la situația epidemiologică prin infecția cu COVID-19
2021-2022	HCE nr. 26 din 18.02.2021 Cu privire la modificarea Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.61 din 09.03.2020 Cu privire la aplicarea măsurilor sporite de protecție a angajaților Băncii Naționale a Moldovei în contextul răspândirii infecției COVID-19
2021-2022	Ordinul nr. 99 din 31.05.2021 Cu privire la modificarea Ordinului nr. 86 din 27.04.2020 „ Cu privire la unele măsuri suplimentare de organizare a activității Băncii Naționale a Moldovei în perioada stării de urgență”
2020-2022	Ord. 86 din 27,04,2020 "Cu privire la unele măsuri suplimentare de organizare a activității Băncii Naționale a Moldovei în perioada stării de urgență"
2019-2022	Ordinul nr. 308 din 28.11.2011 "Cu privire la întocmirea electronică a graficului de concediu de odihnă anual"
2019-2022	Ordinul nr. 135 din 06.06.2012 "Cu privire la circulația electronică a cererilor de concediu ale salariaților BNM care nu dispun de calculator"
2019-2022	Ordinul nr. 162 din 06.06.2016 "Cu privire la modul de autorizare a cererilor de concediu ale salariaților BNM și a programului muncii în schimburi"
2019-2022	Ord. 375 din 24.12.2019 "Privind modul de semnare a unor documente în Banca Națională a Moldovei"
2019-2022	Instrucțiune privind modul de organizare și ținere a evidenței timpului de muncă în Banca Națională a Moldovei, Guvernator, Nr.1501012/99 din 30.04.2020
2019-2022	Procedura privind structura organizatorică și elaborarea, coordonarea, aprobarea regulamentelor de funcționare a subdiviziunilor și a fișelor de post în Banca Națională a Moldovei, Guvernator, Nr.1501012/62 din 19.02.2016
2019-2022	Alte legi, regulamente și instrucțiuni externe conexe remunerării, salarizării și impozitării

Cheltuieli de deplasare și formare profesională

2019-2022	Codul Muncii al RM nr.154/2003
2019-2022	Legea nr.199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică
2019-2022	Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.1995, cu modificările ulterioare
2019-2022	Regulamentul cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova, aprobat prin HG nr.10 din 05.01.2012
2019-2022	Regulamentul intern al BNM, aprobat prin HCE nr.62 din 16.03.2016
2019-2022	Instrucțiunea privind organizarea și efectuarea operațiunilor contabile și documentelor aferente acestora în BNM nr. 11-01104/375 din 31.12.2014
2019-2022	Instrucțiunea privind utilizarea cardurilor de credit „American Express”, HCE nr.163 din 23.06.2016
2019-2022	Înregistrări contabile aferente operațiunilor de delegare în străinătate și în Republica Moldova a salariaților Băncii Naționale a Moldovei nr.1101204/7 din 28.01.2002, cu modificările ulterioare
2019-2022	Ordinul cu privire la întocmirea electronică a programului de instruire anual
2019-2022	Ordinul cu privire la circulația electronică a notelor de serviciu privind activitatea personalului BNM (alte ordine care au fost substituite de acesta)
2019-2022	Ordinul guvernatorului privind împuternicirile de vizare și semnare a contractelor, rapoartelor, documentelor de plată, de casă și contabile, precum și a altor documente bancare, care consemnează operațiunile economice și financiare ale Băncii Naționale a Moldovei (cu modificările ulterioare) (nr.335 din 28.11.2018)
2019-2022	Procedura privind emiterea, modificarea și abrogarea ordinelor/dispozițiilor în BNM
2019-2022	Formular privind evaluarea rezultatelor activității, competențelor și planul de dezvoltare profesională
2019-2022	Regulamente de activitate ale subdiviziunilor
2019-2022	Regulamentul nr. 11 din 24 ianuarie 2020 privind procesul de gestionare și coordonare a asistenței tehnice externe acordate Băncii Naționale a Moldovei de către partenerii externi de dezvoltare, HCE, Nr.11 din 24.01.2020
2019-2022	Instrucțiune privind modul de planificare, organizare și desfășurare a achizițiilor în Banca Națională a Moldovei, nr. 218 din 16.08.2019 (modificat prin HCE nr. 193 din 30.09.2021 și HCE nr. 42 din 23.02.2023)
2019-2022	Procesul 665 Dezvoltarea profesionala
2019-2022	Procesul 666 Deplasări ale salariaților în scop de dezvoltare profesională și de serviciu

2019-2022 Alte legi, regulamente și instrucțiuni externe conexe proceselor de deplasare și formare profesională

Planificarea, desfășurarea procedurilor de achiziții a bunurilor, serviciilor și lucrărilor, încheierea contractelor de achiziții de bunuri, servicii și lucrări și monitorizarea executării lor

- 2019-2022 Legea privind achizițiile publice nr.131 din 03.07.2015
- 2019-2022 Codul Civil nr. 11017 din 06.06.2002 republicat din 01.03.2019
- 2019-2022 Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995, cu modificările ulterioare
- 2019 Instrucțiunea privind modul de planificare și organizarea achizițiilor în BNM, aprobată prin HCE al BNM nr.136 din 24.05.2017, abrogată prin HCE 218/2019
- Instrucțiune privind modul de planificare, organizare și desfășurare a achizițiilor în Banca Națională a Moldovei, nr. 218 din 16.08.2019 (modificat prin HCE nr. 193 din 30.09.2021 și HCE nr. 42 din 23.02.2023)
- 2019-2020 Regulamentul cu privire la întocmirea și păstrarea dosarului achiziției publice, aprobat prin HG nr. 9 din 17.01.2008
- 2020-2022 Regulamentul cu privire la întocmirea și păstrarea dosarului achiziției publice, HG Nr. 778 din 28-10-2020
- 2019-2022 Regulamentul privind ajustarea periodică a valorii contractelor de achiziții publice cu executare continuă, încheiate pe un termen mai mare de un an, aprobat prin HG nr.1129 din 21.11.2018, modificat prin HG Nr. 279 din 27-04-2022
- 2019-2020 Regulamentul privind achizițiile publice de lucrări, aprobat prin HG nr.669 din 27.05.2016, abrogat prin HG 638/2020
- 2020-2022 Regulamentului privind achizițiile publice de lucrări, aprobat prin HG 638 din 26.08.2020
- 2019-2021 Regulamentul cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții, aprobat prin HG nr.667 din 27.05.2016, abrogat prin HG nr. 10 din 20.01.2021
- 2021-2022 Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru în domeniul achizițiilor publice, aprobat prin HG 10 din 20.01.2021
- 2019-2022 Regulamentul cu privire la achizițiile publice de valoare mică, aprobat prin HG nr.665 din 27.05.2016
- 2019-2020 Regulamentul cu privire la achizițiile publice folosind procedura de negociere, aprobat prin HG nr.668 din 27.05.2016 și abrogat prin HG 599 din 12.08.2020
- 2020-2022 Regulamentul cu privire la achizițiile publice folosind procedura de negociere, aprobat prin HG 599 din 12.08.2020
- 2019-2022 Regulamentul cu privire la achiziția bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri, aprobat prin HG nr.987 din 10.10.2018
- 2019-2022 Regulamentul cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice, aprobat prin HG nr.1419 din 28.12.2016
- 2019-2021 Regulamentul privind evidența Listei operatorilor economici calificării, aprobat prin HG nr. 1420 din 28.12.2016, abrogat prin HG 304/03.11.2021
- 2019-2022 Regulamentul cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici, aprobat prin HG nr.1418 din 28.12.2016
- 2019-2021 Ordinul MF nr.85 din 15.06.2016 „Cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri, servicii și lucrări prin procedura de negociere”
- 2019-2021 Ordinul MF nr.173 din 05.10.2018 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri
- 2019-2021 Ordinul MF nr.174 din 05.10.2018 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de servicii
- 2019-2021 Ordinul MF nr.175 din 05.10.2018 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii prin cererea ofertelor de prețuri
- 2019-2021 Ordinul MF nr.176 din 05.10.2018 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de lucrări
- 2021-2022 ORDIN Nr. 115 din 15-09-2021 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii
- 2021-2022 ORDIN Nr. 69 din 07-05-2021 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de lucrări
- 2019-2021 Ordinul MF nr.159 din 26.11.2014 cu privire la aprobarea Documentației de atribuire pentru realizarea achizițiilor publice de produse petroliere
- 2021 Ordinul MF Nr. 113 din 14-09-2021 cu privire la abrogarea Ordinului ministrului finanțelor nr.84/2016 „Cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri, servicii și lucrări prin procedura de dialog competitiv”, Ordinului ministrului finanțelor nr.85/2016 „Cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri, servicii și lucrări prin procedura de negociere” și Ordinului ministrului finanțelor nr.159/2014 „Cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de produse petroliere”
- 2019-2020 Ordinul MF nr.177 din 09.10.2018 cu privire la aprobarea formularului standard al Documentului unic de achiziții european
- 2020-2022 Ordinul MF Nr. 72 din 11-06-2020 cu privire la aprobarea formularului standard al Documentului unic de achiziții European
- 2019-2022 Regulamentul privind modul de ținere a Registrului de stat al achizițiilor publice format de Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender), aprobat prin HG nr.986 din 10.10.2018
- 2019-2022 Regulamentul privind Vocabularul comun al achizițiilor publice (CPV), aprobat prin HG nr.339 din 26.05.2017
- 2019-2022 Regulamentul privind acreditarea platformelor electronice de achiziții în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender), aprobat prin HG nr.985 din 10.10.2018

- 2019-2022 Ordinul MF nr.14 din 26.01.2017 cu privire la aprobarea formularului-tip al Dării de seamă privind procedura de achiziție publică
- 2020-2022 Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 145 din 24.11.2020 cu privire la aprobarea Declarației privind confirmarea identității beneficiarilor efectivi și neîncadrarea acestora în situația condamnării pentru participarea la activități ale unei organizații sau grupări criminale, pentru corupție, fraudă și/sau spălare de ban
- 2020-2022 Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 105 din 12.08.2020 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind modalitatea, condițiile și procedura de organizare și desfășurare a consultării pieței în vederea pregătirii achiziției publice
- 2020-2022 HG 694 din 23-09-2020 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la acordul-cadru ca modalitate specială de atribuire a contractelor de achiziții publice
- 2019-2022 Ordinul MF nr.157 din 14.09.2018 cu privire la aprobarea Programului de utilizare experimentală a Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender)
- 2019-2022 Ordinul MF nr.18 din 20.06.2016 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la utilizarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (SIA RSAP)
- 2019-2022 Ordinul guvernatorului privind împuternicirile de vizare și semnare a contractelor, rapoartelor, documentelor de plată, de casă și contabile, precum și a altor documente bancare, care consemnează operațiunile economice și financiare ale Băncii Naționale a Moldovei (cu modificările ulterioare) (nr.335 din 28.11.2018)
- 2019 Ordinul Guvernatorului BNM cu privire la grupul de lucru pentru achiziții nr.169 din 16.06.2017, abrogat prin Ordinul 335 din 18.11.2019
- 2019-2022 Ordinul Guvernatorului BNM Privind crearea grupurilor de lucru pentru achiziții nr. 335 din 18.11.2019 cu modificările ulterioare (cu modificările introduse prin Ordinul nr.81 din 05.05.2021, / Ordinul nr.217 din 12.11.2021,/ Ordinul nr.420 din 28.11.2022/Ordinul nr.99 din 02.03.2023)
- 2019 Ordinul Guvernatorului BNM privind crearea comisiei pentru examinarea și vizarea proiectelor contractelor de achiziții ale bunurilor, lucrărilor și serviciilor nr.243 din 19.09.2011, nr.168 din 16.06.2017
- 2019-2022 Ordine ale Guvernatorului privind crearea grupurilor de lucru pentru proiecte/achiziții specifice (de ex. Auditul Extern)
- 2019-2022 Diverse circulare ale Ministerului Finanțelor pe domeniul achizițiilor publice
- 2019-2022 Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile
- 2019-2022 HG 212 din 07.03.2018 Regulamentul privind deșeurile de echipamente electrice și electronice
- 2019-2022 Proces 691 Realizarea achizițiilor
- 2019-2022 Proces 699 Elaborarea, monitorizarea și raportarea executării Planului de achiziții
- 2019-2022 Regulamentul cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în cadrul operațiunilor efectuate de Banca Națională a Moldovei, HCE, Nr.48 din 16.02.2017

Cheltuieli și achiziții în domeniul tehnologiilor informaționale și securității informaționale

- 2019-2022 Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.1995, cu modificările ulterioare
- 2019-2022 LEGE Nr. 234 din 03-10-2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare
- 2019-2022 Politica Băncii Naționale a Moldovei cu privire la Tehnologia Informației și Comunicațiilor
- 2019-2022 Regulament cu privire la gestiunea Tehnologiei Informației și Comunicațiilor în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, HCE, Nr.59 din 28.03.2018
- 2019-2022 Lege Nr. 114 din 18-05-2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică
- 2019-2022 Standarde internaționale în domeniul tehnologiei informaționale
- 2019-2022 Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile
- 2019-2022 Regulament cu privire la gestionarea Paginii-web oficiale a Băncii Naționale a Moldovei
- 2019-2022 Proceduri și norme aprobate la nivel de șef de subdiviziune privind gestiunea resurselor informaționale (de ex. privind monitorizarea resurselor informaționale, gestiunea incidentelor, norme de gestiune a stațiilor de lucru
- 2020-2022 Politica de securitate a informației a Băncii Naționale a Moldovei HCS, Nr.22 din 27.07.2020
- 2020-2022 Politica de continuitate a activității Băncii Naționale a Moldovei, HCS, Nr.2 din 14.04.2020
- 2019-2022 Standardele de Securitate a Informației a Băncii Naționale a Moldovei, HCS, Nr.2 din 15.02.2017
- 2020-2022 Regulament privind utilizarea securizată a informațiilor în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, HCE, Nr.105 din 16.04.2020
- 2020-2022 Regulamentul privind gestiunea continuității activității Băncii Naționale a Moldovei, HCE, Nr.116 din 07.05.2020
- 2019-2022 Procedura de gestiune a riscurilor de securitate a informației în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, Guvernator, 05.04.2019
- Procesele la nivel de DTI ;I DMCASI (capitol 6. Consolidarea rezilienței și agilității instituționale)

Cheltuieli și achiziții în domeniul administrare și securitate

- 2019-2022 Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.1995, cu modificările ulterioare
- 2019-2022 LEGE Nr. 121 din 04-05-2007 privind administrarea și deținerea proprietății publice
- 2019-2022 LEGE Nr. 721 din 02-02-1996 privind calitatea în construcții
- 2019-2022 LEGE Nr. 283 din 04-07-2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază
- 2019-2022 HG Nr. 361 din 25-06-1996 cu privire la asigurarea calității construcțiilor
- 2019-2022 LEGE Nr. 186 din 10-07-2008 securității și sănătății în muncă
- 2019-2022 HOTĂRÂRE Nr. 1209 din 08-11-2007 cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică

- 2019-2022 LEGE Nr. 116 din 18-05-2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase*
- 2019-2022 Regulament privind cerințele de securitate și sănătate în muncă pentru utilizarea echipamentelor individuale de protecție și de lucru precum și asigurarea angajaților BNM cu materiale igienico-sanitare Viceguvernator, 18.02.2019
- 2019-2022 Regulament privind activitatea cantinei din cadrul Băncii Naționale a Moldovei, Viceguvernator, 11.05.2017
- 2019-2022 Regulament de organizare și funcționare a Centralei Termine a Băncii Naționale a Republicii Moldova, Viceguvernator, 22.10.2018
- 2019-2022 Regulament privind activitatea casei de odihnă „La Nistru” și oficiului de protocol nr.9 ale Băncii Naționale a Moldovei, HCE, Nr.33 din 18.02.2016
- 2019-2022 Regulament privind controlul în producție referitor la respectarea cerințelor securității industriale la obiectele industriale periculoase ale Băncii Naționale a Moldovei, Viceguvernator, 28.09.2010
- 2022 Instrucțiune cu privire la exploatarea echipamentului cu raze X (RAPISCAN - 620 XR), radioprotecția personalului, Guvernator, 17.01.2022
- 2019-2022 Instrucțiunea privind utilizarea autovehiculelor de serviciu aflate în proprietatea Băncii Naționale a Moldovei, Guvernator, 19.02.2016
- 2019-2022 Instrucțiune privind modul de exploatare și evidență al anvelopelor la mijloacele de transport al Băncii Naționale a Moldovei, Viceguvernator, 25.11.2005
- 2019-2022 Proces 698 Gestiunea activelor materiale și imobilizărilor necorporale
- 2019-2022 Proces 701 Gestionarea cantinei BNM
- 2019-2022 Proces 691 Gestiunea utilizării resurselor energetice și a apei
- 2019-2022 Proces 690 Gestiunea deservirii mașinilor, utilajului, sistemelor, instalațiilor și tehnicii de calcul
- 2019-2022 Regulamentul privind modul de organizare a evidenței activelor materiale și nemateriale aflate în patrimoniul Băncii Naționale a Moldovei, HCA nr. 269 din 25.12.2008 (aprobat HCE nr.48 din 01.10.2015)
- 2019-2022 Ordinul guvernatorului privind împuternicirile de vizare și semnare a contractelor, rapoartelor, documentelor de plată, de casă și contabile, precum și a altor documente bancare, care consemnează operațiunile economice și financiare ale Băncii Naționale a Moldovei (cu modificările ulterioare) nr.335 din 28.11.2018
- 2019-2022 Ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor cu privire la aprobarea Normelor de parcurs și exploatare a anvelopelor pentru mijloacele de transport auto nr.124 din 29.07.2005
- 2019-2022 Ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor privind aprobarea normativelor temporare în domeniul transportului auto nr.98 din 06.06.2005
- 2019-2022 Diverse norme, prețuri și limite interne stabilite prin ordine ale Guvernatorului sau aprobate la nivel de Viceguvernator

Cheltuieli și achiziții în domeniul operațiuni cu numerar

- 2022 Instrucțiune cu privire la operațiunile cu numerar în Banca Națională a Moldovei, HCE, Nr.151 din 21.07.2022
- 2019-2022 Regulamentul privind modul de organizare a evidenței activelor materiale și nemateriale aflate în patrimoniul Băncii Naționale a Moldovei, HCA nr. 269 din 25.12.2008 (aprobat HCE nr.48 din 01.10.2015)

Cheltuieli de reprezentanță

- 2019-2022 Regulamentul privind cheltuielile de reprezentanță, aprobat prin HCE nr.238 din 08.09.2016
- 2019-2022 Instrucțiunea privind organizarea și efectuarea operațiunilor contabile și documentelor aferente acestora în BNM, aprobat de Viceguvernatorul BNM nr. 11- 01104/375 din 31.12.2014
- 2019-2022 Înregistrări contabile aferente cheltuielilor de reprezentanță în Banca Națională a Moldovei nr.11-01204/107 din 30.12.2005, cu modificările ulterioare
- 2019-2022 Ordinul guvernatorului privind împuternicirile de vizare și semnare a contractelor, rapoartelor, documentelor de plată, de casă și contabile, precum și a altor documente bancare, care consemnează operațiunile economice și financiare ale Băncii Naționale a Moldovei (cu modificările ulterioare) nr.335 din 28.11.2018

Amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale

- 2019-2022 Politica de contabilitate a Băncii Naționale a Moldovei
- 2019-2022 Standardele internaționale de raportare financiară
- 2019-2022 Regulamentul privind modul de organizare a evidenței activelor materiale și imobilizărilor necorporale, aprobat prin HCE nr.48 din 01.10.2015 (cu modificările ulterioare)
- 2020-2022 Catalogul privind clasificarea și durata de funcționare utilă a imobilizărilor corporale și necorporale Viceguvernator, Nr.11-01101/1 din 31.12.2020
- 2019-2022 Instrucțiunea privind organizarea și efectuarea operațiunilor contabile și documentelor aferente acestora în Banca Națională a Moldovei, aprobată de Viceguvernatorul BNM cu nr.11-01104/375 din 31 decembrie 2014 (cu modificările ulterioare)
- 2019-2022 Înregistrări contabile privind operațiunile cu imobilizări corporale și necorporale și cu alte bunuri materiale nr.11-01204/146 din 14.05.2015
- 2019-2022 Ordinul guvernatorului privind împuternicirile de vizare și semnare a contractelor, rapoartelor, documentelor de plată, de casă și contabile, precum și a altor documente bancare, care consemnează operațiunile economice și financiare ale Băncii Naționale a Moldovei (cu modificările ulterioare) (nr.321 din 10.11.2016, nr.335 din 28.11.2018)

Sursă: Lista a fost întocmită de către responsabilii din cadrul BNM, la solicitarea echipei de audit.

Mandatul legal și scopul auditului

Misiunea de audit a fost desfășurată în temeiul prevederilor art.3 alin.(1), art.5 alin.(1) lit. a), art.31 alin.(1) lit. b) și art.32, alin.(7) din Legea nr.260 din 07.12.2017⁹⁶, în temeiul prevederilor art.21 din Legea nr.548 din 21.07.1995⁹⁷ și conform Programului activității de audit pe anul 2023, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.65 din 22.12.2022 (cu modificările ulterioare), în scopul evaluării conformității devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei pe anii 2019-2022, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul normativ aplicabil.

În vederea realizării scopului propus și reieșind din riscurile identificate, au fost stabilite următoarele obiective specifice de audit:

(i) *Obiectivul nr.1: Există un cadru normativ exhaustiv și transparent, dezvoltat prin acte interne suficiente la planificarea și executarea de către BNM a devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții?*

(ii) *Obiectivul nr.2: A asigurat BNM elaborarea și executarea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții conform cadrului normativ aplicabil?*

(iii) *Obiectivul nr.3: Procedurile de achiziții publice de bunuri, lucrări și servicii au fost efectuate de către BNM în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicat?*

Abordarea auditului

Misiunea de audit public extern s-a desfășurat la BNM, fiind realizată în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI 100, ISSAI 400 și ISSAI 4000)⁹⁸ și cu Ghidul privind auditul conformității, aprobat de Curtea de Conturi.

Abordarea auditului public extern s-a bazat pe riscuri, ce presupune orientarea activității de audit asupra acelor procese din cadrul BNM care sunt predispuse unor neconformități semnificative. Angajamentul auditului a fost cel de raportare directă, prin urmare procesele auditate au fost evaluate în raport cu criteriile de audit extrase din prevederile cadrului normativ aplicabil, iar asigurarea limitată oferită ne permite în baza constatărilor susținute de probele de audit să formulăm concluzia generală.

Probele de audit au fost colectate la fața locului prin examinarea rapoartelor, documentelor primare și extraselor din înregistrările în sistemele informaționale ale entității; calcularea și compararea informațiilor prezentate; analiza dosarelor de achiziții; suprapunerea informațiilor din documentele primare cu informațiile înregistrate în devizele de cheltuieli și în alocațiile pentru investiții, precum și interviuarea persoanelor responsabile din cadrul BNM.

Paragraful din raport/ referință la riscul testat	Criteriile de audit	Tehnicile de audit aplicate	Dimensiunea eșantionului
1	2	3	4
Obiectivul specific nr.1: Există un cadru normativ exhaustiv și transparent, dezvoltat prin acte interne suficiente la planificarea și executarea de către BNM a devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții?			
Paragraful 4.1.1 Riscul 1.1. Nedefinirea în cadrul normativ a noțiunilor	-,Regulamentul privind elaborarea și executarea Bugetului BNM, aprobat prin HCE nr.321 din 17.11.2016”; noțiunea de buget este definită astfel – „o previziune	Interviurearea responsabililor/cererea explicațiilor scrise.	-

⁹⁶ Legea nr.260 din 07.12.2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova.

⁹⁷ Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995.

⁹⁸ Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI”.

<p>de „deviz de cheltuieli” și „alocațiilor pentru investiții”.</p>	<p>detaliată a veniturilor, cheltuielilor și alocațiilor pentru investiții, pe o perioadă determinată de timp și care servește ca instrument esențial pentru gestionarea activității economico-financiară a BNM”.</p> <p>Prevederile Legii nr.548-XIII din 21.07.1995: „anual, toate cheltuielile administrative și investițiile capitale ale BNM se prevăd în devizul de cheltuieli și, respectiv, în alocațiile pentru investiții”.</p>		
<p>Paragraful 4.1.1 Riscul 1.2 <i>Actele normative aprobate de către BNM, ce reglementează planificarea și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții, nu asigură transparența în procesul decizional și unele necesită revizuire.</i></p>	<p>În scopul îndeplinirii atribuțiilor sale, BNM are dreptul să emită hotărâri, regulamente, instrucțiuni și ordonanțe, dar numai actele normative care s obligatorii pentru bănci și pentru alte persoane juridice și fizice se publică în Monitorul Oficial al RM⁹⁹.</p> <p>Actele normative aprobate de către BNM, ce reglementează planificarea și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții, sunt de uz intern și sunt disponibile doar pe pagina-web internă a BNM.</p>	<p>Examinarea actelor normative interne aprobate de către BNM.</p>	<p>-</p>
<p>Obiectivul specific nr.2: A asigurat BNM elaborarea și executarea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții conform cadrului normativ aplicabil ?</p>			
<p>Paragraful 4.2.2 Riscul 2.1 <i>Salarizarea angajaților BNM s-a efectuat cu abateri de la cadrul regulamentar.</i></p>	<p>Salarizarea angajaților BNM s-a efectuat în conformitate cu Legea nr.847 din 14.02.2002¹⁰⁰ și cu Regulamentul aprobat de către Consiliul de supraveghere al BNM¹⁰¹.</p>	<p>Examinarea documentelor ce țin de salarizarea angajaților BNM, dacă a fost efectuată în limitele mijloacelor prevăzute în Fondul de salarizare al BNM pentru fiecare an gestionar, definit de Comitetul executiv și aprobat de către Consiliul de supraveghere al BNM.</p>	<p>Cheltuieli cu personalul (9150) – la nivel mediu de 99%, inclusiv anual în conformitate cu criteriul stabilit >1%, anual au fost selectate categoriile:</p> <p>i) Cheltuieli privind retribuirea personalului scriptic – 87%;</p> <p>ii) Cheltuieli privind premiile și alte drepturi acordate personalului BNM -7%;</p> <p>iii) Cheltuieli privind retribuirea personalul nescriptic – 3% etc.</p>
<p>Paragraful 4.2.3 Riscul 2.2 <i>Întocmirea neconformă a documentelor ce țin de deplasările de serviciu și de deplasările privind pregătirea și perfecționarea personalului.</i></p>	<p>În procesul de delegare a salariaților/ pregătirea și perfecționarea personalului și de gestionare a cheltuielilor aferente, BNM se ghidează în special de prevederile Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din RM, aprobat prin HG nr.10 din 05.01.2012, Codul muncii al Republicii Moldova nr.154-XV/2003. Calculele se efectuează conform normelor diurnelor și plafoanelor de cazare pe categorii a</p>	<p>Examinarea - ,Raportului privind executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții”, -Invitațiilor, Ordinilor, Notelor de serviciu etc. - dosarelor de achiziții a biletelor avia;</p>	<p>Cheltuieli pentru deplasare în interes de serviciu, pe un eșantion reprezentativ de 71,6% (1 339,7 mii lei) în anul 2019 și 75,1% (1138,5 mii lei) în anul 2022, selectate după criteriul mărimii valorii executate.</p>

⁹⁹ Art.11 din Legea nr.548 din 21.07.1995.

¹⁰⁰ Art.25¹ din Legea salarizării nr.847-XV din 14.02.2002.

¹⁰¹ HCS nr.15 din 11.07.2018 „Regulamentul privind salarizarea angajaților BNM” (cu modificările ulterioare).

	persoanelor delegate, stabilite în Anexa nr.2 la Regulament.	<ul style="list-style-type: none"> - deconturilor de avans; - documentelor confirmative a plăților din deplasări; - rapoartele de deplasare - certificatele de instruire etc. <p>Calcularea și compararea informațiilor prezentate.</p>	<p><i>Cheltuielilor pentru pregătirea și perfecționarea personalului</i>, pe un eșantion reprezentativ de 58,6% (1 329,5 mii lei) în anul 2019, 78,3% (479,6 mii lei) în anul 2020 și 78,0% (778,2 mii lei) în anul 2022, selectate după criteriul mărimii valorii executate.</p> <p>Cheltuielilor pentru servicii prestate, pe un eșantion reprezentativ de 95,0% (462,5 mii lei) în anul 2019, 70,5% (86,3 mii lei) în anul 2020 și 88,0% (443,4 mii lei) în anul 2022, selectate după criteriul mărimii valorii executate.</p> <p>Cheltuielilor pentru asistență tehnică, pe un eșantion reprezentativ de 85,9% (195,2 mii lei) în anul 2019, 100,0% (2,4 mii lei) în anul 2020 și 95,3% (117,08 mii lei) în anul 2022, selectate după criteriul mărimii valorii executate.</p>
<p>Paragraful 4.2.4 Riscul 2.3 <i>Reglementările interne privind cheltuielile de reprezentanță ale BNM nu conțin expres prevederi privind procesul de promovare a imaginii BNM.</i></p>	<p>Regulamentul privind cheltuielile de reprezentanță aprobat de către Comitetul executiv¹⁰², stabilește modul de planificare și efectuare a cheltuielilor de reprezentanță pentru organizarea primirii delegațiilor străine, membrilor misiunilor de asistență tehnică, persoanelor oficiale din RM și a personalităților remarcabile care vizitează BNM. Regulamentul menționat mai sus, a fost aprobat de către BNM în limitele aprobate prin HG nr.101 din 30.01.2018¹⁰³.</p>	<p>Examinarea „Raportului privind executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții”.</p> <ul style="list-style-type: none"> -notele de serviciu, Ordinele etc. -devizele de cheltuieli aprobate pentru delegații; - facturile fiscale; - actele de predare-primire a serviciilor și bunurilor ; - actele de casare - dispozițiile de eliberare a monedelor comemorative etc. 	<p>Toată populația pentru anii 2020-2022 și 79% pentru anul 2019.</p>
<p>Paragraful 4.2.5 Riscul 2.4 <i>Executarea cheltuielilor sociale în lipsa actelor normative aprobate și</i></p>	<p>Conform art.8 din Legea nr.1585 din 27.02.1998¹⁰⁴, volumul serviciilor prestate în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală poate fi extins în temeiul condițiilor asigurării facultative de sănătate.</p>	<p>Evaluarea dacă controalele-cheie au funcționat eficient și continuu în perioada 2019-2022.</p>	<p>A fost testată toată populația ținând cont de nivelul riscurilor, precum și de faptul că populația este mică.</p>

¹⁰² Regulamentul privind cheltuielile de reprezentanță, aprobat prin HCE nr.238 din 08.09.2016 (cu modificările ulterioare).

¹⁰³ HG nr.101 din 30.01.2018 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de utilizare a mijloacelor financiare pentru deservirea delegațiilor și persoanelor oficiale străine”.

¹⁰⁴ Legea nr.1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

<p><i>documentelor justificative.</i></p>	<p>În baza Hotărârilor Consiliului de supraveghere au fost acordate ajutoare materiale pensionarilor, invalizilor foștilor angajați ai BNM.</p> <p>Casa de odihnă „La Nistru” situată în satul Molovata Nouă raionul Dubăsari și oficiul de protocol nr.9 situat în satul Holercani, raionul Dubăsari reprezintă obiective de menire social-culturală și sunt părți a patrimoniului BNM.</p>	<p>Examinarea activităților întreprinse pentru a asigura că subiectul supus auditului (executarea cheltuielilor sociale) este reglementat, procesul derulează eficient și cheltuielile executate sunt justificate prin documente confirmative.</p> <p>Verificarea dacă toate cheltuielile sociale executate de către BNM se regăsesc și în cadrul național.</p>	<p>În perioada auditată, cea mai semnificativă pondere de executare a cheltuielilor sociale se înregistrează pentru: (i) asigurări facultative de sănătate – 1 657,05 mii lei, (ii) ajutor material pensionarilor, invalizilor – 1 188,5 mii lei, (iii) cheltuieli de întreținere și reparație a obiectelor social-culturale Casa de odihnă „La Nistru” – 281,8 mii lei, (iv) cheltuieli de întreținere și reparație a obiectelor social-culturale oficiul de protocol nr.9 din Holercani – 227,7 mii lei și alte cheltuieli.</p>
<p>Paragraful 4.2.6 Riscul 2.5 Necorelarea alocațiilor aprobate anual pentru produsele alimentare în Planurile de achiziții și devizele de cheltuieli aprobate pentru Cantina BNM.</p>	<p>Activitatea cantinei se desfășoară în conformitate cu prevederile HG nr.1209 din 08.11.2007 „cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică”, legislația în domeniu a RM, ordinele și dispozițiile conducerii BNM și Regulamentul privind activitatea cantinei din cadrul BNM¹⁰⁵.</p> <p>Procedura privind modalitatea achiziționării produselor alimentare pentru cantina BNM, din 05.12.2011.</p>	<p>Examinarea -Planurilor de achiziții inclusiv cele pentru procurarea produselor alimentare;</p> <p>- Dosarele de achiziții prin valoare mică;</p> <p>-contractele, facturile fiscale, actele de predare-primire etc.</p> <p>Calcularea și compararea informațiilor prezentate.</p> <p>Suprapunerea informațiilor din documentele primare cu informațiile înregistrate în devizele de cheltuieli și în alocațiile pentru investiții precum și interviuarea persoanelor responsabile din cadrul BNM.</p>	<p>A fost testată toată populația ținând cont de nivelul riscurilor, precum și de faptul că populația este mică.</p>
<p>Obiectivul specific nr.3: Procedurile de achiziții publice de bunuri, lucrări și servicii au fost efectuate de către BNM în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicat ?</p>			
<p>Paragraful 4.3.1 Riscul 3.1 Nevalorificarea mijloacelor financiare planificate pentru achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor în perioada auditată.</p>	<p>-Legea nr.131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice.</p> <p>- HG nr.1419 din 28.12.2016 „pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice.</p> <p>-Instrucțiune privind modul de planificare, organizare și desfășurare a achizițiilor în Banca Națională a Moldovei, nr. 218 din 16.08.2019</p>	<p>Analiza valorificării mijloacelor financiare planificate pentru achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor în perioada auditată.</p>	<p>-</p>

¹⁰⁵ Pct.8 „operațiuni privind achiziționarea și utilizarea produselor alimentare în Cantina BNM” din Instrucțiunea privind organizarea și efectuarea operațiunilor contabile și documentelor aferente acestora în BNM, nr.11-01104/375 din 31.12.2014.

	(modificat prin HCE nr. 193 din 30.09.2021 și HCE nr. 42 din 23.02.2023) La planificarea contractelor de achiziții publice ¹⁰⁶ , una din condițiile de planificare a contractului de achiziții publice este cunoașterea exactă a necesităților de bunuri, lucrări sau servicii, iar Planul se modifică ori se completează dacă apar modificări în buget și, respectiv, sunt identificate noi resurse financiare ¹⁰⁷ .		
Paragraful 4.3.1 Riscul 3.2 <i>Divizarea achizițiilor în scopul de a evita o altă procedură de achiziție.</i>	Legea nr.131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice. - Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.218 din 16.08.2019 „Instrucțiune privind modul de planificare, organizare și desfășurare a achizițiilor în Banca Națională a Moldovei”. - pagina oficială www.mtender.gov.md , Ordinul MF nr.157 din 14.09.2018 cu privire la aprobarea Programului de utilizare experimentală a Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender) -pagina oficială www.achizitii.md ; Ordinul MF nr.18 din 20.06.2016 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la utilizarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (SIA RSAP)	Evaluarea sistemului de control intern – evaluarea gradului de eficiență a activității și nivelului de funcționare a controlului intern; Verificarea documentelor – verificarea corectitudinii întocmirii documentelor, aplicării procedurilor de achiziții conforme cadrului normativ și verificarea neadmiterii divizării achizițiilor de același tip în scopul de a evita efectuarea acestora prin alt tip de achiziție cu cerințe mai stricte; Examinare prin testare – analiza aspectelor, întru identificarea și prevenirea activităților frauduloase.	Eșantion reprezentativ în mediu de 76,4% de proceduri de achiziții organizate în perioada 2019-2022: în anul 2019 – 76,1%, în anul 2020 - 71,7%, în anul 2021 – 76,9% și în anul 2022 – 80,9%.
Paragraful 4.3.2 Riscul 3.3 <i>Estimarea valorilor majorate pentru achiziții și selectarea ofertelor câștigătoare la cele mai mari prețuri.</i>	Legea nr.131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice. - Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.218 din 16.08.2019 „Instrucțiune privind modul de planificare, organizare și desfășurare a achizițiilor în Banca Națională a Moldovei”. - pagina oficială www.mtender.gov.md , Ordinul MF nr.157 din 14.09.2018 cu privire la aprobarea Programului de utilizare experimentală a Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender) -pagina oficială www.achizitii.md ; Ordinul MF nr.18 din 20.06.2016 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la utilizarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (SIA RSAP)	Evaluarea sistemului de control intern – evaluarea gradului de eficiență a activității și nivelului de funcționare a controlului intern; - verificarea documentelor – verificarea corectitudinii întocmirii documentelor primare; - examinare prin testare – verificarea existenței bunurilor/ serviciilor achiziționate.	Eșantion reprezentativ în mediu de 76,4% de proceduri de achiziții organizate în perioada 2019-2022: în anul 2019 – 76,1%, în anul 2020 - 71,7%, în anul 2021 – 76,9% și în anul 2022 – 80,9%. Mijloacele executate în perioada 2019-2022 pentru reparația clădirii, utilajului și transportului (clădirii) la 100%.

¹⁰⁶ Art.4 din Legea nr.131 din 03.07.2015; HG nr.1419 din 28.12.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice”.

¹⁰⁷ Pct.13 din HG nr.1419 din 28.12.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice”.

		- verificarea aplicării criteriului stabilit de BNM „la cel mai mic preț”.	
Paragraful 4.4 Riscul 4.1 <i>Neimplementarea sistemului de control intern.</i>	<p>- Art.26 din Legea nr.548-XIII din 21.07.1995 cu privire la BNM;</p> <p>- Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern;</p> <p>- Hotărârea Consiliului de administrare al BNM nr.72 din 08.04.2010 „privind aprobarea Regulamentului privind Sistemul de Control Intern în cadrul BNM”;</p> <p>- Hotărârea CS al BNM nr.32 din 12.12.2019 „privind aprobarea Regulamentului cu privire la funcționarea Departamentului Audit Intern al BNM”.</p> <p>BNM are un organ de audit intern, constituit din specialiști cu competențe în domeniile auditului, contabilității, finanțelor și tehnologiilor informaționale. DAI este o subdiviziune structurală independentă, care din punct de vedere funcțional este subordonată și raportează Consiliului de supraveghere/Comitetului de audit, iar din punct de vedere administrativ se subordonează Guvernatorului BNM</p>	<p>Examinarea actelor normative interne aprobate de către BNM.</p> <p>Evaluarea sistemului de control intern – evaluarea gradului de eficiență a activității și nivelului de funcționare a controlului intern.</p>	-

Domeniile și valorile auditate sunt prezentate în Tabelul nr.1 și Tabelul nr.2.

Tabelul nr.1

Cheltuielile selectate spre auditare din totalul cheltuielilor administrative executate de către BNM pe parcursul anilor 2019-2022

(mii lei)

Nr. Contului	Domeniul auditat	Anul 2019		Selectat spre auditare	Anul 2020		Selectat spre auditare	Anul 2021		Selectat spre auditare	Anul 2022		Selectat spre auditare	Criteriul de selecție
		Executat	Pondere a în total		Executat	Pondere a în total		Executat	Pondere a în total		Executat	Pondere a în total		
9130	Cheltuieli privind serviciile acordate BNM	1.062,23	100%	83%	1.343,95	100%	88%	1.280,70	100%	92%	4.136,66	100%	96%	>15%
9133	Cheltuieli privind serviciile de audit și consulting	878,07	83%	V	708,59	53%	V	1.181,46	92%	V	2.890,24	70%	V	
9135	Alte cheltuieli privind serviciile acordate	26,75	3%	-	480,80	36%	V	13,99	1%	-	1.094,06	26%	V	
9136	Cheltuieli pentru participării în diferite organizații internaționale	157,41	15%	-	154,56	12%	-	85,25	7%	-	152,36	4%	-	
9150	Cheltuieli cu personalul	129.845,4	100%	99%	121.884,2	100%	100%	127.749,6	100%	99%	173.559,4	100%	100%	>1%
9151	Cheltuieli privind retribuirea personalului scriptic	111.783,65	86%	V	106.151,8	87%	V	111.039,22	87%	V	151.210,9	87%	V	
9152	Cheltuieli privind premiile și alte drepturi acordate personalului BNM	8.598,02	7%	V	9.222,49	8%	V	9.344,70	7%	V	12.871,85	7%	V	
9154	Cheltuieli privind retribuirea personalul nescriptic	3.603,53	3%	V	3.994,22	3%	V	4.073,56	3%	V	4.480,10	3%	V	
9155	Alte cheltuieli privind plățile de stimulare	616,69	0%	-	1.196,80	1%	V	2.161,10	2%	V	1.219,05	1%	V	
9156	Cheltuieli privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă achitate din contul angajatorului	388,00	0%	-	470,07	0%	-	476,45	0%	-	637,80	0%	-	

9157	Cheltuieli privind delegarea personalului BNM	1.871,59	1%	V	111,77	0%	-	50,39	0%	-	1.515,30	1%	V	
9158	Cheltuieli privind pregătirea și perfecționarea personalului	2.983,89	2%	V	737,11	1%	V	604,16	0%	-	1.624,41	1%	V	
9160	Cheltuieli privind asigurările obligatorii și facultative	34.287,40	100%	100%	33.430,79	100%	100%	36.842,04	100%	100%	49.631,04	100%	100%	>15%
9161	Contribuțiile asigurărilor sociale	28.633,25	84%	V	28.448,21	85%	V	36.733,31	100%	V	49.529,31	100%	V	
9162	Primele de asigurare obligatorie de asistență medicală	5.597,62	16%	V	4.916,17	15%	V	8,55	0%	-		0%	-	
9163	Cheltuieli privind asigurarea personalului BNM	3,09	0%	-	2,62	0%	-	5,18	0%	-	3,68	0%	-	
9164	Cheltuieli privind asigurarea patrimoniului BNM	53,44	0%	-	63,79	0%	-	95,00	0%	-	98,05	0%	-	
9210	Cheltuieli generale	13.278,5	100%	98%	14.047,7	100%	98%	13.979,3	100%	98%	15.401,9	100%	98%	>2%
9213	Cheltuieli de reprezentanță	790,02	6%	V	100,74	1%	-	308,86	2%	V	498,71	3%	V	
9214	Cheltuieli poștale, telegrafice și alte tipuri de telecomunicații	539,20	4%	V	434,03	3%	V	395,82	3%	V	461,39	3%	V	
9215	Cheltuieli pentru lucrările tipografice și publicitate	183,56	1%	-	167,68	1%	-	207,46	1%	-	226,80	1%	-	
9216	Cheltuieli pentru măsurile de protecție civilă		0%	-	2,66	0%	-	0,77	0%	-	0,03	0%	-	
9217	Cheltuieli privind protecția muncii	27,50	0%	-	22,91	0%	-	29,87	0%	-	29,10	0%	-	
9218	Cheltuieli privind deservirea sistemelor informaționale	11.738,21	88%	V	13.319,66	95%	V	13.036,48	93%	V	14.185,82	92%	V	
9230	Alte cheltuieli generale	1.688,03	100%	86%	2.013,26	100%	81%	2.011,32	100%	87%	2.627,56	100%	85%	>10%
9231	Cheltuieli cu rechizite de birou	92,68	5%	-	126,19	6%	-	30,53	2%	-	78,01	3%	-	
9232	Cheltuieli cu cărți, reviste, publicații și abonamente	113,54	7%	-	89,74	4%	-	109,31	5%	-	105,88	4%	-	

9233	Cheltuieli cu materiale consumabile	379,13	22%	V	403,42	20%	V	334,28	17%	V	506,09	19%	V	
9234	Cheltuieli cu echipamentul de protecție	33,00	2%	-	3,16	0%	-	9,59	0%	-	11,56	0%	-	
9236	Cheltuieli de judecată și taxele de stat	168,82	10%	V	687,94	34%	V	835,38	42%	V	739,15	28%	V	
9237	Alte cheltuieli generale	900,86	53%	V	537,36	27%	V	589,20	29%	V	980,52	37%	V	
9238	Cheltuieli cu dobânzi privind leasingul		0%	-	165,45	8%	-	103,03	5%	-	206,35	8%	-	
9250	Cheltuieli de întreținere și reparație	8.424,4	100%	94%	9.172,1	100%	92%	10.499,4	100%	95%	18.843,4	100%	96%	>5%
9251	Cheltuieli de întreținere a transportului auto de serviciu și specializat	302,22	4%	-	330,80	4%	-	410,53	4%	-	462,76	2%	-	
9252	Cheltuieli privind reparația clădirii, utilajului și transportului	553,04	7%	V	179,63	2%	-	844,97	8%	V	5.685,91	30%	V	
9253	Cheltuieli privind deservirea inventarului gospodăresc	64,39	1%	-	72,40	1%	-	36,86	0%	-	96,99	1%	-	
9254	Cheltuieli privind paza și asigurarea securității anti incendiare	937,15	11%	V	981,15	11%	V	979,20	9%	V	1.000,76	5%	V	
9255	Cheltuieli privind deservirea mijloacelor tehnice	2.523,09	30%	V	4.663,11	51%	V	5.360,81	51%	V	6.426,43	34%	V	
9256	Cheltuieli de încălzire și iluminat	2.227,77	26%	V	1.838,59	20%	V	1.887,03	18%	V	3.572,68	19%	V	
9257	Cheltuieli cu apa, canal și salubritate	178,54	2%	-	124,07	1%	-	112,80	1%	-	175,23	1%	-	
9258	Alte cheltuieli de întreținere și reparație	1.638,19	19%	V	982,36	11%	V	867,16	8%	V	1.422,60	8%	V	
9270	Cheltuieli privind scoaterea din uz a imobilizărilor corporale și necorporale și a altor active materiale	1,42	100%	77%	2,40	100%	100%	40,41	100%	100%	33,82	100%	100%	>70%
9271	Cheltuieli privind scoaterea din uz a imobilizărilor corporale	0,32	23%	-	2,40	100%	V	40,41	100%	V	33,82	100%	V	
9274	Alte cheltuieli din operațiuni cu imobilizările corporale și necorporale	1,10	77%	V		0%	-		0%	-	-	0%	-	

9290	Cheltuieli sociale	671,92	100%	83%	835,08	100%	92%	1.261,35	100%	94%	1.183,31	100%	100%	>20%
9291	Cheltuieli privind ocrotirea sănătății	244,36	36%	V	396,84	48%	V	720,58	57%	V	440,80	37%	V	
9292	Cheltuieli de întreținere și reparație a obiectelor social-culturale	114,83	17%	-	67,01	8%	-	81,43	6%	-	246,21	21%	V	
9295	Alte cheltuieli sociale	312,73	47%	V	371,23	44%	V	459,34	36%	V	496,30	42%	V	
9310	Cheltuieli privind deprecierea activelor și cu provizioane	81,05	100%	99%	0,59	100%	0%	0,96	100%	0%	2,50	100%	0%	Valori nesemnificative
9313	Cheltuieli privind deprecierea stocurilor	1,05	1%	-	0,59	100%	-	0,96	100%	-	2,50	100%	-	
9318	Cheltuieli cu provizioane pentru litigii	80,00	99%	-		0%	-		0%	-		0%	-	
9320	Cheltuieli privind amortizarea	30.078,35	100%	99%	29.560,28	100%	99%	26.496,19	100%	100%	27.991,16	100%	100%	>4%
9321	Cheltuieli privind amortizarea clădirilor	3.160,56	11%	V	3.144,74	11%	V	3.095,41	12%	V	3.116,38	11%	V	
9322	Cheltuieli privind uzura aparatelor și dispozitivelor de măsurare și reglare	16,60	0%	-	1,13	0%	-	0,85	0%	-	1,20	0%	-	
9323	Cheltuieli privind amortizarea tehnicii de calcul	6.422,12	21%	V	6.541,00	22%	V	4.075,93	15%	V	4.927,60	18%	V	
9324	Cheltuieli privind amortizarea altor imobilizări corporale, mașini și utilaje	6.320,00	21%	V	5.724,89	19%	V	5.210,66	20%	V	5.249,70	19%	V	
9325	Cheltuieli privind amortizarea altor mijloace de transport	330,19	1%	-	243,99	1%	-	11,29	0%	-	-	0%	-	
9326	Cheltuieli privind amortizarea instrumentelor și inventarului de uz gospodăresc	2.079,66	7%	V	1.976,50	7%	V	1.712,36	6%	V	1.159,18	4%	V	
9327	Cheltuieli privind amortizarea imobilizărilor necorporale	11.681,62	39%	V	11.856,12	40%	V	12.312,23	46%	V	13.454,43	48%	V	

9329	Cheltuieli privind amortizarea anvelopelor și acumulatorilor	67,60	0%	-	71,91	0%	-	77,46	0%	-	82,67	0%	-	
9350	Cheltuieli neafecurate activității de exploatare							105,00						Valori ne semnificative
9351	Cheltuieli cu amenzi, penalități și despăgubiri							105,00						
	TOTAL Cheltuieli administrative	219.418,7	100%	92%	212.290,4	100%	85%	220.266,2	100%	79%	293.410,6	100%	87%	

Sursă: Date sistematizate de către echipa de audit din descifrările devizului de cheltuieli prezentate de către persoanele responsabile din cadrul BNM.

Tabelul nr.2

Cheltuielile selectate spre auditare din totalul alocațiilor pentru investiții executate de către BNM pe parcursul anilor 2019-2022
(mii lei)

Nr. d/o	Denumirea	Anul 2019			Anul 2020			Anul 2021			Anul 2022			Executarea investițiilor în evoluție 2022/2019
		Executat	Ponderea în total	Selectat spre auditare	Executat	Ponderea în total	Selectat spre auditare	Executat	Ponderea în total	Selectat spre auditare	Executat	Ponderea în total	Selectat spre auditare	
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14=11-2</i>
1	Tehnică de calcul	3.661,9	27%	V	3.860,7	33%	V	3.128,9	15%	V	7.801,3	24%	V	4.139,4
2	Produse programate	6.249,4	45%	V	2.066,1	17%	V	7.106,5	35%	V	8.029,9	25%	V	1.780,5
3	Utilaj și echipament	152,0	1%	-	50,6	0%	-	37,5	0%	-	512,2	2%	V	360,2
4	Mijloace fixe de gospodărie	279,7	2%	-	1.691,2	14%	V	304,8	2%	-	466,1	1%	-	186,4
5	Lucrări de reconstrucție, construcție	0,0	0%	-	0,0	0%	-	0,0	0%	-		0%	-	0,0
6	Alte bunuri, servicii și lucrări	3.444,0	25%	V	4.147,6	35%	V	9.742,5	48%	V	15.466,7	48%	V	12.022,7
	Total	13.786,9	100%	97%	11.816,1	100%	100%	20.320,3	100%	98%	32.276,3	100%	97%	18.489,4
	Criteriu de selecție			>25%			>14%			>15%			>2%	

Anexa nr.3 Sinteza alocațiilor pentru investiții aprobate și executate în perioada 2019-2022 pentru proiecte cu termenul de execuție mai mare de un an

Proiecte noi, cu termenul de execuție mai mare de 1 an	2019			2020			2021			2022			Total executat pe proiect
	Alocații pentru investiții aprobate	Suma spre achitare în 2019	Efectiv la 31.12.2019 (achitări)	Alocații pentru investiții aprobate	Suma spre achitare în 2020	Efectiv la 31.12.2020	Alocații pentru investiții aprobate	Suma spre achitare în 2021	Efectiv la 31.12.2021	Alocații pentru investiții aprobate	Suma spre achitare în 2022	Efectiv la 31.12.2022 (achitări)	
TOTAL	151.802,00	6.616,00	3.444,01	144.630,00	30.325,00	4.147,58	157.866,00	56.276,00	9.742,75	175.898,00	54.141,00	15.466,72	32.801,06
Sistem de gestionare a resurselor corporative și operațiuni bancare (Transform BNM)	88.068,00	0,00	0,00	89.496,00	4.440,00	0,00	93.441,00	14.311,00	0,00	97.229,00	13.376,00	0,00	0,00
Modernizarea sistemului automatizat de plăți interbancare (SAPI)				6.328,00	6.328,00	0,00	6.617,00	6.617,00	2.649,00	4.076,00	4.076,00	4.067,31	6.716,31
Infrastructura pentru modernizarea sistemului automatizat de plăți interbancare (SAPI)				1.029,00	1.029,00	0,00	2.676,00	2.676,00	2.675,16				2.675,16
Soluția de plăți instant	13.856,00	0,00	0,00	17.530,00	5.280,00	0,00	17.482,00	7.139,00	0,00	16.429,00	5.898,00	0,00	0,00
Infrastructura pentru soluția de plăți instant	3.520,00	0,00	0,00	3.287,00	0,00	0,00	3.347,00	3.347,00	0,00	7.268,00	7.268,00	0,00	0,00
Dezvoltarea funcționalităților soluției pentru eficientizarea procesului de licențiere, autorizare și notificare	2.023,00	0,00	0,00	1.818,00	1.818,00	0,00							0,00
Sistemul de gestionare a proceselor	1.805,00	0,00	0,00	1.828,00	1.828,00	0,00	1.936,00	989,00	0,00	1.938,00	973,00	0,00	0,00
Linie automată pentru procesarea, fișicarea și ambalarea monedelor metalice				3.970,00	3.970,00	0,00	3.789,00	3.789,00	0,00	7.536,00	7.536,00	0,00	0,00
Consumabile pentru procesarea, fișicarea				200,00	200,00	0,00	64,00	64,00	0,00				0,00

și ambalarea monedelor metalice													
Extinderea capacităților de infrastructură							12.212,00	12.212,00	0,00	7.605,00	7.605,00	7.232,48	7.232,48
Echipament pentru soluția informatică de gestionare a operațiunilor cu numerar	263,00	0,00	0,00	244,00	0,00	0,00				258,00	0,00	0,00	0,00
Modernizarea Sistemului de arhivare electronică a documentelor (licențe suplimentare pentru digitalizarea arhivei BNM)										115,00	115,00	89,16	89,16
implementarea soluției informatice pentru organizarea activității cantinei										350,00	350,00	0,00	0,00
elaborarea proiectului de execuție pentru construcția cantinei și reconstrucția unor birouri	465,00	465,00	116,91	276,00	276,00	258,33							375,24
Implementarea soluției pentru eficientizarea procesului de monitorizare a transparenței acționarilor și analizei la distanță în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului	29.380,00	0,00	0,00										0,00
Extinderea funcționalităților soluției pentru eficientizarea procesului de licențiere, autorizare și notificare bazată pe	757,00	757,00	0,00										0,00

platforma Microsoft Dynamics CRM													
Dezvoltarea soluției informatice pentru Registrul riscurilor de credit	575,00	575,00	0,00										0,00
Modernizarea paginii web internă a BNM	315,00	0,00	0,00										0,00
Soluție pentru autentificarea multifactorială	1.184,00	1.184,00	1,58	1.729,00	1.729,00	988,61	611,00	611,00	610,35				1.600,54
Modernizarea Sistemului de arhivare electronică a documentelor (implementarea modulului SEAL for HR)										893,00	893,00	0,00	0,00
<i>sume care vor fi contractate și achitate în anul bugetar, dar executarea va fi în anii următori</i>	9.591,00	3.635,00	3.325,52	16.895,00	3.427,00	2.900,64	15.691,00	4.521,00	3.808,24	32.201,00	6.051,00	4.077,77	14.112,17

Sursă: Rapoartele privind executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale BNM pentru anii 2019-2022.

Anexa nr.4 Analiza unităților de personal și salariilor de bază stabilite pe funcții în perioada 2019-2022

(mii lei)

Funcția	Anul 2019			Anul 2022 (01.01.2022)			Anul 2022 (21.03.2022)			Evoluția salariului de bază, 21.03.2022 față de 01.01.2022	Evoluția salariului de bază, 21.03.2022 față de 01.01.2019
	Nr. de unități	Salariul de bază	Salariul de bază mediu lunar	Nr. de unități	Salariul de bază	Salariul de bază mediu lunar	Nr. de unități	Salariul de bază	Salariul de bază mediu lunar		
Conducerea BNM (membri CE)	5	714,8	143,0	5	786,4	157,3	5	786,4	157,3	0,0%	10,0%
Consilier al guvernatorului	4	262,85	65,7	3	200,95	67,0	3	298,2	99,4	48,4%	51,3%
Directori de departamente	15	829,4	55,3	15	903,05	60,2	16	1396,45	87,3	45,0%	57,8%
Directori adjuncți de departamente	8	299,35	37,4	8	350,25	43,8	8	434,95	54,4	24,2%	45,3%
Șefi de direcție	39	1173,8	30,1	39	1433,9	36,8	40	1935,05	48,4	31,6%	60,7%

Șefi adjuncți de direcție	24	619,5	25,8	28	775,95	27,7	29	1118,45	38,6	39,2%	49,4%
Șefi de secție/serviciu /arhivă	19	398,25	21,0	16	345,5	21,6	16	462,9	28,9	34,0%	38,0%
Șef adjunct al secției	6	120,1	20,0	4	91,4	22,9	4	121,5	30,4	32,9%	51,7%
Specialiști	318	3625,53	11,4	362	4485,4	12,4	373	6057,8	16,2	31,1%	42,4%
Secretari	6	89,4	14,9	6	105,9	17,7	6	138,95	23,2	31,2%	55,4%
Personal tehnic	75	741,07	9,9	74	842,8	11,4	74	1128,9	15,3	34,0%	54,4%
Total	519	8874,05	17,1	560	10321,45	18,4	574	13879,55	24,2	31,2%	41,4%

Sursă: Statele de personal aprobate de către Comitetul Executiv pentru anii 2019 și 2022.

Notă: Doar în anul 2019 s-a inclus sporul pentru acces la secretul de stat, care era valabil la acel moment și se includea în salariul de bază.

Anexa nr.5 Informații privind executarea alocațiilor planificate pentru achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor în perioada 2019-2022 (conform Planului de achiziții)

Denumirea	Anul 2019			Anul 2020			Anul 2021			Anul 2022			TOTAL		
	Planificat	Contractat	Executat	Planificat	Contractat	Executat	Planificat	Contractat	Executat	Planificat	Contractat	Executat	Planificat	Contractat	Executat
bunuri	33.703,91	13.871,86	11.744,42	43.012,00	12.972,00	7.873,42	64.428,41	35.811,00	24.629,83	49.058,11	25.090,73	23.107,18	190.202,4	87.745,6	67.354,9
servicii	165.100,35	21.037,32	17.555,26	126.197,00	20.863,00	10.681,70	141.737,00	30.249,00	20.108,32	124.244,42	20.435,38	17.744,93	557.278,8	92.584,7	66.090,2
lucrări	19.855,00	601,72	420,29	8.590,00	0,00	0,00	8.735,00	6.209,00	613,00	6.344,00	888,59	849,74	43.524,0	7.699,3	1.883,0
TOTAL	218.659,26	35.510,90	29.719,97	177.799,00	33.835,00	18.555,12	214.900,41	72.269,00	45.351,15	179.646,53	46.414,70	41.701,85	791.005,2	188.029,6	135.328,1
		16,2%	13,6%		19,0%	10,4%		33,6%	21,1%		25,8%	23,2%		23,8%	17,1%

Sursă: Informație sintetizată de către echipa de audit din Rapoartele de sinteză privind executarea Planului de achiziții al BNM.

Anexa nr.6 Informații privind procedurile de achiziții planificate, realizate și numărul contractelor încheiate de către BNM în perioada 2019-2022 (conform Planului de achiziții)

Proceduri de achiziție (p/a)	Anul 2019			Anul 2020			Anul 2021			Anul 2022		
	Nr. p/a planificate	Nr. p/a realizate	Nr. contractelor încheiate	Nr. p/a planificate	Nr. p/a realizate	Nr. contractelor încheiate	Nr. p/a planificate	Nr. p/a realizate	Nr. contractelor încheiate	Nr. p/a planificate	Nr. p/a realizate	Nr. contractelor încheiate
Licitații deschise	25	14	41	23	14	42	27	21	50	26	18	44
COP	17	5	13	18	10	11	19	10	19	17	11	16
Negociere fără publicare	11	9	10	9	6	4	6	5	5	5	5	7
Contracte de mică valoare	128	97	306	113	96	149	115	94	144	138	116	212

Art. 5 alin. (1) lit. g) din Legea 131/2015 (exceptii)			1							6	1	2
Nr. procedurilor de achiziție	181	125	371	163	126	206	167	130	218	192	151	281
<i>Nivelul de executare (%)</i>		69,1%			77,3%			77,8%			78,6%	

Sursă: Informație sintetizată de către echipa de audit din Rapoartele de sinteză privind executarea Planului de achiziții al BNM.

Anexa nr.7 Informații privind numărul contractelor încheiate, valoarea contractată și executată în perioada 2019-2022, după tipul procedurii de achiziție (contracte încheiate pe an calendaristic)

Tipul procedurii de achiziție	Anul 2019			Anul 2020			Anul 2021			Anul 2022			Total executat (mii lei)	Ponder ea în totalul achizițiilor, %
	Nr. contractelor	Valoarea a contractată (mii lei)	Valoarea executată (mii lei)	Nr. contractelor	Valoarea a contractată (mii lei)	Valoarea a executată (mii lei)	Nr. contractelor	Valoarea a contractată (mii lei)	Valoarea executată (mii lei)	Nr. contractelor	Valoarea a contractată (mii lei)	Valoarea executată (mii lei)		
Negociere fără publicare	10	6.381,7	4.803,6	6	5.639,4	5.832,3	6	15.847,8	4.698,4	9	6.617,2	5.007,0	20.341,3	14,1%
Cererea ofertelor de prețuri	13	2.744,1	1.967,3	17	3.561,4	3.116,9	17	3.376,6	3.039,4	12	2.275,0	1.745,0	9.868,6	6,8%
Contract de valoare mică	314	8.752,8	7.439,4	157	5.055,6	4.161,7	155	5.546,4	4.042,9	205	7.881,1	6.420,0	22.064,0	15,3%
Licitație deschisă	39	16.800,2	16.050,6	41	18.037,7	10.750,5	48	34.199,8	26.383,0	46	48.323,8	36.362,2	89.546,3	62,1%
Exceptat art.5 din Legea 131/2015	1	200,0	94,9	5	253,0	107,1	2	2.688,4	2.175,6	1	1,4	1,4	2.379,0	1,6%
TOTAL	377		30.355,8	226		23.968,5	228		40.339,3	273		49.535,6	144.199,2	100,0%

Sursă: Informație prezentată de către responsabilii de monitorizare a executării contractelor încheiate anual de către BNM.

Anexa nr.8 Implementarea Hotărârii Curții de Conturi anterioare

Hotărârea Curții de Conturi nr.62 din 5 noiembrie 2019 „Cu privire la Raportul auditului privind conformitatea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei pe anii 2015-2018”

Recomandarea	Măsurile întreprinse	Statutul implementării recomandării		
		realizat	parțial realizat	nerealizat
Ministerului Finanțelor , pentru informare și autosesizare în vederea întreprinderii măsurilor ce se impun referitor la impozitarea activității de întreprinzător desfășurate de către un titular de patentă și o asociație obștească (situații descrise în paragraful nr.4.5.2. din Raportul de audit);	Prin scrisoarea SFS nr.26-07/2-15/11157 din 14.05.2020, s-a afirmat că s-a efectuat la agentul economic control fiscal prin metoda de verificare parțială, privind relațiile economice și financiare cu BNM. În rezultatul efectuării controlului fiscal nu au fost constatate încălcări ale prevederilor legislației în vigoare.	v		
Băncii Naționale a Moldovei				
1.Să elaboreze și să implementeze reglementări cu privire la condițiile de efectuare a plăților stimulatorii pentru membrii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei, în scopul consolidării temeiului plăților de stimulare a acestora.	Prin Hotărârea Consiliului de supraveghere al BNM nr.33 din 12.12.2019 au fost aprobate modificări la Regulamentul privind salarizarea angajaților BNM (aprobat prin HCS nr.5 din 11.07.2018).	v		
2.Să dezvolte normele interne aferente stabilirii primelor de performanță, pentru consolidarea procesului de stimulare a personalului Băncii Naționale.	Prin Hotărârea Consiliului de supraveghere al BNM nr.33 din 12.12.2019 au fost aprobate modificări la Regulamentul privind salarizarea angajaților BNM (aprobat prin HCS nr.5 din 11.07.2018).	v		
3.Să asigure întocmirea Rapoartelor de deplasare în scop de serviciu, care să conțină informații privind scopul și rezultatele deplasării.	Au fost efectuate și aprobate modificări la Regulamentul intern aprobat prin HCE al BNM nr.190 din 08.09.2022.	v		
4.Să ajusteze reglementările interne cu prevederi exhaustive aferente cheltuielilor de promovare a imaginii BNM	Proiectul Regulamentului se află repetat la etapa de coordonare și avizare în subdiviziunile implicate. Urmează definitivarea redacției regulamentului și prezentarea spre aprobare prin HCE. A fost solicitată extinderea termenului de realizare până la 31.12.2023. Proiectul regulamentului a fost completat cu tipurile de cheltuieli de reprezentanță, care includ și cheltuielile privind organizarea evenimentelor de promovare a imaginii BNM cu reglementările procedurale aferente.		V se reiterează	
5.Să elaboreze/să ajusteze cadrul de reglementare intern, care să stabilească prevederi exhaustive privind atribuirea detaliată și corectă a tipurilor de imobilizări la categoriile de amortizare.	Catalogul privind clasificarea și durata de funcționare utilă a imobilizărilor corporale și necorporale a fost aprobat pe data de 31.12.2020. Totodată, prin HCE nr.354 din 27.12.2019 au fost aprobate Politicile contabile ale BNM.	v		
6.Să consolideze procedurile de control intern în aspectul calificării corespunzătoare a operatorilor economici participanți în cadrul achizițiilor publice	Deoarece Declarația nu este o cerință expres stabilită prin cadrul legislativ, asigurarea respectării recomandării CCRM se realizează prin verificarea Statutului entității, după caz a patentei, de către Grupul de lucru privind achizițiile, care este o cerință în baza art.17 (1) din Legea nr.131/2015. În cadrul procedurii	v		

	de achiziții se solicită documente suplimentare pentru a stabili corespunderea scopurilor, sarcinilor și tipurilor de activitate și legalitatea participării operatorului economic la procedurile de achiziție și dreptul de a livra bunul, presta serviciul sau executa lucrarea respectivă.			
7.Să aprobe Regulamentul cu privire la funcționarea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei	Regulamentul de funcționare a Comitetului executiv a fost aprobat prin HCE al BNM nr.214 din 24.09.2020.	v		